

VOLGNUMMER
132-2014

DATUM
04-11-2014

ORGANISATIEONDERDEEL
B&O-Sociaal

CORRESPONDENTIENUMMER
2014-42709

BIJLAGEN
div.

RAADSCOMMISSIE
Economische en Sociale Zaken

ONDERWERP RAADSVORSTEL
Vaststelling beleidsplan en
verordeningen Participatiewet

STELLER
Cratsbom/350 4772/
hans.cratsbom@maastricht.nl
Driessen/350 4963/
martin.driessen@maastricht.nl

AAN DE GEMEENTERAAD,

1. Samenvatting

Met de inwerkingtreding van de Participatiewet op 1 januari 2015 wordt de Wet werk en bijstand (WWB), de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en een deel van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) samengevoegd. Doel hiervan is mensen, die nu nog aan de kant staan, meer kansen te geven om naar vermogen in hun eigen levensonderhoud te voorzien en, wanneer dat (nog) niet lukt, om naar vermogen mee te doen in de samenleving. Om de Participatiewet per 1 januari 2015 voor de bredere doelgroep correct uit te kunnen voeren is het noodzakelijk dat een aantal beleidsstukken door de raad wordt vastgesteld. Het gaat daarbij in de eerste plaats om een integraal beleidsplan waarin voor de drie deelgebieden "Re-integratie", "Inkomen" en "Armoede" de beleidslijnen zijn uitgezet. Het beleidsplan sluit aan bij het in februari 2014 door de raad vastgestelde Beleidskader Participatiewet (als onderdeel van het raadsstuk "samenhangend beleid voor 3 decentralisaties/transformatie sociaal domein). Kerngedachte van het plan is samenwerken en samen doen. Iedereen is nodig om de sociale zekerheid in Nederland kwalitatief op een hoog niveau én betaalbaar te houden. Zo wordt samengewerkt met de zes gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland én in de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg (met de 18 gemeenten). Gestreefd wordt naar een zo integraal mogelijke aanpak met de twee andere decentralisaties Jeugdzorg en Wmo2015. Samen met maatschappelijke partners en werkgevers is er een gedeelde verantwoordelijkheid om mensen naar werk en/of participatie toe te leiden. Mensen die een beroep doen op de sociale zekerheid hebben, samen met de gemeente en andere sociale partners, de verantwoordelijkheid om zoveel mogelijk op eigen kracht onderdeel te zijn van de samenleving. Zo komt de ontwikkeling van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving op gang, waarbij vanuit de Participatiewet het hebben van (regulier) werk voorop staat. Dit beleidsplan markeert die overgang en laat zien dat dit alleen mogelijk is als alle betrokkenen gezamenlijk hun verantwoordelijkheid nemen.

Het beleidsplan Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015 wordt voor één jaar vastgesteld. Het gaat immers om een transitiefase waarin de noodzakelijke ontwikkelingen optimaal in gang gezet worden. Daarmee is 2015 een overgangsjaar waarin de gemeenten verder ervaring opdoen en verbeteren en innoveren.

Binnen de drie decentralisaties wordt in 2015 integrale dienstverlening binnen de kolommen (Jeugdwet, WMO 2015 en Participatiewet) geboden. Hiervoor is de basis gelegd in de drie beleidskaders. In deze kaders is de richting bepaald en is tevens de beweging geschetst naar een integrale aanpak binnen het sociale domein breed. In 2015 wordt met deze beweging gestart en in

Raadsvoorstel

2018 is ze afgerond. Het is immers zaak om te komen tot een integrale toegang binnen het sociale domein, waarmee de burger optimaal in zijn/haar eigen kracht wordt gezet.

Om tot deze integrale aanpak te komen worden ook in 2015 al aanpassingen in beleid en uitvoering doorgevoerd. Het vergt andere competenties en een andere attitude van medewerkers om de integrale dienstverlening in het brede sociale domein vorm te geven. Hiervoor zal specifieke deskundigheidsbevordering worden ingezet.

Naast het beleidsplan wordt aan de raad gevraagd een aantal verordeningen vast te stellen, die overigens allen door de Participatiewet worden voorgeschreven. Uit het beleidsplan kan worden afgeleid dat waar mogelijk bestaand beleid is gehandhaafd en waar nodig nieuw beleid is ingepast. De verdere beleidsverfijning, vooral op het gebied van re-integratie, is tot uitdrukking gebracht in een aantal uitvoeringsbesluiten dat door het college is vastgesteld. Ook daarbij is aansluiting gezocht bij bestaand beleid. De onderwerpen waar de uitvoeringsbesluiten op doelen komen uitvoerig in het beleidsplan aan bod. Verordeningen en uitvoeringsbesluiten zijn overigens niet gebundeld in één document omdat aparte documenten beter hanteerbaar zijn in de uitvoering en aanpassingen flexibeler zijn door te voeren.

In een bijgevoegd overzicht worden alle verordeningen en uitvoeringsbesluiten nog eens opgesomd, waarbij heel beknopt is aangegeven wat bestaand en nieuw beleid is.

Zowel het beleidsplan, de verordeningen alsook de uitvoeringsbesluiten zijn in gezamenlijkheid door de gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland opgesteld. Daarnaast zijn de wettelijke ontwikkelingen en beleidsvoornemens rondom de Participatiewet in het voortraject in verschillende werk- en voorlichtingssessies met raads- en commissieleden en met vertegenwoordigers van cliënten- en belangenorganisaties in Maastricht-Heuvelland uitvoerig belicht.

Tenslotte kan worden vermeld dat nog een aantal verordeningen en uitvoeringsbesluiten in de eerste helft van 2015 zal worden geactualiseerd. Op grond van overgangsrecht kunnen deze verordeningen en uitvoeringsbesluiten nog worden toegepast binnen de nieuwe Participatiewet.

2. Beslispunten

1. Instemmen met het Beleidsplan Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015

2. Akkoord gaan met de volgende verordeningen:

- Verordening re-integratie en tegenprestatie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015;
- Afstemmingsverordening Participatiewet 2015;
- Afstemmingsverordening IOAW en IOAZ 2015;
- Verordening individuele inkomenstoelage 2015;
- Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015;
- Verordening studietoelage Participatiewet 2015;
- Verordening handhaving Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015.

3. Akkoord gaan met het voorstel de volgende verordeningen per 1 januari 2015 in te trekken:

- Re-integratieverordening gemeente Maastricht 2008;
- Afstemmingsverordening WWB 2013;
- Afstemmingsverordening IOAW en IOAZ 2013;
- Verordening langdurigheidstoelage Wet werk en bijstand 2013;
- Verordening handhaving WWB, IOAW, IOAZ 2013;
- Verordening Toeslagen en Verlagingen WWB 2013;
- Verordening Maatschappelijke participatie schoolgaande kinderen 2012.

3. Aanleiding

Voor een correcte uitvoering van de Participatiewet, die per 1 januari 2015 in werking treedt, is het noodzakelijk dat een beleidsplan en een aantal verordeningen door de raad worden vastgesteld. Met deze nota wordt daarin voorzien.

4. Relatie met bestaand beleid en gewenst beleid.

De nieuwe Participatiewet voegt de Wet werk en bijstand (WWB), de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en een deel van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) samen met als doel om mensen, die nu nog aan de kant staan, meer kansen te bieden naar vermogen zelf in hun levensonderhoud te voorzien of anderszins naar vermogen te participeren.

Om de Participatiewet per 1 januari 2015 voor de bredere doelgroep uit te kunnen voeren moet, zoals hiervoor al is aangegeven een aantal beleidsstukken worden vastgesteld.

Daarbij gaat het in de eerste plaats om een integraal beleidsplan waarin voor de drie deelgebieden "Re-integratie", "Inkomen" en "Armoede" de beleidslijnen zijn uitgezet.

Het beleidsplan sluit aan bij het eerder door de raad vastgesteld Beleidskader Participatiewet (als onderdeel van het raadsstuk "samenhangend beleid voor 3 decentralisaties/transformatie sociaal domein).

Kerngedachte van het plan is samenwerken en samen doen. Iedereen is nodig om de sociale zekerheid in Nederland kwalitatief op een hoog niveau én betaalbaar te houden. Zo wordt samengewerkt met de zes gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland én in de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg (met de 18 gemeenten). Gestreefd wordt naar een zo integraal mogelijke aanpak met de twee andere decentralisaties Jeugdzorg en Wmo2015. Samen met maatschappelijke partners en werkgevers is er een gedeelde verantwoordelijkheid om mensen naar werk en/of participatie toe te leiden. Mensen die een beroep doen op de sociale zekerheid hebben, samen met de gemeente en andere sociale partners, de verantwoordelijkheid om zoveel mogelijk op eigen kracht onderdeel te zijn van de samenleving. Zo komt de ontwikkeling van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving op gang, waarbij vanuit de Participatiewet het hebben van (regulier) werk voorop staat. Dit beleidsplan markeert die overgang en laat zien dat dit alleen mogelijk is als alle betrokkenen gezamenlijk hun verantwoordelijkheid nemen.

Het beleidsplan Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015 wordt voor één jaar vastgesteld. Het gaat immers om een transitiefase waarin de noodzakelijke ontwikkelingen optimaal in gang gezet worden. Daarmee is 2015 een overgangsjaar waarin de gemeenten verder ervaring opdoen en verbeteren en innoveren.

Binnen de drie decentralisaties wordt in 2015 integrale dienstverlening binnen de kolommen (Jeugdwet, WMO 2015 en Participatiewet) geboden. Hiervoor is de basis gelegd in de drie beleidskaders. In deze kaders is de richting bepaald en is tevens de beweging geschetst naar een integrale aanpak binnen het sociale domein breed. In 2015 wordt met deze beweging gestart en in 2018 is ze afgerond. Het is immers zaak om te komen tot een integrale toegang binnen het sociale domein, waarmee de burger optimaal in zijn/haar eigen kracht wordt gezet.

Om tot deze integrale aanpak te komen worden ook in 2015 al aanpassingen in beleid en uitvoering doorgevoerd. Het vergt andere competenties en een andere attitude van medewerkers om de integrale dienstverlening in het brede sociale domein vorm te geven. Hiervoor zal specifieke deskundigheidsbevordering worden ingezet.

Naast het beleidsplan wordt aan de raad ook een aantal verordeningen voorgelegd. Deze vloeien voort uit een opdracht daartoe in de Participatiewet. Uit het beleidsplan kan worden afgeleid dat waar mogelijk bestaand beleid is gehandhaafd en dat waar nodig nieuw beleid is ingepast.

De verdere beleidsverfijning, vooral op het gebied van re-integratie, komt tot uitdrukking in een groot aantal uitvoeringsbesluiten. Ook daarbij is veel aansluiting gezocht bij bestaand beleid. De onderwerpen waar de uitvoeringsbesluiten op doelen komen uitvoerig in het beleidsplan aan bod. Zowel het beleidsplan, de verordeningen alsook de uitvoeringsbesluiten zijn in gezamenlijkheid in de regio Maastricht-Heuvelland opgesteld.

Daarnaast zijn de wettelijke ontwikkelingen en beleidsvoornemens rondom de Participatiewet in het voortraject in verschillende werk- en voorlichtingssessies met raads- en commissieleden en met vertegenwoordigers van cliënten- en belangenorganisaties in Maastricht-Heuvelland uitvoerig belicht. Tijdens deze sessies is input opgehaald die verwerkt is in het beleidsplan, de verordeningen en de uitvoeringsbesluiten.

Op 2 oktober 2014 heeft een informatiesessie met de WMO-raden van de zes gemeenten alsmede de Commissie Integratie en Mondialisering Maastricht, de Jongerenraad Maastricht en de Ouderenraad Maastricht plaatsgevonden, om hen te informeren over de ambtelijke concepten van het beleidsplan, de verordeningen en de uitvoeringsbesluiten.

Op dezelfde dag heeft een inspraaksessie plaatsgevonden met de Cliëntenraad Mergelland (WWB), de Raad voor Uitkeringsgerechtigden Maastricht en de WSW-Raad Gulpen-Wittem, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Deze drie organisaties leveren eind oktober 2014 de formele inspraak op het beleidsplan, de verordeningen en de uitvoeringsbesluiten. Aansluitend zal de geëvalueerde inspraak worden voorgelegd aan college en raad.

Opgemerkt wordt dat zowel de WMO-raden als de cliëntenorganisaties zeer te spreken over de in deze gevolgde werkwijze waarbij zij in een zo vroeg mogelijk stadium zijn betrokken bij de beleidsontwikkeling. Het initiatief hiertoe is genomen in afstemming met het portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein.

Beleidsplan en verordeningen zijn bij deze nota gevoegd. Daarnaast zijn de uitvoeringsbesluiten ter inzage gelegd bij de griffie. Tevens is een overzicht toegevoegd waarin per verordening en uitvoeringsbesluit is aangegeven of het om nieuw dan wel bestaand beleid gaat. Ook is in dit overzicht een korte omschrijving opgenomen.

Om toch al een beeld te krijgen van de belangrijkste wets- en beleidswijzigingen wordt hierna per beleidsterrein kort daarop ingegaan.

- Re-integratie

Regionaal werkbedrijf

In het Sociaal Akkoord is afgesproken dat sociale partners en gemeenten in elke arbeidsmarktregio een regionaal Werkbedrijf oprichten. Om dit in goede banen te leiden is landelijk een Werkkamer ingericht. In de Werkkamer zitten afgevaardigden van Vereniging Nederlands Gemeenten (VNG) en de Stichting van de Arbeid. Het regionaal Werkbedrijf vormt de verbindende schakel tussen mensen met een arbeidsbeperking en werkgevers. Het realiseren van de in het Sociaal Akkoord afgesproken 130.000 extra (garantie)banen voor mensen met een arbeidsbeperking in een periode tot 2026 is de belangrijkste opgave van de regionale Werkbedrijven.

De garantiebannen staan tot en met 2017 met voorrang open voor Wajongers, personen op de WSW-wachlijst en schoolverlaters met een arbeidsbeperking. Voor Maastricht-Heuvelland zouden dat in totaal 200 à 250 banen zijn.

Momenteel worden met de gemeente Heerlen gesprekken gevoerd over de vormgeving van het regionaal werkbedrijf. Hierin neemt de gemeente Maastricht het voortouw voor de regio Maastricht-Heuvelland.

Loonkostensubsidie

In de Participatiewet wordt een specifieke vorm van loonkostensubsidie voor de werkgever om de participatie van personen met een arbeidsbeperking mogelijk te maken, geïntroduceerd. Het betreft mensen die niet zelfstandig 100% van het wettelijk minimumloon kunnen verdienen. Met dit instrument compenseren de gemeenten werkgevers voor de verminderde productiviteit van de werknemer.

De gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland kiezen er voor om dit nieuwe instrument op beperkte schaal in te zetten voor de wettelijke doelgroep die dat nodig heeft. Hiervoor wordt gekozen om te bezien wat een reële omvang is voor de komende jaren en om ervaring op te doen met de doelgroep, loonwaardebepaling, hoogte subsidies, ontwikkeling van de betreffende werknemers, financiering, etc.. Voor Maastricht gaat het om maximaal 30 loonkostensubsidies.

Tegenprestatie

Bij tegenprestatie gaat het om onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, die naast of in aanvulling op reguliere arbeid worden verricht. Bij de inzet van tegenprestatie mag er geen verdringing van regulier werk plaatsvinden. De afweging kan worden gemaakt om de tegenprestatie al dan niet op te leggen. Wanneer tegenprestatie wordt opgelegd aan de cliënt, dan mag de verplichting niet in de weg staan aan re-integratie of het verwerven, aanvaarden en behouden van algemeen geaccepteerde arbeid. Tegenprestatie is uitdrukkelijk geen re-integratie en mag dan ook niet worden gefinancierd uit het Participatiebudget. Bezien wordt dan ook nog of het instrument ingezet zal worden, aangezien financiering hiervoor ontbreekt.

Beschut werken nieuwe stijl

Beschut werk nieuwe stijl onder de Participatiewet is een nieuwe voorziening, die niet verward moet worden met de huidige voorziening in de SW-bedrijven. Gemeenten hebben de beleidsvrijheid om te beslissen of en op welke manier beschut werk nieuwe stijl wordt aangeboden. Bij beschut werk nieuwe stijl moet er sprake zijn van een arbeidsovereenkomst met de gemeente als werkgever (rechtstreeks of via een BV, NV of stichting) en de beloning moet minimaal het wettelijk minimumloon zijn, aansluitend bij de CAO van de werkgever.

Er is nog een aantal onduidelijkheden met betrekking tot de voorziening beschut werk nieuwe stijl. Helder is wel dat het een dure voorziening betreft voor een beperkt aantal mensen. De doelgroep arbeidsbeperkten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt is veel groter dan het aantal mogelijke plaatsen beschut werk nieuwe stijl op basis van de landelijke financiële middelen. Onduidelijk is nog of en hoe gemeenten deze middelen (via het I-deel) beschikbaar krijgen.

Bovendien is er overlap met arbeidsmatige dagbesteding. Voorgesteld wordt daarom in het overgangsjaar 2015 nog geen besluit te nemen over de inzet van deze voorziening, maar deze wel verder te onderzoeken. Bij dit onderzoek dient dan ook (arbeidsmatige) dagbesteding en de mogelijkheden daarvan te worden meegenomen. Eindoordeel zou kunnen zijn dat er een alternatieve aanpak mogelijk is en andere (voorliggende) voorzieningen voor de doelgroep worden ingezet. In dat geval hoeft beschut werk nieuwe stijl niet te worden ingezet. De eventuele keuze voor deze voorziening wordt hiermee onderdeel van de transformatie in het sociaal domein. Dit betekent

concreet dat in de re-integratieverordening beschut werk nieuwe stijl (nog) niet wordt opgenomen. In afwachting van de bovenstaande keuze kunnen personen die tot de doelgroep behoren gebruik maken van de andere instrumenten die binnen de Participatiewet voor hen beschikbaar zijn.

No risk polis

De no-riskpolis kan worden ingezet als ondersteuning bij de arbeidsinschakeling. De no-riskpolis is een belangrijk instrument om aarzelingen bij werkgevers weg te nemen en hem/haar te ontzorgen bij het in dienst nemen van mensen met arbeidsbeperkingen. Het is een verzekering, waarbij de werkgever compensatie ontvangt voor de loonkosten wanneer een werknemer met arbeidsbeperkingen ziek wordt.

Jobcoaching/werkplekaanpassing

In de Participatiewet is bepaald dat de aanspraak op ondersteuning bij arbeidsinschakeling kan bestaan uit persoonlijke ondersteuning. Hierbij kan het gaan om ondersteuning op de werkplek door een jobcoach. De voorziening 'persoonlijke ondersteuning' heeft als doel dat een werknemer wordt begeleid naar een situatie dat hij uiteindelijk zonder begeleiding via een dergelijke voorziening bij een reguliere werkgever werkzaam kan zijn.

Werkplekaanpassing kan ingezet worden wanneer de werkgever een werknemer in dienst neemt die behoort tot de doelgroep Participatiewet en waarbij vaststaat dat de betreffende aanpassing/hulpmiddelen noodzakelijk is/zijn; zonder de aanpassing/hulpmiddel kan de werknemer de opgedragen taken niet uitvoeren.

De gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland kiezen er voor om beide nieuwe instrument in te zetten voor de wettelijke doelgroep die dat nodig heeft. Inzet is mogelijk bij een dienstverband van zes maanden of langer en met een omvang van meer dan 12 uur per week. Halfjaarlijks wordt de noodzaak van de instrumenten beoordeeld en de maximale termijn is drie jaar.

- Inkomen

Kostendelersnorm

Een belangrijke wijziging is de komst van de kostendelersnorm. Als meerdere volwassenen een woning delen wordt de bijstand daarop aangepast. In veel gevallen zal dit leiden tot een lagere uitkering. Voor het zittend bestand geldt er wel een overgangstermijn tot 1 juli 2015. De gemeente heeft hierin geen beleidsvrijheid.

Uitkering alleenstaande ouders

De alleenstaande ouders die geen toeslagpartner hebben krijgen per 1 januari 2015 geen toeslag meer van de gemeente, maar ontvangen van de Belastingdienst Toeslagen een aanvulling. Ook hier is er geen gemeentelijke beleidsvrijheid.

N.B. Beide wijzigingen hebben wel tot gevolg dat de Verordening Toeslagen en Verlagingen WWB 2013 per 1 januari 2015 komt te vervallen.

Individuele inkomenstoelage

De bestaande Langdurigheidstoelage wordt ingaande 1 januari 2015 vervangen door een individuele inkomenstoelage. In de nieuwe Verordening individuele inkomenstoelage 2015 wordt daaraan invulling gegeven. Het oude beleid wordt daarin voortgezet door te kiezen voor dezelfde criteria voor

de begrippen langdurig laag; namelijk 3 aaneengesloten jaren een inkomen hebben dat niet hoger is dan 100% van de voor belanghebbende toepasselijke bijstandsnorm. Nieuw is dat het college vervolgens moet bepalen of belanghebbende zich voldoende (naar krachten en bekwaamheden) heeft ingespannen zijn inkomenspositie te verbeteren. In het Uitvoeringsbesluit individuele inkomensvoorslag 2015 is daartoe bepaald dat wanneer belanghebbende in de referentieperiode van 3 jaar geen maatregel vanwege schending van de re-integratieverplichtingen heeft gehad, hij voor een inkomensvoorslag in aanmerking kan worden gebracht. Er kan dan immers objectief worden vastgesteld dat belanghebbende zich gezien zijn krachten en bekwaamheden voldoende heeft ingespannen om tot inkomensverbetering te komen.

Strengere maatregelen

Vanaf 1 januari 2015 schrijft de Participatiewet voor dat schending van een aantal uniforme arbeidsverplichtingen moet leiden tot een forse maatregel. Er is hier beperkte gemeentelijke beleidsvrijheid. Er kan gekozen worden voor een hele zware maatregel van 3 maanden 100%, maar ook voor de minimale maatregel van 1 maand 100%. Om aansluiting te zoeken bij de meest zware maatregel binnen het oude sanctiebeleid is in de nieuwe Afstemmingsverordening Participatiewet 2015 uitgegaan van de door de wetgever aangegeven minimale maatregel. Een eerste schending van een uniforme verplichting leidt dus tot een maatregel van 100% gedurende 1 maand. Daarnaast is bepaald dat deze maatregel ook nog over 3 maanden gespreid kan worden verrekend.

Individuele Studietoelage

De studieregeling is een geheel nieuw onderdeel binnen de Participatiewet.

De bedoeling van de regeling is om jongeren met een arbeidshandicap te stimuleren een studie te gaan volgen. Verder moet de toelage een financiële compensatie vormen voor het feit dat het voor deze groep vaak moeilijk is om de studie te combineren met een bijbaan.

De gemeente moet in een verordening de hoogte en de duur van de toelage vastleggen.

In de verordening die ter besluitvorming wordt voorgelegd is aansluiting gezocht bij de bestaande regeling van het UWV. Daarin neemt de hoogte van de toelage toe naar gelang de leeftijd van de aanvrager. Het is de bedoeling dat in een uitvoeringsbesluit nog nadere regels door het college worden vastgesteld. Daarbij wordt gedacht aan een grens voor bijverdiensten wanneer naast de studie toch wordt gewerkt en aan een mogelijke partnertoets, waarbij de inkomsten van een evt. partner worden meegewogen.

- Armoede

De decentralisaties versterken de rol van de gemeenten om burgers te ondersteunen en meer te laten participeren in de maatschappij. Vanuit hun nieuwe verantwoordelijkheid in het sociale domein krijgen de gemeenten de opdracht om maatwerk te leveren en op individueel niveau te bezien hoe mensen kunnen blijven meedoen aan de samenleving. Het voorkomen dan wel wegnemen van armoede- of schuldenproblematiek is een belangrijke voorwaarde om überhaupt te kunnen participeren in de samenleving. Door armoede en schulden een stevige positie te geven binnen de aanpak van de decentralisaties, wordt de zelfredzaamheid van burgers versterkt.

Door de zes gemeenten in Maastricht-Heuvelland is het besluit genomen om het armoedebestrijdingsbeleid gezamenlijk vorm te geven en te uniformeren. De uitwerking hiervan vindt plaats via de thema's: minimabeleid, schuldhulpverlening en beleidsregels bijzondere bijstand. Voor deze uniformering is gekozen vanwege de rechtsgelijkheid van de burgers van de regio.

Om het armoede- en schuldenbeleid verder te intensiveren heeft het kabinet besloten voor 2014 € 70 miljoen en voor 2015 en verder € 90 miljoen extra beschikbaar te stellen. Deze extra middelen worden niet geormerkt. Gemeenten dienen de middelen wel zo gericht mogelijk in te zetten voor het doel waarvoor ze bestemd zijn. Over de besteding van de middelen 2014 is separaat een voorstel gedaan. In 2015 zullen voorstellen worden gedaan voor de verdere invulling/uitvoering van het armoedebeleid.

N.B. In de eerste helft van 2015 zal nog een aantal verordeningen en uitvoeringsbesluiten worden geactualiseerd. Deze kunnen nog op grond van overgangsrecht binnen de nieuwe Participatiewet worden toegepast.

5. Personeel

Invoering van de Participatiewet vergt een grote inzet van het huidige personeel (onderzoeken, nieuwe beschikkingen, rapportages en formulieren, scholing, voorlichting, etc.).

In een doorkijk naar de drie decentralisaties kan meer in het algemeen worden gesteld dat er ook sprake zal moeten zijn van een zekere cultuuromslag bij de medewerkers, met name wanneer straks steeds meer de verbindingen binnen de decentralisaties worden gezocht, wordt van medewerkers een grote flexibiliteit verwacht. Het vergt ook andere competenties en een andere attitude van medewerkers om de integrale dienstverlening in het brede sociale domein vorm te geven. Hiervoor zal specifieke deskundigheidsbevordering worden ingezet.

6. Informatie en automatisering

De Participatiewet vergt een forse aanpassing van de bestaande automatisering van Sociale Zaken, wat er ook weer toe leidt dat het personeel via scholing hiermee bekend moet worden gemaakt.

7. Financiën

Voor de Participatiewet ontvangen de gemeenten twee budgetten, het Participatie- en het BUIG-budget (de Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten). Het Participatiebudget is bedoeld voor re-integratie (huidige en nieuwe doelgroep) en de sociale werkvoorziening (afbouw WSW). Voor het Participatiebudget is een nieuw verdeelmodel ontwikkeld waarvoor een ingroeperiode van 3 jaar gehanteerd wordt, waarbij het macrobudget de komende jaren fors afneemt. Het BUIG-budget is bedoeld voor bekostiging van de bijstand. Ook ten aanzien van dit budget gaat een nieuw verdeelmodel gelden.

Bij de verdeling van de bijstandsbudgetten wordt vanaf 1 januari 2015 gebruik gemaakt van het nieuw gekozen 'multiniveau-model'. Dit model houdt rekening met alle objectieve kenmerken van de huishoudens in een gemeente, die van belang zijn voor de kans dat een huishouden een bijstandsuitkering ontvangt. Dan gaat het om het type huishouden, waarbij onder andere wordt gekeken naar gezinssamenstelling, leeftijd, opleiding en het wel of niet hebben van gezinsleden met een arbeidsbeperking. Ook wordt specifieke informatie over de regionale arbeidsmarkt betrokken bij het vaststellen van het budget. Op basis van deze gegevens wordt uiteindelijk het budget van in totaal 5,5 miljard euro onder gemeenten verdeeld.

Om de effecten die met de overgang naar een nieuw model gepaard gaan te beperken, is er een overgangsregeling, waarbij rekening wordt gehouden met de historische uitgaven van gemeenten. Na twee jaar wordt de overgangsregeling geëvalueerd. Voor gemeenten waar omvangrijke tekorten ontstaan, blijft er een vangnetregeling bestaan.

Zorgpunt hierbij is dat mensen die met behulp van een loonkostensubsidie (op grond van artikel 10d Participatiewet) zijn uitgestroomd, niet langer meetellen in de verdeling van het budget in volgende jaren. Hierdoor is geen budget meer beschikbaar, terwijl de verplichting om de loonkostensubsidie te betalen wel doorloopt. In programma 4 van de begroting 2015 is hier nader op ingegaan.

Nieuw onder de Participatiewet is dat ook de voorziening structurele loonkostensubsidie (waarmee ook het instrument beschut werk wordt vorm gegeven) uit het BUIG-budget betaald gaat worden. Dit toont weer aan dat er een nauwe samenhang bestaat tussen de middelen voor inkomen en re-integratie; de middelen voor re-integratie dienen zo ingezet te worden dat de uitgaven voor inkomen beheersbaar blijven. Het is dan ook van eminent belang dat de primaire inzet gericht is op regulier werk.

Het indicatieve BUIG-budget zoals dat in oktober 2014 bekend is gemaakt bedraagt voor de gemeente Maastricht € 60,7 miljoen.

De afgelopen jaren is de gemeente er in geslaagd om een overschot te realiseren op het gebundelde BUIG-budget. In 2013 bedroeg dat ca. € 7,0 miljoen en voor 2014 en komende jaren is via de meerjarenbegroting eveneens een overschot voorzien.

In mei 2015 vindt de vaststelling van het nadere indicatieve budget plaats, waarna in september 2015 de definitieve vaststelling volgt van dit budget. Bij de MARAP van 2015 kan dan ook een inschatting worden gemaakt of het voor 2015 voorziene overschot wederom kan worden gerealiseerd.

Tevens is bekend hoeveel middelen de gemeenten vanuit het Participatiebudget ontvangen. Het Participatiebudget vormt het belangrijkste budget om ondersteuning van werkzoekenden te realiseren, maar is in de afgelopen jaren reeds fors verminderd. Uit dit budget dienen alle re-integratie-activiteiten te worden gefinancierd. Ook de re-integratie activiteiten die de gemeenten zelf uitvoeren worden ten laste van dit budget gebracht. De afgelopen jaren is er voor gekozen om hier meer op in te zetten. Dat betekent dat de middelen voor (aanvullende) voorzieningen al beperkt zijn, wat onder de Participatiewet wordt versterkt doordat de ontschotting van de budgetten voor re-integratie en WSW ervoor zorgt dat tekorten op de WSW-uitvoering ook (deels) ten laste van het Participatiebudget kunnen worden gebracht. Overigens ontstaan de tekorten op de WSW voor een groot deel als gevolg van de bezuinigingen die het rijk op het WSW-budget toepast, terwijl de loonkosten voor de SW-ers niet overeenkomstig dalen. Het verschil tussen de loonkosten (ca. € 32.000,-) en de beschikbare subsidie (ca. € 22.000,-) loopt zo op tot ca. € 10.000,- per SW-er.

Het gebundelde Participatiebudget voor 2015 bedraagt voor de gemeente Maastricht € 30,5 miljoen. Hiervan is € 24,4 miljoen bestemd voor de lopende WSW-verplichtingen en € 6,14 miljoen bestemd voor re-integratie/participatie.

8. Vervolg / Planning

Na besluitvorming door de raad zullen beleidsplan, verordeningen en uitvoeringsbesluiten bekend worden gemaakt via de GVOP (Gemeenschappelijke Voorziening Officiële Publicaties). Op basis van deze stukken zal de uitvoering plaatsvinden. De raad monitort deze uitvoering middels de bij de besluitvorming rond de Jeugdwet en de WMO 2015 overgenomen motie omtrent monitoring, die

VOLGNUMMER
132-2014

conform afspraak ook voor de Participatiewet geldt. Aanvullende cijfers zullen in december 2014 aan de raadter beschikking worden gesteld.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

P.J. Buijtels.

De Burgemeester,

O. Hoes.

Raadsvoorstel

VOLGENUMMER
132-2014

9. Communicatie richting raad

De raad ontvangt de verordeningen die bij deze nota zijn gevoegd met als doel dat de raad er kennis van neemt en ze vervolgens vaststelt.

Raadsvoorstel

BIJLAGE

1

VOLGNUMMER

132-2014

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d. 4 november 2014,
organisatieonderdeel B&O-Sociaal, no. 2014-42709;

gehoord de commissie Economische en Sociale Zaken

BESLUIT:

1. In te stemmen met het Beleidsplan Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015
2. Akkoord te gaan met de volgende verordeningen:
 - Verordening re-integratie en tegenprestatie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015;
 - Afstemmingsverordening Participatiewet 2015;
 - Afstemmingsverordening IOAW en IOAZ 2015;
 - Verordening individuele inkomenstoelage 2015;
 - Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015;
 - Verordening studietoelage Participatiewet 2015;
 - Verordening handhaving Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015.
2. Akkoord te gaan met het voorstel de volgende verordeningen per 1 januari 2015 in te trekken:
 - Re-integratieverordening gemeente Maastricht 2008;
 - Afstemmingsverordening WWB 2013;
 - Afstemmingsverordening IOAW en IOAZ 2013;
 - Verordening langdurigheidstoelage Wet werk en bijstand 2013;
 - Verordening handhaving WWB, IOAW, IOAZ 2013;
 - Verordening Toeslagen en Verlagingen WWB 2013;
 - Verordening Maatschappelijke participatie schoolgaande kinderen 2012.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van 16 december 2014.

De Griffier,

De Voorzitter,

Raadsbesluit

Sociaal Domein | *Maastricht - Heuvelland*

Beleidsplan Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015

Status: Raadsconcept
Datum: 7 november 2014

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Leeswijzer	5
1. Inleiding	7
2. Doelstelling	11
3. Uitgangspunten re-integratie	13
4. Diagnose	14
5. Plaatsing.....	16
5.1. Podium24	16
5.2. Regionaal Werkbedrijf.....	16
5.3. Gesubsidieerde arbeid	17
5.3.1. Loonkostensubsidie ex artikel 10d Participatiewet (50-80% arbeidsvermogen).....	17
5.3.2. Loonkostensubsidie Maastricht-Heuvelland (30-50% arbeidsvermogen).....	18
5.3.3. Uitstroomsubsidie (80-100% arbeidsvermogen).....	18
5.3.4. Detacheringsfaciliteit	19
5.4. Werken met behoud van uitkering.....	19
5.5. Tegenprestatie	20
5.6. Beschut werk nieuwe stijl en (arbeidsmatige) dagbesteding	21
6. Ontwikkeling.....	24
6.1. Scholing	24
6.2. No-riskpolis.....	24
6.3. Jobcoaching/werkplekaanpassing	25
6.4. Premies.....	25
6.5. Onkostenvergoedingen	25
6.6. Ondersteuning bij leer-werktrajecten	26
6.7. Persoonsgebonden re-integratiebudget	26
6.8. Nuggers/Anw-ers	27
6.9. Casemanagement	27
7. Inkomen.....	29
7.1. Aanscherping re-integratieverplichtingen en aanscherping sanctiebeleid	30
7.2. Individuele inkomenstoeslag	30
7.3. Verrekening bestuurlijke boete bij recidive	31
7.4. Nieuwe normering bijstand	31
7.4.1. Invoering kostendelersnorm	31
7.4.2. Normwijziging alleenstaande ouder	32
7.4.3. Uitvoeringsbesluit woonsituatie en schoolverlaters	33
7.5. Studietoelage.....	33
7.6. Handhaving	33
7.7. Cliëntenparticipatie	34
8. Armoede	35
8.1. Inleiding.....	35
8.2. Uitwerking opdrachten	35
9. Financiën.....	38
10. Uitvoering	41
11. Risico's	43
12. Consultatie.....	44
13. Lijst van afkortingen	45

Voorwoord

Voor u ligt het beleidsplan Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015. In dit plan worden ook de WWB-maatregelen, die per 1 januari 2015 in werking treden en in de Participatiewet worden opgenomen, meegenomen. Kerngedachte van het plan is samenwerken en samen doen. Iedereen is nodig om de sociale zekerheid in Nederland kwalitatief op een hoog niveau én betaalbaar te houden. Zo wordt samengewerkt met de zes gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland én in de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg (met de 18 gemeenten). Gestreefd wordt naar een zo integraal mogelijke aanpak met de twee andere decentralisaties Jeugdzorg en Wmo2015. Samen met maatschappelijke partners en werkgevers is er een gedeelde verantwoordelijkheid om mensen naar werk en/of participatie toe te leiden. Mensen die een beroep doen op de sociale zekerheid hebben, samen met de gemeente en andere sociale partners, de verantwoordelijkheid om zoveel mogelijk op eigen kracht onderdeel te zijn van de samenleving. Zo komt de ontwikkeling van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving op gang, waarbij vanuit de Participatiewet het hebben van (regulier) werk voorop staat. Dit beleidsplan markeert die overgang en laat zien dat dit alleen mogelijk is als alle betrokkenen gezamenlijk hun verantwoordelijkheid nemen.

Het beleidsplan Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015 wordt voor één jaar vastgesteld. Het gaat immers om een transitiefase waarin de noodzakelijke ontwikkelingen optimaal in gang gezet worden. Daarmee is 2015 een **overgangsjaar** waarin de gemeenten verder ervaring opdoen en verbeteren en innoveren. Dit betekent dat ook de uitvoeringsorganisaties, die bij de realisatie van dit beleidsplan worden ingezet, slechts een opdracht voor het jaar 2015 krijgen.

Binnen de drie decentralisaties wordt in 2015 integrale dienstverlening in de kolommen geboden. Hiervoor is de basis gelegd in de drie beleidskaders. In deze kaders is de richting bepaald en is tevens de beweging geschetst naar een integrale aanpak binnen het sociale domein breed. In 2015 wordt met deze beweging gestart en in 2018 is ze afgerond. Het is immers zaak om te komen tot een integrale toegang binnen het sociale domein, waarmee de burger optimaal in zijn/haar eigen kracht wordt gezet. Om tot deze integrale aanpak te komen worden ook in 2015 al aanpassingen in beleid en uitvoering doorgevoerd. Het vergt andere competenties en een andere attitude van medewerkers om de integrale dienstverlening in het brede sociale domein vorm te geven. Hiervoor zal specifieke deskundigheidsbevordering worden ingezet.

Onderstaand is een aantal thema's benoemd die in samenhang met de andere twee decentralisaties worden ontwikkeld. Het is immers, zoals gezegd, zaak om te komen tot integrale dienstverlening in het sociale domein breed. Deze opsomming is niet limitatief. Ook in de transformatieperiode blijft er een focus op integraliteit en worden nadere thema's, waar deze aan de orde zijn, benoemd en opgepakt.

Thema	Samenhang WMO2015/Jeugdwet
Toegang	Integrale benadering Samenhangende aanpak voor jongeren: tot 18 jaar vallen zij onder de Jeugdwet, daarboven behoren ze tot de doelgroep van de Wmo en de Participatiewet
Lage inkomens	Samenhang met de WMO2015 v.w.b. meerkosten chronisch zieken
Eigen bijdragen	Samenhangende aanpak met WMO2015 en Jeugdwet
Medezeggenschap en cliëntparticipatie	In de Jeugdwet en WMO2015 is ook een verplichting voor medezeggenschap en cliëntparticipatie opgenomen

Leeswijzer

Na de inleiding in paragraaf 1, waarin wordt ingegaan op de wet en de opgaven voor de gemeenten, wordt in paragraaf 2 beschreven wat de gemeenten in Maastricht-Heuvelland willen bereiken en hoe zij dat gaan doen. Vanuit de uitgangspunten re-integratie, die in paragraaf 3 worden beschreven wordt het plan in de paragrafen 4, 5 en 6 opgebouwd langs het drieluik diagnose-plaatsing-ontwikkeling. Vervolgens volgt in paragraaf 7 een toelichting op de wijzigingen die de Participatiewet, maar ook de Wet maatregelen Wet werk en bijstand, met zich meebrengt ten aanzien van inkomen (de uitkeringen). In paragraaf 8 komt aansluitend het armoedebeleid ter sprake. Hierover vindt overigens nu geen besluitvorming plaats, maar voorstellen hierover volgen in 2015. Tot slot worden in de paragrafen 9, 10, 11 en 12 de thema's financiën, uitvoering, risico's en consultatie toegelicht. Een verklarende lijst van afkortingen is opgenomen in paragraaf 13.

Na de vaststelling van het Beleidskader Participatiewet Maastricht-Heuvelland begin 2014, worden nu het Beleidsplan Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015, de diverse in de wet voorgeschreven verordeningen en de daarop gebaseerde uitvoeringsbesluiten aangeboden. Het beleidsplan en de verordeningen worden door de raden en het Algemeen Bestuur (AB) Pentasz vastgesteld.

Voor het beleidsonderdeel inkomen betreft het:

1. Afstemmingsverordening Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015;
2. Afstemmingsverordening IOAW/IOAZ Maastricht-Heuvelland 2015;
3. Verordening individuele inkomenstoelage Maastricht-Heuvelland 2015;
4. Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Maastricht-Heuvelland 2015;
5. Verordening studietoelage Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015 en
6. Verordening handhaving Participatiewet, IOAW en IOAZ Maastricht-Heuvelland 2015.

Voor het beleidsonderdeel re-integratie en tegenprestatie betreft het:

1. Verordening re-integratie en tegenprestatie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015.

Op basis van deze verordeningen vindt door de colleges en het Dagelijks Bestuur (DB) Pentasz, die daarvoor mandaat krijgen, nadere uitwerking in de uitvoeringsbesluiten plaats.

Voor het beleidsonderdeel inkomen betreft het:

1. Uitvoeringsbesluit individuele inkomenstoelage Maastricht-Heuvelland 2015;
2. Uitvoeringsbesluit individuele studietoelage Maastricht-Heuvelland 2015 en
3. Uitvoeringsbesluit woonsituatie en schoolverlaters Maastricht-Heuvelland 2015.

Voor het beleidsonderdeel re-integratie en tegenprestatie betreft het:

1. Uitvoeringsbesluit diagnostiek Maastricht-Heuvelland 2015;
2. Uitvoeringsbesluit loonkostensubsidie en loonwaarde Maastricht-Heuvelland 2015;
3. Uitvoeringsbesluit gesubsidieerde arbeid Maastricht-Heuvelland 2015;

4. Uitvoeringsbesluit werken met behoud van uitkering Maastricht-Heuvelland 2015;
5. Uitvoeringsbesluit tegenprestatie Maastricht-Heuvelland 2015;
6. Uitvoeringsbesluit scholing Maastricht-Heuvelland 2015;
7. Uitvoeringsbesluit no-riskpolis Maastricht-Heuvelland 2015;
8. Uitvoeringsbesluit jobcoaching en werkplekaanpassing Maastricht-Heuvelland 2015;
9. Uitvoeringsbesluit casemanagement Maastricht-Heuvelland 2015;
10. Uitvoeringsbesluit premies Maastricht-Heuvelland 2015;
11. Uitvoeringsbesluit onkostenvergoedingen Maastricht-Heuvelland 2015;
12. Uitvoeringsbesluit persoonsgebonden re-integratiebudget Maastricht-Heuvelland 2015 en
13. Uitvoeringsbesluit nuggers Maastricht-Heuvelland 2015.

Daarnaast wordt in 2015 onderzocht:

1. Of de voorziening beschut werk nieuw wordt ingezet, waarbij de mogelijkheden van arbeidsmatige dagbesteding worden meegenomen.
2. Of een uitvoeringsbesluit ondersteuning bij leerwerktrajecten dient te worden ontwikkeld.

1. Inleiding

Met ingang van 1 januari 2015 treedt de Participatiewet in werking. De Participatiewet voegt de Wet werk en bijstand (WWB), de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en een deel van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) samen. De Participatiewet moet mensen, die nu nog aan de kant staan, meer kansen geven om naar vermogen in hun eigen levensonderhoud te voorzien en, wanneer dat (nog) niet lukt, om naar vermogen mee te doen in de samenleving. Tegelijk met het inwerking treden van de Participatiewet worden er wijzigingen in de Wet werk en bijstand (WWB) ingevoerd om de bijstand activerender en (financieel) houdbaar te maken. Deze wijzigingen hebben onder andere betrekking op het maatregelenregime bij het niet nakomen van verplichtingen. Bovendien wordt van iedereen die een uitkering ontvangt, verwacht dat er een zogenaamde tegenprestatie naar vermogen wordt geleverd.

Onderstaand overzicht schetst een beeld van de omvang van de doelgroep waar het in het kader van de Participatiewet om gaat. Hierbij wordt opgemerkt dat van de huidige Wajongers in de tabel geen mensen naar de gemeenten komen. Het huidige zittende bestand Wajong blijft de verantwoordelijkheid van het UWV. Gemeenten krijgen vanaf 1 januari 2015 alleen te maken met de nieuwe instroom van gedeeltelijke en tijdelijk arbeidsongeschikte jongeren (18 jaar en ouder).

Gemeente	nWW totaal	nWW <27 jaar	Lopende Wajong tot./deels ao	WWB	WSW
Eijsden-Margraten	705	53	277/19	180	98
Gulpen-Wittem	486	50	182/12	130	113
Maastricht	5.837	705	2.290/151	3.520	1.000
Meerssen	644	55	228/23	200	93
Vaals	418	30	126/13	290	86
Valkenburg aan de Geul	786	45	223/15	300	107

- cijfers nWW (niet werkende werkzoekende) per augustus 2014 (UWV werkbedrijf)
- cijfers huidige Wajong bij UWV per eind 2013 (UWV)
- cijfers WWB per april 2014 (CBS, aantal uitkeringen)
- cijfers WSW per april 2014 (gemeenten, aantal geplaatste personen)

Zoals gezegd stromen vanaf 1 januari 2015 mensen die deels en tijdelijk arbeidsongeschikt zijn in, in de Participatiewet, aangezien zij niet meer in de Wajong of in de WSW terecht kunnen. Het rijk heeft een overzicht gegeven van de verwachte instroom van deze nieuwe doelgroep. In de hiernavolgende tabel is de landelijk ontwikkeling afgezet tegen de lokale.

Instroom nieuwe doelgroep	2015	2016	2017	2018
Landelijk	6.000	18.000	30.000	42.000
Eijsden-Margraten	6	18	30	42
Gulpen-Wittem	6	18	30	42
Maastricht	60	180	300	420
Meerssen	6	18	30	42
Vaals	6	18	30	42
Valkenburg aan de Geul	6	18	30	42

Een aantal onduidelijkheden staat een optimale beleidsvoorbereiding, in- en uitvoering van de wet in het project "Maastricht-Heuvelland werkt" in de weg. De uitwerking van het Sociaal Akkoord in de Werkkamer is van belang voor een aantal onderdelen van de nieuwe wet. Deze uitwerking is echter nog niet gerealiseerd. Daarnaast volgt in het najaar van 2014 nog een aantal AMvB's (beschut werk (december 2014) en werkbedrijf (oktober 2014)), waarin het rijk nadere regels stelt aan de invulling en uitvoering van de Participatiewet.

Als de AMvB's zijn gepubliceerd, zullen (indien noodzakelijk) nadere beleidsvoorstellen worden gedaan. Het beleid dat thans wordt ontwikkeld en vastgesteld is dan ook niet in beton gegoten.

Vanwege het vorenstaande is in mei 2014 gekozen voor een drie fasen model, opgenomen in het plan van aanpak Maastricht-Heuvelland werkt. Fase 1 ziet op invoering van een aantal zaken per 1 januari 2015, zodat de gemeenten optimaal zijn voorbereid om de dienstverlening aan de burgers per die datum te waarborgen. Fase 2 wordt gebruikt om die zaken die reeds onder de WWB worden toegepast, maar dat ook onder de Participatiewet kunnen, te continueren. Voorwaarde is dat deze zaken naar tevredenheid worden toegepast en Participatiewetproof worden gemaakt. In fase 3 wordt het nieuwe beleid en de nieuwe uitvoering ontwikkeld, zodat hiermee per 1 januari 2016 kan worden gestart.

De Participatiewet is één van de drie decentralisaties, naast de overdracht van de taken Jeugdzorg en Wmo2015 naar de gemeenten. De decentralisaties hebben voor een deel overlap in de doelgroep. Vanuit alle drie de domeinen wordt immers gewerkt aan het realiseren van gezonde en zelfredzame burgers die meedoen in de samenleving. De leidende principes hierbij zijn de vier dimensies zoals benoemd in het Beleidskader Participatiewet, te weten: 'inzet burgerkracht', 'eigen kracht versterken', 'actief helpen' en 'regie op het re-integratieproces (deels) overnemen'. Deze dimensies worden hierna nader toegelicht en zijn niet hiërarchisch, maar complementair aan elkaar. Daarom zijn ze horizontaal gevisualiseerd. De vier dimensies lopen in de praktijk in elkaar over en/of worden tegelijkertijd ingezet.

Inzet burgerkracht	Eigen kracht versterken	Actief helpen	Regie (deels) overnemen
<p>Burger zorgt er zelf voor dat hij/zij in eigen inkomen kan voorzien. Regelt dus zelf scholing, werk en alles wat daarvoor nodig is en vindt dat bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reguliere werkgevers - Podium24 - uitzendbureaus - vacaturebanken - onderwijs - werkpleinen - etc. 	<p>Lukt het niet om op eigen kracht in eigen inkomen te voorzien, dan wordt tijdelijk een uitkering verstrekt. Hieraan is meteen gekoppeld dat hij/zij alles in het werk stelt om zelf naar vermogen in het levensonderhoud te voorzien. Daarnaast worden voorzieningen ingezet zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het Diagnostisch Werkcentrum - de work first aanpak - sollicitatietrainingen - Podium24 - minimabeleid - schuldhulpverlening - bijzondere bijstand - etc. 	<p>Duurt het langer om in het eigen inkomen te voorzien, dan worden (re-integratie) instrumenten ingezet zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podium24 - tegenprestatie - werken met behoud van uitkering - loonkostensubsidie - scholing - social return - minimabeleid - schuldhulpverlening - bijzondere bijstand - etc. 	<p>Zitten mensen langdurig in de uitkering, dan wordt de afstand tot de arbeidsmarkt zo groot dat zij (bijna) niet toe te leiden zijn naar die markt. Dan worden instrumenten ingezet zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ontheffing arbeidsverplichtingen - eventueel beschut werken nieuw - schuldhulpverlening - minimabeleid - bijzondere bijstand - specifieke persoonlijke begeleiding en ondersteuning - etc.

Het gaat er om de beweging van rechts naar links in gang te zetten. Bij inzet van 'burgerkracht' en 'eigen kracht versterken' heeft de burger zelf de regie. Bij 'actief helpen' en 'regie (deels) overnemen' wordt deze regie (op het re-integratieproces) van de burger overgenomen. Het is echter van belang dat de burger zelf weer zo snel mogelijk de regie krijgt. Dit vergt een andere houding van uitvoerende organisaties (binnen en buiten de gemeenten) en hun medewerkers en leidt tot andere rollen en verhoudingen van die organisaties. Hiervoor zijn immers andere competenties en een andere attitude van medewerkers nodig om de integrale dienstverlening in het brede sociale domein vorm te geven. Die veranderingen worden in 2015 in gang gezet. Het gaat om een integrale en maatwerkgerichte dienstverlening aan burgers.

Bij de uitvoering van deze integrale en maatwerkgerichte dienstverlening aan de burger bestaat een grote behoefte aan samenwerking in publiek-private omgeving. De dienstverlening moet integraal en eenvoudig worden georganiseerd en uitgevoerd,

waarbij de sturing vanuit de gemeenten gemaximaliseerd wordt. Bij de ontwikkeling hiervan wordt gedacht vanuit nieuwe verbanden, methodieken en structuren en wordt niet geredeneerd vanuit het bestaande. Na ontwikkeling van het nieuwe vindt confrontatie met het bestaande plaats en worden definitieve keuzes gemaakt over vorm, inhoud en governance. Doel is om een robuuste, congruente en toekomstbestendige uitvoeringsstructuur te realiseren.

Bij de ontwikkeling van de nieuwe structuur voor de uitvoering van de Participatiewet is de opgave om zoveel mogelijk mensen tegen zo laag mogelijke kosten aan het werk te helpen. Het aantal mensen dat aan het werk is dient in ieder geval minimaal op hetzelfde aantal te blijven als voor de invoering van de Participatiewet. Ook vindt een algemene inventarisatie plaats naar behoeften en mogelijkheden bij werkgevers voor het plaatsen van mensen met beperkingen.

De uitvoering van het beleid zal -in samenhang met de twee andere decentralisaties- uitgebreid worden gemonitord. Vanuit deze monitor kan precies worden gevolgd wat de effecten zijn van het beleid, of instrumenten werken, of doelgroepen voldoende worden bereikt en of mensen voldoende in hun eigen kracht worden gezet. Ook kunnen hiermee financiële en personele consequenties in beeld worden gebracht. Bij deze monitoring zal nauw worden aangesloten bij de monitoring die ook van rijkswege wordt gedaan. In de gemeente Maastricht is door de gemeenteraad overigens een motie aangaande monitoring van de drie decentralisaties, aangenomen en over de uitvoering van deze motie zal afstemming plaatsvinden in de regio Maastricht-Heuvelland.

2. Doelstelling

Doelstelling van de Participatiewet is om iedereen met arbeidsvermogen toe te leiden naar (bij voorkeur regulier) werk. Wanneer dat (nog) niet mogelijk is, wordt van mensen verwacht dat zij participeren naar vermogen.

Begin 2014 is in de raden van de gemeenten Maastricht en Valkenburg aan de Geul alsmede het Algemeen Bestuur van Pentasz het Beleidskader Participatiewet Maastricht-Heuvelland aangenomen. In dit beleidskader zijn de volgende uitgangspunten vastgesteld:

- Maastricht-Heuvelland werkt naar vermogen
- Eigen verantwoordelijkheid staat centraal en voorop, waarbij aansluiting wordt gezocht bij het reguliere proces van de ((eu)regionale) arbeidsmarkt
- Het pad van de aanvrager loopt altijd langs de volgende route:
 - diagnose-plaatsing-ontwikkeling
- Bij de plaatsing kan -binnen de budgettaire kaders- gebruik worden gemaakt van één of meer van de volgende vormen van werk:
 - regulier werk
 - gesubsidieerd werk
 - werken met behoud van uitkering
 - tegenprestatie
 - beschut werk¹
 - dagbesteding
- Instroom beperken en uitstroom bevorderen
- Eén werkgeversbenadering voor de (eu)regionale arbeidsmarkt
- Een samenhangende aanpak binnen het sociale domein
- Scholing/training
- Koppeling WMO, beheer openbare ruimte, (jeugd)zorg en onderwijs alsmede koppeling kernen-/wijkenaanpak

In de visie van gemeenten gaan mensen werken naar vermogen en doen zij dat bij voorkeur bij werkgevers in reguliere banen: **MAASTRICHT-HEUVELLAND WERKT NAAR VERMOGEN.**

Economische onafhankelijkheid is hierbij het primaire doel. Wanneer dat niet lukt en/of regulier werk nog niet tot de mogelijkheden behoort, werken mensen naar vermogen in andere vormen van werk. Het gaat dan om gesubsidieerd werk (dat vooral ook bij reguliere werkgevers wordt ingevuld), werken met behoud van uitkering, tegenprestatie, eventueel beschut werk, (arbeidsmatige) dagbesteding. Zij doen dat ook in de wijken en kernen van de regio Maastricht-Heuvelland in het beheer van de openbare ruimte, bij maatschappelijke organisaties, bij verenigingen etc. Op die manier worden zij in staat gesteld om ervaring op te doen en zich verder te ontwikkelen. Ook kan op deze manier een koppeling gemaakt worden met andere beleidsvelden (zoals de Wmo). Dit soort initiatieven dragen bij aan burgerkracht.

¹ Zie paragraaf 5.6; over de inzet van dit instrument dient nog een keuze te worden gemaakt.

De Participatiewet beoogt de gemeenten het instrument in handen te geven om mensen naar werk toe te leiden en hiermee tal van problemen die spelen in gezinnen op te lossen dan wel te voorkomen of beheersbaar te krijgen. Immers, met werken verwerven mensen economische onafhankelijkheid, kunnen ze in hun eigen levensonderhoud voorzien, nemen ze deel aan sociale verbanden en zijn ze beter in staat financiële vraagstukken het hoofd te bieden. Ook flankerende instrumenten van de Participatiewet, zoals het minimabeleid, bijzondere bijstand en schuldhulpverlening, dragen er toe bij dat mensen makkelijker naar werk toe kunnen worden geleid en dus minder beroep hoeven te doen op voorzieningen in het sociale domein. Daar waar het voorzien in eigen levensonderhoud middels (regulier) werk nog niet tot de mogelijkheden behoort, ondersteunen de gemeenten hun burgers binnen de wettelijke kaders met het verstrekken van een (aanvullende) uitkering.

3. Uitgangspunten re-integratie

In het Beleidskader Participatiewet is reeds vastgelegd dat de mens voorop staat en dat hij/zij werkt naar vermogen, bij voorkeur bij reguliere werkgevers. Hierbij wordt aangesloten op het reguliere proces van de (eu)regionale arbeidsmarkt. De eigen verantwoordelijkheid van mensen staat daarbij centraal; van hen wordt gevraagd dat ze vooral zelf op zoek gaan naar werk. Wanneer dat (nog) niet lukt, dan treedt de gemeente faciliterend op en biedt zij daartoe integrale dienstverlening die maatwerk levert, toegesneden op de mogelijkheden van de burger. Het pad van de aanvrager loopt daarbij als uitgangspunt langs de route diagnose-plaatsing-ontwikkeling. Individueel maatwerk is ook hierbij maatgevend en burger en consulent geven hieraan samen invulling.

Iedere burger is zelf verantwoordelijk om zo veel en zo snel mogelijk zijn/haar eigen inkomen te verdienen. (Inkomens)ondersteuning wordt alleen daar geboden waar dat nodig is, zonder de verantwoordelijkheid over te nemen. Het is de plicht van iedere uitkeringsgerechtigde zelf om werk te zoeken en te vinden. Doet hij of zij dat niet, dan kan de uitkering worden geweigerd. Het toezien op de naleving daarvan is en blijft een belangrijke taak voor de gemeente. Inkomensondersteuning is aanvullend op wat mensen zelf kunnen verwerven. Dat geldt ook voor de inzet van instrumenten.

Participatie/werk draagt bij aan het versterken van de eigen kracht. Iedere interventie is daarom gericht op werken en meedoen. Wanneer mensen zich bij de gemeenten melden voor een uitkering (en bij de klantherkenning blijkt dat zij tot de doelgroep van de Participatiewet behoren) dan wel ondersteuning, dan worden zij direct geconfronteerd met werk. Werk gaat immers boven uitkering en een goede invulling daarvan is mogelijk via het work first-principe. Uiteraard vindt confrontatie met regulier werk allereerst plaats via Podium24, maar ook via alle andere kanalen die op de arbeidsmarkt voor handen zijn.

Daarna volgen de andere vormen van werk die in de Participatiewet worden geboden, te weten: gesubsidieerd werk, werken met behoud van uitkering, tegenprestatie, beschut werk² en (arbeidsmatige) dagbesteding. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat voor de doelgroep jongeren (tot 27 jaar) de confrontatie met werk vooral via scholing plaatsvindt. Jongeren moeten immers voldoende en adequaat opgeleid de arbeidsmarkt kunnen betreden. Voor hen zal dus eerst worden bekeken of scholing nog een optie is alvorens een van de vormen van werk wordt ingezet. Net zoals werk boven uitkering gaat, gaat daarmee scholing boven uitkering.

Regulier werk is het hoogste doel. Er zijn echter (groepen) mensen die daartoe (nog) niet in staat zijn. Daarvoor worden dan ook de andere vormen van werk, maar ook voorzieningen ingezet.

In de Verordening re-integratie en tegenprestatie Maastricht-Heuvelland 2015 wordt door de raden en het AB Pentasz het kader aangegeven waarmee doelstellingen en de uitgangspunten van het beleid worden gerealiseerd in het jaar 2015.

² Zie noot 1.

4. Diagnose

Mensen werken naar vermogen. Om in beeld te brengen wat dat vermogen is, is een goede diagnose noodzakelijk. Over de invulling van de diagnose zijn regionaal in Zuid-Limburg afspraken gemaakt, waaraan de gemeenten zich hebben geconformeerd. Binnen deze regionaal afgestemde diagnose staan de instrumenten quick scan, verdiepende diagnose en loonwaardebepaling ter beschikking.

Met behulp van de quick scan wordt aan de kop van het proces een onderscheid gemaakt tussen mensen die snel naar werk kunnen (de categorie 80-100% arbeidsvermogen) en mensen die dat nog niet kunnen. Voor de laatste groep wordt verdiepende diagnose ingezet. Voorafgaande aan de quick scan wordt bij de klantherkenning uiteraard eerst beoordeeld of mensen tot de doelgroep van de Participatiewet behoren. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat het hier niet gaat om een volledige beoordeling van het recht op uitkering en dat ook niet-uitkeringsgerechtigden (jongeren) gebruik kunnen maken van de diagnose.

De diagnose vindt in een reële werkomgeving plaats en is gericht op het bepalen van het arbeidsvermogen en het zelfredzaamheidsniveau. Het gaat daarbij om werknemersvaardigheden, vakvaardigheden, competenties, leercapaciteiten, arbeidsritme, dagritme etc. Naast werk worden aanvullende competentietesten ingezet om de diagnose compleet te maken. Indien noodzakelijk worden ook medische en arbeidskundige testen ingezet.

Tot slot wordt, om de daadwerkelijke loonwaarde op een werkplek te bepalen, binnen de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg één methodiek en één instrument van loonwaardebepaling gekozen. Hier ligt een nauw verband met het regionale Werkbedrijf (paragraaf 5.2).

Het arbeidsvermogen wordt gerelateerd aan regulier werk en is bepalend voor de inzet van de vormen van werk die binnen de uitvoering van de Participatiewet in de regio Maastricht-Heuvelland van toepassing kunnen zijn:

- a. Regulier werk
- b. Gesubsidieerd werk
- c. Werken met behoud van uitkering
- d. Tegenprestatie
- e. Beschut werk³
- f. (Arbeidsmatige) dagbesteding

Het vastgestelde arbeidsvermogen vormt het ordeningsprincipe voor de verdere uitvoering binnen de Participatiewet. In aansluiting op de afspraken in het Stedelijk Netwerk Zuid-Limburg wordt gekozen voor de volgende categorieën:

- a. 80-100% arbeidsvermogen;
- b. 50-80% arbeidsvermogen;
- c. 30-50% arbeidsvermogen en
- d. 0-30% arbeidsvermogen.

³ Zie noot 1.

Ten behoeve van de diagnose wordt in de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg een Regionaal Diagnostisch Centrum ontwikkeld. In afwachting van deze ontwikkeling zal per 1 januari 2015 het Transferium Werk en Bijstand (TWB) worden gecontinueerd voor de diagnose. In het plan van aanpak Maastricht-Heuvelland werkt is dit één van de voorzieningen die in fase 2 is geplaatst. Het TWB wordt in de aanloop naar 2015 Participatiewetproof gemaakt, zodat vanaf 1 januari 2015 gestart kan worden met het diagnosticeren van het arbeidsvermogen van de nieuwe instroom. In 2015 wordt door de gemeenten gestart met de diagnose van het zittende bestand en deze zal uiterlijk op 1 januari 2018 zijn afgerond. Ook van deze burgers dient immers het arbeidsvermogen in kaart te worden gebracht en in de huidige systematiek is dat nog niet gebeurd.

In het TWB (en straks het Regionaal Diagnostische Centrum) wordt de diagnose gesteld aan de hand van reële werkplekken. Deze werkplekken worden zowel regionaal (in Maastricht-Heuvelland) als lokaal vormgegeven.

In het Uitvoeringsbesluit Diagnostiek Maastricht-Heuvelland 2015 worden door de colleges en het DB Pentasz nadere regels gesteld omtrent de diagnostiek voor het jaar 2015.

5. Plaatsing

Na een gedegen diagnose vindt -binnen de budgettaire kaders- plaatsing in één van de vormen van werk die de wet mogelijk maakt, plaats. Het gaat dan om regulier werk, gesubsidieerd werk, werken met behoud van uitkering, tegenprestatie, beschut werk en (arbeidsmatige) dagbesteding. Gemeenten hebben een groot belang bij plaatsing in regulier werk, aangezien daarmee de instroom in de uitkering wordt beperkt en de uitstroom wordt bevorderd. De arbeidsmarktontwikkelingen zijn nog steeds niet erg gunstig, ondanks dat de toename van de werkloosheid een halt toegeroepen lijkt te zijn.

De arbeidsmarkt beperkt zich niet tot een individuele gemeente. Regionaal wordt samengewerkt binnen de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg. Dit wil niet zeggen dat de gemeenten in Maastricht-Heuvelland zich opsluiten binnen de muren van deze arbeidsmarktregio. Zuid-Limburg grenst immers aan drie kanten aan België en Duitsland; een achterland met enorme arbeidsmarktmogelijkheden waar we meer en meer gebruik van moeten maken. Met dit achterland moet nog actiever contact worden gezocht en waar mogelijk de samenwerking worden versterkt. De ruime ervaringen in deze die door Pentasz en de gemeente Vaals met de Duitse arbeidsmarkt worden opgedaan zijn zeer positief en hiervan gaan de andere gemeenten gebruik maken.

5.1. Podium24

Om tot een goede match te komen tussen de vraag van de werkgevers en het werknemersaanbod is een aantal zaken van cruciaal belang. Een effectieve eenduidige (eu)regionale vraaggerichte werkgeversbenadering is noodzakelijk om de vraagzijde inzichtelijk te maken. In 2014 is deze vraaggerichte werkgeversbenadering via Podium24 geëvalueerd en is besloten om Podium24 als pilot te continueren tot 1 januari 2016. In die periode worden werkwijze en verdienmodellen getoetst en doorontwikkeld en wordt de vraaggerichte werkgeversdienstverlening verder geoptimaliseerd. In Podium24 werken UWV, gemeenten, uitvoeringsorganisaties, onderwijs en private partijen samen vanuit één loket voor werkgevers, waarbij de vraag van de werkgevers leidend is.

5.2. Regionaal Werkbedrijf

In het Sociaal Akkoord is afgesproken dat sociale partners en gemeenten in elke arbeidsmarktregio een regionaal Werkbedrijf oprichten⁴. Om dit in goede banen te leiden is landelijk een Werkkamer ingericht. In de Werkkamer zitten afgevaardigden van Vereniging Nederlands Gemeenten (VNG) en de Stichting van de Arbeid. Het regionaal Werkbedrijf vormt de verbindende schakel tussen mensen met een arbeidsbeperking en werkgevers. Het realiseren van de in het Sociaal Akkoord afgesproken 130.000 extra (garantie)banen voor mensen met een arbeidsbeperking in een periode tot 2026 is de belangrijkste opgave van de regionale Werkbedrijven.

De garantiebanen staan tot en met 2017 met voorrang open voor Wajongers, personen op de WSW-wachlijst en schoolverlaters met een arbeidsbeperking.

⁴ Als onderdeel van de Invoeringswet Participatiewet is een nieuw artikel opgenomen voor de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (SUWI). Dit artikel 10a luidt Regionale samenwerking in toeleiding naar werk en verankert de vorming van 35 regionale Werkbedrijven.

De Werkkamer heeft een indicatieve verdeling van garantiebanen naar regio's en sectoren tot en met 2016 afgegeven. Hierbij is uitgegaan van de werkgelegenheid in de arbeidsmarktregio's, gecorrigeerd met het aantal Wajongers en de werkloosheid. Hoe meer Wajongers aanwezig zijn in een regio, hoe groter de kans dat er geschikte kandidaten zijn. Voor de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg betekent dit dat er tot en met 2016 in de marktsector 470 garantiebanen en bij de overheids- en onderwijssectoren 295 garantiebanen ingevuld moeten worden. Voor Maastricht-Heuvelland zouden dat in totaal 200 à 250 banen zijn.

Garantiebanen	Markt - tot en met 2016	Overheid - t/m 2016
Landelijk	14.000	6.500
Zuid-Limburg	470	295

Op dit moment wordt overleg gevoerd hoe het regionaal Werkbedrijf van de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg vormgegeven moet worden en door de gemeenten in Maastricht-Heuvelland wordt daar uiteraard op aangesloten. Vooruitlopend daarop gaan de gemeenten vanuit een pro-actieve houding in gesprek met werkgevers om mensen in garantiebanen te plaatsen.

5.3. Gesubsidieerde arbeid

In de Participatiewet wordt geen specifieke regelgeving omtrent gesubsidieerde arbeid gegeven (met uitzondering van artikel 10d). Via artikel 7 lid 1, sub a Participatiewet krijgen gemeenten de mogelijkheid om een veelheid aan instrumenten te ontwikkelen om mensen toe te leiden naar de arbeidsmarkt. Eén van die instrumenten is gesubsidieerde arbeid. De gemeenten bepalen of, en zo ja, in welke omvang de instrumenten worden ingezet. Uitgangspunt is dat mensen rechtstreeks bij werkgevers in regulier werk worden geplaatst (al dan niet met proefplaatsing via werken met behoud van uitkering). Lukt dat nog niet, dan kan gesubsidieerde arbeid als instrument worden ingezet. De gemeenten in Maastricht-Heuvelland kennen vier vormen van gesubsidieerde arbeid, te weten:

- a. de loonkostensubsidie ex artikel 10d Participatiewet
- b. de loonkostensubsidie Maastricht-Heuvelland
- c. de uitstroombijstand
- d. de detachingsfaciliteit

5.3.1. Loonkostensubsidie ex artikel 10d Participatiewet (50-80% arbeidsvermogen)

In artikel 10d van de Participatiewet wordt het eerste instrument binnen gesubsidieerde arbeid geïntroduceerd. Het betreft een specifieke vorm van loonkostensubsidie voor de werkgever om de participatie van personen met een arbeidsbeperking mogelijk te maken. Het betreft mensen die niet zelfstandig 100% van het wettelijk minimumloon kunnen verdienen. Met dit instrument compenseren de gemeenten werkgevers voor de verminderde productiviteit van de werknemer.

De loonkostensubsidie ex artikel 10d Participatiewet kan in Maastricht-Heuvelland worden ingezet voor de doelgroep met een arbeidsvermogen van 50-80%. Voor deze doelgroep wordt gekozen aangezien nog niet duidelijk is hoe de financiering van dit instrument wordt geregeld. Gemeenten betalen de subsidie uit het I(nkomens)-deel van

het lopende jaar, maar het is nog niet duidelijk of er ook financiering beschikbaar is voor de betaling van de subsidie in komende jaren. Dit, omdat een werknemer met loonkostensubsidie uitstroomt en dus geen deel meer uitmaakt van het uitkeringsbestand. Met de keuze van de doelgroep is het risico voor de gemeenten zo klein mogelijk gemaakt.

De werkgever ontvangt loonkostensubsidie van de gemeente voor het verschil tussen de loonwaarde en het wettelijk minimumloon (WML), tot max. 70% WML. Als de werkgever conform cao loon betaalt dat hoger is dan het wettelijk minimumloon, dan betaalt de werkgever ook het verschil tussen het wettelijk minimumloon en het cao-loon. De loonkostensubsidie die ex artikel 10d Participatiewet wordt verstrekt, is een structurele subsidie in die zin, dat deze wordt betaald zolang de werknemer in dienst is, maar hij/zij niet in staat om zelfstandig 100% WML te verdienen. Op het moment dat hij/zij in de loonwaarde naar 100% is gegroeid stopt, de subsidie.

Om de hoogte van de loonkostensubsidie ex artikel 10d Participatiewet te kunnen vaststellen, is een systeem van loonwaardebepaling nodig. In de Werkkamer is gesproken over de minimale eisen waaraan de loonwaardebepaling moet voldoen. In de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg worden in gezamenlijkheid met werkgevers, gemeenten, onderwijs en UWV, de verdere voorwaarden opgesteld waaraan de loonwaardebepaling moet voldoen. De partijen in het regionale Werkbedrijf (zie paragraaf 5.2) moeten tot één regionaal toe te passen methodiek en instrument komen.

In het Uitvoeringsbesluit loonkostensubsidies Maastricht-Heuvelland 2015 worden door de colleges en het DB Pentasz nadere regels gesteld omtrent de voorziening loonkostensubsidie ex artikel 10d Participatiewet voor het jaar 2015.

5.3.2. Loonkostensubsidie Maastricht-Heuvelland (30-50% arbeidsvermogen)

Wanneer werkgevers een dienstverband met personen behorende tot de categorie 30-50% arbeidsvermogen willen aangaan, dan kan daarvoor de loonkostensubsidie Maastricht-Heuvelland worden ingezet. Dit instrument kent dezelfde voorwaarden als het instrument dat op grond van artikel 10d Participatiewet wordt ingezet. Verschil is de doelgroep waarvoor het wordt ingezet, de duur van inzet van het instrument en de financiering ervan. Financiering vindt namelijk plaats uit het Participatiebudget en niet uit het I-deel. Het in paragraaf 5.3.1. beschreven risico doet zich hiermee niet voor. De loonkostensubsidie Maastricht-Heuvelland kan maximaal twee jaar worden ingezet en ook dit instrument is bedoeld om de medewerker een groei te laten door maken. Na die periode vervalt de subsidie.

5.3.3. Uitstroomsubsidie (80-100% arbeidsvermogen)

Het derde instrument, dat in het kader van gesubsidieerde arbeid kan worden toegepast, is dat van de uitstroomsubsidie. Aan werkgevers, die met een persoon behorende tot de doelgroep met een arbeidsvermogen van 80 tot 100% een arbeidsovereenkomst (van

minimaal een half jaar) afsluiten, kan een uitstroomsubsidie van maximaal € 1.500,- worden toegekend. Wordt de arbeidsovereenkomst verlengd met minimaal een half jaar dan kan een tweede subsidie van € 1.500,- worden verstrekt. Voorwaarde is wel dat geen andere subsidie wordt toegekend.

5.3.4. *Detacheringsfaciliteit*

In de Werkkamer is, naar aanleiding van de uitwerking van het Sociaal Akkoord, afgesproken dat gemeenten een zogenaamde detacheringsfaciliteit inrichten. Deze faciliteit is bedoeld om werkgevers te ontzorgen. Via de detacheringsfaciliteit krijgen mensen een dienstverband (detacheringsbaan) waarmee zij vervolgens worden geplaatst bij werkgevers. De detacheringsbaan is een nieuw instrument en in het uitvoeringsbesluit gesubsidieerde arbeid wordt dit nader uitgewerkt.

Een bijzondere vorm van de detacheringsfaciliteit is de huidige groeibaan. Voor het jaar 2015 wordt deze -als een overgangsjaar- ook nog ingezet, aangezien in 2014 ingevulde banen over het jaar heen lopen. In 2015 kan op bescheiden schaal invulling plaatsvinden. Daar waar nodig vindt aanpassing van de huidige werkwijze en afspraken plaats. Ook andere organisaties kunnen de detacheringsfaciliteit inzetten.

In het Uitvoeringsbesluit gesubsidieerde arbeid Maastricht-Heuvelland 2015 worden door de colleges en het DB Pentasz nadere regels gesteld omtrent de vormen van gesubsidieerde arbeid, loonkostensubsidie Maastricht-Heuvelland, uitstroomb subsidie en de detacheringsfaciliteit voor het jaar 2015.

5.4. *Werken met behoud van uitkering*

Uitgangspunt van de Participatiewet is dat tegenover het recht op uitkering de plicht van de cliënt staat om de duur van de uitkeringsafhankelijkheid zoveel mogelijk te bekorten. Gemeenten hebben tot taak de cliënt, indien nodig, bij deze inspanningen te ondersteunen.

Dit uitgangspunt is in de Participatiewet vastgelegd in artikel 7 (de opdracht aan de gemeente), artikel 9 (de plicht tot arbeidsinschakeling) en artikel 10 (de aanspraak op ondersteuning). Op grond hiervan kan het college/DB Pentasz onder omstandigheden van de cliënt eisen dat deze gedurende enige tijd werkt met behoud van uitkering. De werkzaamheden hebben daarmee het karakter van een voorziening gericht op arbeidsinschakeling en niet op het realiseren van het bedrijfsdoel van de werkgever. Het 'werken met behoud van uitkering' kan dus niet het karakter hebben van een tegenprestatie in de vorm van productieve arbeid voor het ontvangen van een uitkering. Door het rijk zijn aanvullende regels gesteld in artikel 10a Participatiewet om het karakter van werken met behoud van uitkering nader te duiden.

Het instrument 'werken met behoud van uitkering' wordt in de nieuwe aanpak ingezet voor mensen die (nog) niet in aanmerking komen voor regulier werk. Maatschappelijke organisaties en de gemeenten kunnen voor de dienstverlening aan de burgers (additioneel) gebruik maken van de diensten van mensen die willen participeren in de samenleving. Hierbij moeten we denken aan werkzaamheden als het bezorgen van een parochie/clubblaadje, groenonderhoud, het beheer van de openbare ruimte, de bibliotheek, het verzorgingshuis, de kaartmiddag, het buurtcentrum etc. Door deze inzet kunnen het publieke (Wmo, beheer openbare ruimte, onderwijs, zorg, etc.) en het sociale domein elkaar over en weer versterken. Zo kan vanuit de Participatiewet menskracht worden geleverd en worden er vanuit het publieke domein werkzaamheden

en plekken beschikbaar gesteld waar mensen, die (nog) geen regulier werk kunnen verrichten, ervaring op doen en vaardigheden ontwikkelen.

Voorwaarde en succesfactor voor het slagen van deze vorm van werken in het publieke domein is adequate ondersteuning van de mensen die werken met behoud van uitkering. Deze ondersteuning is vooral gericht op het verwerven van regulier werk en op het vergroten van de zelfredzaamheid. Bij deze ondersteuning kunnen ook de participatiecoaches/consulenten van gemeenten worden ingezet.

Via werken met behoud van uitkering kunnen mensen (de eerste) vaardigheden opdoen (zowel sociale als werknemersvaardigheden), kunnen zij zich oriënteren en kunnen zij al een zekere werkervaring opdoen. Werken met behoud van uitkering dient -om het instrument goed en effectief in te kunnen zetten- aan stringente voorwaarden te voldoen.

Personen met een (gehele of gedeeltelijke) Participatiewet-uitkering komen in aanmerking voor werken met behoud van uitkering. Volledigheidshalve wordt er op gewezen dat niet-uitkeringsgerechtigden/Anw-ers in aanmerking komen voor de instrumenten vrijwilligerswerk/mantelzorg en stage.

Door de wetgever worden nadere regels gesteld over de invulling van de vormen van werken met behoud van uitkering. Zo mogen ze slechts beperkt in duur en omvang worden ingezet, mogen de concurrentieverhoudingen niet worden verstoord en mag er geen sprake zijn van verdringing van regulier werk. Het is aan de gemeenten om dit te toetsen. Tevens is in de wet bepaald dat gemeenten een inleenvergoeding moeten vragen wanneer zij mensen in een voorziening bij werkgevers plaatsen. Dat geldt dus ook voor werken met behoud van uitkering. Deze wettelijke beperkingen leiden er toe dat binnen werken met behoud van uitkering de volgende vormen worden onderscheiden:

1. participatieplaatsen op basis van artikel 10a Participatiewet;
2. werken met behoud van uitkering gericht op sociale activering voor jongeren tussen de 18 en 27 jaar;
3. vrijwilligerswerk/mantelzorg;
4. werken met behoud van uitkering gericht op het vaststellen van de loonwaarde voor de doelgroep loonkostensubsidie (artikel 10d Participatiewet);
5. stage;
6. werken met behoud van uitkering in het kader van werkgeversarrangementen en
7. werken met behoud van uitkering in het kader van re-integratie.

In het Uitvoeringsbesluit werken met behoud van uitkering Maastricht-Heuvelland 2015 worden door de colleges en het DB Pentasz nadere regels gesteld voor het jaar 2015. Werken met behoud van uitkering is één van de instrumenten die in het plan van aanpak Maastricht-Heuvelland werkt in fase 2 zijn gepositioneerd. In het overgangsjaar 2015 zullen de vormen van werken met behoud van uitkering worden geoptimaliseerd.

5.5. Tegenprestatie

De Participatiewet legt de gemeenteraad de verplichting op om bij verordening regels te stellen over het opdragen van een tegenprestatie aan personen in de leeftijd van 18 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd die een bijstandsuitkering ontvangen (artikel 8a lid 1 onderdeel b van de Participatiewet). Daarnaast heeft het college/DB Pentasz de

opdracht beleid te ontwikkelen ten behoeve van het verrichten van een tegenprestatie en de uitvoering van dat beleid (artikel 7 lid 1 onderdeel c van de Participatiewet). Tegenprestatie komt voort uit het algemeen gevoel dat is ontstaan dat mensen iets terug doen voor de uitkering die zij ontvangen. Het principe van wederkerigheid komt optimaal tot uitdrukking in de tegenprestatie.

Bij tegenprestatie gaat het om onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, die naast of in aanvulling op reguliere arbeid worden verricht. Bij de inzet van tegenprestatie mag er geen verdringing van regulier werk plaatsvinden. De afweging kan worden gemaakt om de tegenprestatie al dan niet op te leggen. Wanneer tegenprestatie wordt opgelegd aan de cliënt, dan mag de verplichting niet in de weg staan aan re-integratie of het verwerven, aanvaarden en behouden van algemeen geaccepteerde arbeid. Tegenprestatie is uitdrukkelijk geen re-integratie en mag dan ook niet worden gefinancierd uit het Participatiebudget.

In het Uitvoeringsbesluit tegenprestatie Maastricht-Heuvelland 2015 worden door de colleges en het DB Pentasz nadere regels gesteld omtrent de tegenprestatie voor het jaar 2015.

5.6. Beschut werk nieuwe stijl en (arbeidsmatige) dagbesteding

Beschut werk nieuwe stijl onder de Participatiewet is een nieuwe voorziening⁵, die niet verward moet worden met de huidige voorziening in de SW-bedrijven. Gemeenten hebben de beleidsvrijheid om te beslissen of en op welke manier beschut werk nieuwe stijl wordt aangeboden. Bij beschut werk nieuwe stijl moet er sprake zijn van een arbeidsovereenkomst met de gemeente als werkgever (rechtstreeks of via een BV, NV of stichting) en de beloning moet minimaal het wettelijk minimumloon zijn, aansluitend bij de CAO van de werkgever.

Voor de groep mensen met een blijvende afstand tot de arbeidsmarkt die aangewezen zijn op regelmatige arbeid in een stabiele werkomgeving, kan het instrument beschut werken⁶ ingezet worden. Voor hen is een leerwerkbaan geen optie. Ze hebben behoefte aan passend werk, waarbinnen ze kunnen werken aan hun competenties en hun productiviteit tot op het voor hen maximaal haalbare niveau. Voorwaarde voor deze groep is een plek waarin ze vertrouwen hebben, waar ze zich vertrouwd voelen.

Beschut werken vindt steeds minder plaats binnen de muren van het SW-bedrijf. In de nieuwe aanpak zal het beschut werken nog meer decentraal worden uitgevoerd; in kern, dorp, buurt en wijk worden mensen in een meer of minder beschutte omgeving aan werk geholpen. Zo worden activiteiten voor de wijk, door de wijk en in de wijk uitgevoerd, kan een goede koppeling worden gelegd met dagbesteding en worden

synergievoordelen (minder vervoerskosten, betere benutting van capaciteit en infrastructuur) optimaal benut. Door gebruikmaking van de loonkostensubsidie kunnen deze beschutte werkplekken ook ingevuld worden bij reguliere werkgevers.

⁵ Artikel 8a lid 1e en artikel 10b lid 4 Participatiewet

⁶ Zie noot 1.

Per 1 januari 2015 worden gemeenten ook verantwoordelijk voor arbeidsmatige dagbesteding (Wmo). Tussen arbeidsmatige dagbesteding en beschut werk bestaan overeenkomsten. Het gaat om hetzelfde soort werk, zoals bijvoorbeeld fabrieksmatige werkzaamheden, werk in de horeca, catering en in het groen. Er is sprake van overlap in activiteiten, doelgroepen en infrastructuur, maar er zijn ook verschillen. Voor arbeidsmatige dagbesteding wordt, afhankelijk van het inkomen, een vergoeding gevraagd, het is vrijblijvend en de deelnemer krijgt een (medische) indicatie. Bij beschut werk ontvangt de deelnemer een inkomen, het is niet vrijblijvend, de deelnemer is tot regelmatige loonvormende arbeid in staat en hij/zij wordt geselecteerd door de gemeente.

Ten aanzien van de financiering is van belang om op te merken dat bij beschut werk sprake is van een subsidie voor arbeid, terwijl bij arbeidsmatige dagbesteding sprake is van het financieren van de kosten van activiteiten (trajectprijs).

Opbouw en omvang

Landelijk wordt uitgegaan van in 2040 uiteindelijk 30.000 plekken beschut werk nieuwe stijl. Toegerekend naar Maastricht-Heuvelland gaat het om in totaal ca. 12 plekken in 2015 en 450 plekken structureel in 2040, die ingevuld zouden kunnen worden. Meer of minder plekken sluit de wet echter niet uit. In de hiernavolgende tabel is het volume beschut werk nieuwe stijl toegerekend naar de regio, voor de situatie dat zou worden gekozen voor dit instrument. Hierbij is uitgegaan van het landelijke verwachte aantal van 30.000 plekken structureel.

Volume beschut werk nieuwe stijl (fte)	2015	2016	2017	2018	Structureel
Landelijk	800	2.500	4.200	5.800	30.000
Eijsden-Margraten	0,8	2,5	4,2	5,8	30
Gulpen-Wittem	0,8	2,5	4,2	5,8	30
Maastricht	8,0	25,0	42,0	58,0	300
Meerssen	0,8	2,5	4,2	5,8	30
Vaals	0,8	2,5	4,2	5,8	30
Valkenburg aan de Geul	0,8	2,5	4,2	5,8	30
Totaal Maastricht-Heuvelland	12	37,5	63	87	450

Conclusie

Er is nog een aantal onduidelijkheden met betrekking tot de voorziening beschut werk nieuwe stijl. (Mede gelet op de nog te verwachten AmvB.) Helder is wel dat het een dure voorziening betreft voor een beperkt aantal mensen. De doelgroep arbeidsbeperkten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt is veel groter dan het aantal mogelijke plaatsen beschut werk nieuwe stijl op basis van de landelijke financiële middelen. Onduidelijk is nog of en hoe gemeenten deze middelen (via het I-deel) beschikbaar krijgen.

Bovendien is er overlap met arbeidsmatige dagbesteding. Voorgesteld wordt daarom in het overgangsjaar 2015 nog geen besluit te nemen over de inzet van deze voorziening, maar deze wel verder te onderzoeken. Bij dit onderzoek dient dan ook (arbeidsmatige) dagbesteding en de mogelijkheden daarvan te worden meegenomen. Eindoordeel zou kunnen zijn dat er een alternatieve aanpak mogelijk is en andere (voorliggende) voorzieningen voor de doelgroep worden ingezet. In dat geval hoeft beschut werk nieuwe stijl niet te worden ingezet. De eventuele keuze voor deze voorziening wordt hiermee onderdeel van de transformatie in het sociaal domein. Dit betekent concreet dat in de re-integratieverordening beschut werk nieuwe stijl (nog) niet wordt opgenomen. In afwachting van de bovenstaande keuze kunnen personen die tot de doelgroep behoren gebruik maken van de andere instrumenten die binnen de Participatiewet voor hen beschikbaar zijn.

In 2015 zal worden onderzocht of de voorziening beschut werken nieuw wordt ingezet. In dit onderzoek worden de mogelijkheden van de arbeidsmatige dagbesteding mee genomen.

6. Ontwikkeling

Wanneer burgers, die zich in een uitkeringssituatie bevinden, zijn geplaatst in één van de hiervoor beschreven vormen van werk, en naar vermogen aan de slag zijn, is het van belang dat zij zich naar vermogen verder kunnen ontwikkelen. Voor deze ontwikkeling kan een aantal instrumenten worden ingezet. Het betreft o.a. scholing, training, begeleiding, jobcoaching, no-riskpolis, etc. Zo worden mensen in staat gesteld om uiteindelijk uit te stromen naar regulier werk, zodat zij zelfstandig in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien. Lukt dat (nog) niet, dan is de ontwikkeling gericht om naar vermogen te participeren in de samenleving. De voorzieningen die ten behoeve van de ontwikkeling worden ingezet, worden uiteraard toegesneden op de mogelijkheden en de situatie van de burger. Hierbij is maatwerk leidend. Onderstaand wordt een aantal voorzieningen beschreven die voor de ontwikkeling van burgers kunnen worden ingezet. Uiteraard kunnen, vanuit een innovatieslag die in 2015 wordt gemaakt, ook andere voorzieningen worden gecreëerd en is het aan de creativiteit van de burger en de consultant om deze vorm te geven.

6.1. Scholing

Kwalificatie/scholing is een belangrijke voorziening bij de uitvoering van het re-integratiebeleid in het kader van de Participatiewet. Het gaat hierbij om startkwalificatie (in het bijzonder voor jongeren) en, als deze niet haalbaar is, om arbeidsmarktkwalificatie. Startkwalificatieniveau is conform de wettelijke bepalingen in deze HAVO of MBO 2. Het arbeidsmarktkwalificatieniveau wordt gebruikt bij mensen die het startkwalificatieniveau niet kunnen halen. Voor hen is dan het doel arbeidsmarktkwalificatieniveau. Hiermee wordt het niveau bedoeld waarmee zij in de arbeidsmarkt terecht komen en blijven.

Inzet van scholing moet in principe bemiddeling en/of aanbodversterking tot doel hebben. Dit doel wordt ruim geïnterpreteerd. Daarnaast vergt de inzet van scholing een grote mate van maatwerk. Het kader waarbinnen scholing toegepast kan worden, dient dan ook ruim van opzet te zijn.

In het Uitvoeringsbesluit scholing Maastricht-Heuvelland 2015 worden door de colleges en het DB Pentasz nadere regels gesteld omtrent de inzet van deze voorziening voor het jaar 2015. Hierin worden ook nadere regels gesteld voor de scholing die in het kader van de participatieplaatsen op grond van artikel 10a Participatiewet dient te worden aangeboden.

6.2. No-riskpolis

De no-riskpolis kan worden ingezet als ondersteuning bij de arbeidsinschakeling (artikel 8a lid 2 onderdeel b Participatiewet). De no-riskpolis is een belangrijk instrument om aarzelingen bij werkgevers weg te nemen bij het in dienst nemen van mensen met arbeidsbeperkingen. Het is een verzekering, waarbij de werkgever compensatie ontvangt voor de loonkosten wanneer een werknemer met arbeidsbeperkingen ziek wordt. Dit is aan de orde bij ziekte van de werknemer die een structurele functionele of andere beperking heeft of ten behoeve van wie die werkgever een loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d Participatiewet ontvangt. Als voorwaarde geldt dat artikel 29b Ziektewet niet van toepassing is.

In het Uitvoeringsbesluit no-riskpolis Maastricht-Heuvelland 2015 worden door de colleges en het DB Pentasz nadere regels gesteld omtrent de inzet van deze voorziening voor het jaar 2015.

6.3. Jobcoaching/werkplekaanpassing

In artikel 10 lid 1 Participatiewet is bepaald dat de aanspraak op ondersteuning bij arbeidsinschakeling kan bestaan uit persoonlijke ondersteuning. Hierbij kan het gaan om ondersteuning op de werkplek door een jobcoach. De voorziening 'persoonlijke ondersteuning' heeft als doel dat een werknemer wordt begeleid naar een situatie dat hij uiteindelijk zonder begeleiding via een dergelijke voorziening bij een reguliere werkgever werkzaam kan zijn. Bij deze vorm van ondersteuning is het van belang dat de werknemer zonder die ondersteuning zijn werkzaamheden niet kan verrichten. Dit betekent dat het moet gaan om systematische ondersteuning, gedurende een langere periode met een regelmatig karakter. Aan de inzet van de voorziening persoonlijke ondersteuning verbindt de Participatiewet geen maximumtermijn.

Werkplekaanpassing kan ingezet worden wanneer de werkgever een werknemer in dienst neemt die behoort tot de doelgroep Participatiewet en waarbij vaststaat dat de betreffende aanpassing/hulpmiddelen noodzakelijk is/zijn; zonder de aanpassing/hulpmiddel kan de werknemer de opgedragen taken niet uitvoeren.

In het Uitvoeringsbesluit jobcoaching en werkplekaanpassing Maastricht-Heuvelland 2015 worden door de colleges en het DB Pentasz nadere regels gesteld omtrent de inzet van deze voorzieningen voor het jaar 2015

6.4. Premies

Eén van de ondersteunende voorzieningen die bij kunnen dragen aan de ontwikkeling van burgers, is het verstrekken van premies. Het verstrekken van premies wordt gezien als een positieve prikkel bij de activering van de uitkeringsgerechtigden. De gemeenten zijn vrij om de regeling voor de premies vorm te geven. Enige verplichting is dat mensen die werkzaam zijn in een participatieplaats een premie moeten krijgen (artikel 10a Participatiewet).

Ten aanzien van jongeren heeft de wetgever bepaald dat de premie op de uitkering dient te worden gekort.

In het Uitvoeringsbesluit premies Maastricht-Heuvelland 2015 worden door de colleges en het DB Pentasz nadere regels gesteld omtrent de inzet van deze voorziening voor het jaar 2015. Hierin wordt voorgesteld om aan jongeren geen premie te verstrekken.

6.5. Onkostenvergoedingen

Onkosten die door personen, behorende tot de doelgroep Participatiewet, worden gemaakt als gevolg van het naleven van de re-integratie- en/of arbeidsverplichting, kunnen worden vergoed uit het re-integratiebudget van de gemeente. Voorbeelden zijn: reis- en verblijfskosten, (werk)kleding, bezoek kapper, boeken en leermiddelen etc. Het betreft nadrukkelijk niet de kosten die direct verbonden zijn aan of reeds opgenomen

zijn in een re-integratietraject en/of scholing. De beoordeling van de onkostenvergoeding is steeds individueel maatwerk. Hierbij dient ook te worden afgewogen of de werkgever/inlener de kosten, die betrokkene maakt, vergoedt.

In het Uitvoeringsbesluit onkostenvergoedingen Maastricht-Heuvelland 2015 worden door de colleges en het DB Pentasz nadere regels gesteld omtrent de inzet van deze voorziening voor het jaar 2015.

6.6. *Ondersteuning bij leer-werktrajecten*

Op grond van artikel 10f Participatiewet kunnen gemeenten ondersteuning bij leer-werktrajecten bieden. Hiermee hebben gemeenten een extra mogelijkheid om een specifieke voorziening aan de volgende personen aan te bieden:

- personen van 16 of 17 jaar van wie de leerplicht of de kwalificatieplicht, bedoeld in de Leerplichtwet 1969, nog niet is geëindigd, of
- personen van 18 tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald.

De voorziening kan uitsluitend worden ingezet als het college/DB Pentasz meent dat een leer-werktraject nodig is voor toeleiding van de jongere naar arbeid en er ondersteuning nodig is voor het volgen van een leer-werktraject (artikel 10f Participatiewet).

De voorziening 'ondersteuning bij leer-werktrajecten' is inzetbaar voor jongeren van 16 of 17 jaar oud, waarbij schooluitval dreigt, maar die middels een leer-werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen en aldus naar arbeid kunnen worden toegeleid. Om te voorkomen dat jongeren onnodig uitvallen, wordt de mogelijkheid van extra ondersteuning geboden. Deze voorziening kan ook worden ingezet ter voorkoming van schooluitval bij jongeren van 18 tot 27 jaar, die middels een leer-werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen.

In 2015 zal worden gezien of een Uitvoeringsbesluit ondersteuning bij leer-werktrajecten dient te worden ontwikkeld.

6.7. *Persoonsgebonden re-integratiebudget*

Eén van de voorzieningen die in het kader van re-integratie kan worden ingezet is het persoonsgebonden re-integratiebudget. Met deze voorziening wordt de eigen kracht en de eigen verantwoordelijkheid van burgers maximaal aangesproken. Immers, hij/zij krijgt met dit instrument de mogelijkheid om de eigen re-integratie zelf volledig vorm te geven.

Doelstelling van het persoonsgebonden re-integratiebudget is dat de burger binnen maximaal één jaar voldoende inkomsten uit duurzame arbeid verwerft om uitkeringsonafhankelijk te worden door middel van:

- a. een regulier dienstverband, of
- b. zelfstandig ondernemerschap (al dan niet in combinatie met BBZ).

Een persoonsgebonden re-integratiebudget wordt maximaal één maal per twee jaar toegekend en duurt maximaal één jaar, te rekenen vanaf de startdatum van het traject. Kosten die verband houden met het traject kunnen mogelijk aanvullend worden vergoed. Alleen cliënten met een arbeidsvermogen van 50% tot 80%, kunnen in

aanmerking komen voor een persoonsgebonden re-integratiebudget. De hoogte van het budget bedraagt maximaal € 4000,- exclusief BTW.

In het Uitvoeringsbesluit persoonsgebonden re-integratiebudget Maastricht-Heuvelland 2015 worden door de colleges en het DB Pentasz nadere regels gesteld omtrent de inzet van deze voorziening voor het jaar 2015.

6.8. *Nuggers/Anw-ers*

Naast de mensen die een uitkering in het kader van de Participatiewet ontvangen behoren ook de niet-uitkeringsgerechtigden (nuggers) en mensen met een Algemene Nabestaandewetuitkering (Anw-ers) tot de gemeentelijke doelgroep van de Participatiewet. Het doel van de re-integratie van nuggers en Anw-ers is verhoging van de arbeidsparticipatie van deze groep van werkzoekenden. Uitgangspunt bij re-integratie vormt de werkgeversvraag gekoppeld aan de kwaliteiten van de doelgroep.

Kenmerkend voor de doelgroep nuggers is het ontbreken van de arbeids- en sollicitatieplicht, zoals die is opgelegd aan de bijstandsgerechtigden. Deze burgers hebben geen verplichting om te gaan werken of deel te nemen aan een traject. Voorts kenmerkt de doelgroep zich door het ontbreken van recente werkervaring en recente opleiding. Een algemene typering is dat deze mensen wel willen werken, maar dat niet hoeven en slechts daartoe overgaan onder bepaalde door hen gestelde voorwaarden. Dat is een wezenlijk verschil met een uitkeringsgerechtigde; het gaat om vrijwilligheid.

Om voor ondersteuning in aanmerking te komen, gelden voor nuggers en Anw-ers o.a. de volgende voorwaarden:

- a. minimaal 16 uur per week beschikbaar zijn voor arbeid én een arbeidsvermogen hebben van 80-100%;
- b. melden op eigen initiatief (zelfmelder);
- c. het gezinsinkomen (huishoudnorm) bedraagt niet meer dan 200% van het wettelijk minimumloon dan wel binnen afzienbare tijd vindt terugval in de uitkering plaats.

In het Uitvoeringsbesluit nuggers Maastricht-Heuvelland 2015 worden door de colleges en het DB Pentasz nadere regels gesteld omtrent de inzet van deze voorziening voor het jaar 2015.

6.9. *Casemanagement*

Bij de uitvoering van de Participatiewet is de rol van consultants van de gemeenten cruciaal. Immers, het casemanagement dat consultants bieden is een voorziening in het kader van re-integratie op basis van artikel 7 lid 1, sub a Participatiewet.

Casemanagement komt als een soort containerbegrip in alle geledingen van de diverse disciplines binnen de uitvoering van de sociale zekerheid, gezondheidszorg, etc. aan de oppervlakte. Uit alle definities die worden geformuleerd dekt de volgende het beste de lading voor de sociale dienst en het werkveld sociale zekerheid: een methode van samenbrengen, regelen, coördineren van diensten ten behoeve van een samenhangend hulppakket rond een bepaalde hulpvraag van een cliënt.

Sleutelbegrippen voor de casemanager zijn in dit verband: zelfredzaamheid, dienstverlening onder voorwaarden, regie, coördinatie, ondersteunen, effectief beïnvloeden, afstemmen, zorgdragen voor, stimuleren, vinger aan de pols, samenbrengen, informeren en procesbegeleiding.

In het Uitvoeringsbesluit casemanagement Maastricht-Heuvelland 2015 worden door de colleges en het DB Pentasz nadere regels gesteld omtrent de inzet van deze voorziening voor het jaar 2015.

7. Inkomen

Met ingang van 1 januari 2015 bestaat de Wet werk en bijstand (WWB) niet meer onder deze naam, maar wordt deze integraal opgenomen in de Participatiewet. Tegelijkertijd wordt de WWB inhoudelijk gewijzigd. Dat gebeurt op grond van de Wet maatregelen Wet werk en bijstand (de Wet WWB-maatregelen) en enkele andere wetten. De Wet WWB-maatregelen leidt tot een tweede aanscherping van de WWB. De eerste aanscherping heeft plaatsgevonden per 1 januari 2013. Gemeenten moeten vanaf die datum alle teveel of ten onrechte genoten bijstand terugvorderen. Daarnaast moet bij schending van de inlichtingenplicht (het niet tijdig of onjuist informeren van de gemeente) een boete worden opgelegd ter hoogte van het benadelingsbedrag. Wordt bijvoorbeeld voor € 5.000,- gefraudeerd, dan volgt ook een boete van € 5.000,-.

De Wet WWB-maatregelen heeft nu tot gevolg dat de re-integratieverplichtingen behoorlijk worden aangescherpt. Bij het niet nakomen van bepaalde geüniformeerde verplichtingen, moet de uitkering voor ten minste één maand met 100% worden verlaagd. De wijzigingen rondom de re-integratieverplichtingen maken het noodzakelijk dat de gemeentelijke Afstemmingsverordeningen worden aangepast en opnieuw worden vastgesteld.

De nieuwe wet brengt ook een forse ingreep in het normenstelsel van de WWB teweeg. Het meest in het oog springend is hier de zogenoemde 'kostendelersnorm'. Die norm houdt in dat de bijstandsuitkering bepaald wordt door het aantal meerderjarige volwassenen die achter een voordeur wonen en daar dus de kosten met elkaar kunnen delen. Het betekent meer concreet dat in een aantal gevallen de uitkeringen flink worden verlaagd. Gelet op de impact van de kostendelersnorm zal voor zittende bijstandsgerechtigden een overgangsregeling gaan gelden van een half jaar (tot 1 juli 2015).

Verder wordt de uitkering voor een alleenstaand ouder gewijzigd. Deze zal door de komst van de Wet hervorming kindregelingen (eveneens ingaande 1 januari 2015) voor een deel van zijn inkomen afhankelijk worden van de Belastingdienst. De gemeente betaalt dan alleen nog een bijstandsuitkering naar de norm voor een alleenstaande. De Belastingdienst 'vult die aan' met een extra kindgebonden budget. Overgangsrecht gaat hier alleen gelden voor alleenstaande ouders die per 1 januari 2015 géén recht hebben op extra kindgebonden budget, omdat ze een toeslagpartner hebben.

Door de Wet WWB-maatregelen wijzigt ook de langdurigheidstoelage. Deze wordt vervangen door een individuele inkomenstoelage, waarbij niet alleen moet worden bepaald of belanghebbende langdurig een laag inkomen heeft, maar waarbij ook moet worden nagegaan of een belanghebbende, gelet op zijn omstandigheden, geen zicht heeft op inkomensverbetering. Deze individualisering van de toeslag maakt aanpassing van de verordening noodzakelijk. Daarnaast zullen ook aparte beleidsregels moeten worden geformuleerd.

Bovendien zal het handhavingsbeleid moeten worden geactualiseerd. Dat geldt zowel voor de verordening alsook voor onderliggende beleidstukken zoals het Uitvoeringsplan Hoogwaardig Handhaven en het debiteurenbeleid. Het aanpassen van deze beleidsstukken vergt echter meer tijd en inzicht waardoor actualisering pas zal

plaatsvinden in de eerste helft van 2015. De bestaande nota's zullen tot die tijd gaan gelden binnen de kaders van de Participatiewet.

Tot slot krijgen gemeenten in de Participatiewet ook de opdracht in een verordening vast te leggen wanneer een individuele studietoelage kan worden verstrekt aan jongeren met een arbeidsbeperking die een studie willen volgen waarvoor aanspraak bestaat op studiefinanciering.

In de volgende paragrafen wordt dieper ingegaan op de veranderingen. Daarbij zal ook worden aangegeven waar nieuw beleid is geformuleerd.

7.1. Aanscherping re-integratieverplichtingen en aanscherping sanctiebeleid

In de Wet WWB-maatregelen wordt een aantal re-integratieverplichtingen geüniformeerd. Daarbij gaat het om het in één sanctie-artikel groeperen van enerzijds al bestaande verplichtingen en anderzijds van geheel nieuwe. Bij een bestaande verplichting moet worden gedacht aan het naar vermogen verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid en bij een nieuwe verplichting gaat het bijvoorbeeld om de bereidheid onder bepaalde voorwaarden te verhuizen.

Gelet op het belang van deze verplichtingen heeft de wetgever er een meer eenduidige sanctionering aan willen verbinden. Gemeenten moeten bij niet nakoming van de verplichtingen een forse maatregel opleggen. Wel bestaat er na amendering van het wetsvoorstel enige ruimte voor de gemeente om de duur van de maatregel nader te bepalen. Vorenstaand wordt geregeld in de Afstemmingsverordening Participatiewet. Hierin komen tevens de sanctiebepalingen voor de niet-geüniformeerde verplichtingen tot uitdrukking. Daarbij is gekozen voor een meer gematigde variant, hetgeen inhoudt dat bij een eerste schending van een geüniformeerde verplichting de minimale maatregel van 100% gedurende één maand wordt opgelegd, waarbij het mogelijk is het bedrag van de verlaging over twee of drie uitkeringsmaanden te verrekenen.

Gelet op de toch wel forse gevolgen van de aanscherping, zal vooral bij het opleggen van de re-integratieverplichtingen goed moeten worden bekeken of belanghebbende naar alle redelijkheid ook aan die verplichtingen kan voldoen. Er zal sterk anticiperend en preventief moeten worden gewerkt. Het voorkomen van strenge maatregelen moet voorop staan.

De komst van de Participatiewet zorgt er ook voor dat de bestaande Afstemmingsverordening voor de kleine regelingen IOAW en IOAZ vooral tekstueel moet worden geactualiseerd. Het gaat dan met name om het aanpassen van verwijzingen naar de WWB.

7.2. Individuele inkomenstoelage

Met de Wet WWB-maatregelen wijzigt de langdurigheidstoelage naar een individuele inkomenstoelage. Het rijk beoogt hiermee het categoriale karakter van de verstrekking te wijzigen naar een meer individuele beoordeling van het recht. De gemeente is ook nu weer verplicht om in een verordening in ieder geval de hoogte van de individuele toeslag en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen 'langdurig' en

'laag inkomen' aan te geven. Gezien het uitgangspunt het nieuwe beleid zoveel mogelijk te laten aansluiten op het bestaande beleid, is ervoor gekozen dit op dezelfde wijze vorm te geven als voor de langdurigheidstoelage. Van een langdurig laag inkomen is sprake wanneer een belanghebbende gedurende een aaneengesloten periode van 3 jaar een inkomen heeft gehad dat niet hoger was dan 100% van het voor hem geldend bijstandsniveau. Volledigheidshalve wordt opgemerkt, dat het hierbij niet alleen om bijstandsgerechtigden gaat. De toeslag is net als voorheen een percentage van de gehuwdennorm op 1 januari van dat jaar. Daardoor vindt automatisch een indexering van de toeslag plaats.

De meer individuele beoordeling doelt op het vereiste dat moet worden nagegaan of belanghebbende 'gelet op zijn omstandigheden geen zicht heeft op inkomensverbetering'. Die beoordeling is door de wetgever toebedeeld aan het college/DB Pentasz, dat daarbij moet kijken naar de krachten en bekwaamheden van de belanghebbende en naar de inspanningen die deze heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen. Het uitvoeringsbesluit dat in dit kader is opgesteld, is vooral geënt op de gemeentelijke re-integratietoelagen. Daarin ligt immers al de (herhaalde) beoordeling besloten van iemands krachten, bekwaamheden en inspanningen om tot inkomensverbetering te komen. Werkt iemand bijvoorbeeld niet of onvoldoende mee aan zijn re-integratie, dan volgt er een maatregel (verlaging van de bijstand). Hierbij wordt dus aangesloten bij de informatie die al bekend is bij de gemeenten en hiermee kan naar verwachting een heel groot deel van de aanvragen op een doelmatige en efficiënte wijze worden afgehandeld. Bij de kleine groep niet-uitkeringsgerechtigden zal de beoordeling moeten plaatsvinden met behulp van andere uitkeringsinstanties of geheel via eigen nader onderzoek.

7.3. Verrekening bestuurlijke boete bij recidive

Naast een nieuwe Afstemmingsverordening Participatiewet is ook sprake van een nieuwe Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive. In het kader van de beleidsafstemming in Maastricht-Heuvelland is hier gekozen voor een aparte verordening die tekstueel in overeenstemming is gebracht met de Participatiewet. Inhoudelijk wijzigen de regels met betrekking tot verrekening niet.

7.4. Nieuwe normering bijstand

Een andere, maar zeker niet minder belangrijke, aanscherping vormt de aanpassing van het stelsel van normen, toeslagen en verlagingen binnen de Participatiewet.

7.4.1. Invoering kostendelersnorm

Allereerst is er de kostendelersnorm, waarbij de hoogte van de bijstandsuitkering wordt vastgesteld aan de hand van het aantal meerderjarige personen (21 jaar of ouder en jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd) dat op één adres gehuisvest is en daar samen één huishouden voert. Uit de hiernavolgende tabel blijkt dat dit grote gevolgen heeft voor het gezinsinkomen. Eerst is de situatie geschetst zoals die nu nog is en daarna hoe die er per 1 januari 2015 uit zal zien.

Hoogte bijstandsnorm per huishoudtype				
Huishoudtype (alle personen in dezelfde woning)	Norm incl. vt. per 1-7-2014	Percentage bijstandsniveau per 1-1-2014	Norm incl. vt. ná 1-1-2015	Percentage bijstandsniveau ná 1-1-2015
Eénpersoonshuishouden	€ 951,64	70%	€ 951,64	70%
Tweepersoonshuishouden gehuwd of samenwonend	€ 1.359,49	100%	€ 1.359,49	100%
Driepersoonshuishouden b.v. gehuwd stel + 1 niet ten laste komend volwassen kind	€ 2.175,18	160%	€ 1.767,33	130% 43,33% per lid van het huishouden
Vierpersoonshuishouden b.v. gehuwd stel + 2 niet ten laste komende volwassen kinderen	€ 2.990,87	220%	€ 2.175,18	160% 40% per lid van het huishouden
Vijfpersoonshuishouden b.v. gehuwd stel + 3 niet ten laste komende volwassen kinderen	€ 3.806,57	280%	€ 2.583,03	190% 38% per lid van het huishouden

Niet alle inwonende meerderjarigen vallen onder/wegen mee bij de kostendelersnorm. Een uitzondering wordt gemaakt voor

- inwonende meerderjarige personen die jonger zijn dan 21 jaar;
- inwonende studerende kinderen (dus ook die ouder zijn dan 21 jaar) en
- medebewoners niet zijnde bloed- of aanverwanten van belanghebbende in de eerste of tweede graad. De medebewoner moet wel een schriftelijke (huur- of kostganger)overeenkomst kunnen overleggen en er moet sprake zijn van een commerciële prijs. Het ligt voor de hand dat in een uitvoeringsrichtlijn (directiebesluit) wordt aangegeven wanneer sprake is van een commerciële prijs.

Zoals hiervoor reeds is aangegeven geldt voor het zittend bestand een overgangsregeling van een half jaar (tot juli 2015).

7.4.2. Normwijziging alleenstaande ouder

Een andere wijziging die van belang is, is de aanpassing van de norm voor een alleenstaand ouder met een inwonend kind jonger dan 18 jaar. Deze krijgt nu nog een bijstandsuitkering (norm plus toeslag) van 90% van het netto minimumloon, maar ontvangt straks onder de Participatiewet uitsluitend de norm voor een alleenstaande, wat neerkomt op 70% van het netto minimumloon. De rest van het inkomen moet de alleenstaand ouder compenseren door een beroep te doen op fiscale kindregelingen (het extra kindgebonden budget).

Voor het zittend bestand gaat deze regeling meteen op 1 januari 2015 in, met uitzondering van de alleenstaand ouder die per 1 januari 2015 géén recht heeft op extra

kindgebonden budget, omdat er fiscaal gezien een toeslagpartner is. Daarvoor geldt een overgangsregeling tot 1 januari 2016.

7.4.3. Uitvoeringsbesluit woonsituatie en schoolverlaters

De veranderingen in het normenstelsel hebben tot gevolg dat de bestaande Verordening toeslagen en verlagingen komt te vervallen. Voor twee situaties is er in de Participatiewet wel nog een bevoegdheid aan het college/DB Pentasz toebedeeld voor het maken van een uitvoeringsbesluit. Het gaat dan om een regel die betrekking heeft op het verlagen van de bijstandsuitkering voor schoolverlaters en voor belanghebbenden vanwege hun woonsituatie. In het laatste geval moet worden gedacht aan krakers of dak- en thuislozen.

7.5. Studietoelage

Via een amendement is artikel 36b in de Participatiewet ingevoegd. Daarmee wordt een studieregeling geïntroduceerd voor jongeren van wie is vastgesteld dat ze met voltijdse arbeid niet in staat zijn tot het verdienen van het wettelijk minimumloon, maar wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben en voor jongeren met een medische urenbeperking. De bedoeling van de regeling is om jongeren met een arbeidshandicap te stimuleren een studie te gaan volgen. Verder moet de toeslag een financiële compensatie vormen voor het feit dat het voor deze groep vaak moeilijk is om de studie te combineren met een bijbaan.

Gemeenten moeten in een verordening de hoogte en de duur van de toeslag vastleggen. In de verordening die ter besluitvorming zal worden voorgelegd is aansluiting gezocht bij de bestaande regeling van het UWV. Daarin neemt de hoogte van de toeslag toe naar gelang de leeftijd van de aanvrager. Daarnaast zullen de colleges / het DB Pentasz in een uitvoeringsbesluit nadere regels stellen. Daarbij wordt gedacht aan een grens voor bijverdiensten, wanneer naast de studie toch wordt gewerkt en aan een mogelijke partnertoets.

7.6. Handhaving

Vanwege de komst van de Participatiewet moet ook de Verordening Handhaving worden geactualiseerd. Daarnaast moet het Uitvoeringsplan Hoogwaardig Handhaven en het debiteurenbeleid worden aangepast.

De strategische aanpak via Hoogwaardig Handhaven, waarbij wordt uitgegaan van de vier aandachtsvelden (vroegtijdige voorlichting, optimalisatie dienstverlening, vroegtijdige opsporing en daadwerkelijk sanctioneren), wordt voortgezet. Omdat de wetgever de nadruk legt op repressie, wordt het accent in het handhavingsbeleid juist nog meer gelegd op preventie door gerichte voorlichting. Verder zal meer aandacht uitgaan naar vroegtijdige opsporing, om zo de forse gevolgen van met name de boetes te beperken.

Voorts zal in het kader van Hoogwaardig Handhaven nog eens worden benadrukt dat handhaving een integraal gebeuren is; fraude-alertheid is een zaak van alle medewerkers van de sociale dienst.

Resumerend kan worden gesteld dat op het terrein van inkomen de volgende verordeningen door de raden / het AB Pentasz worden vastgesteld:

1. Afstemmingsverordening Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015;
2. Afstemmingsverordening IOAW/IOAZ Maastricht-Heuvelland 2015;
3. Verordening individuele inkomenstoeslag Maastricht-Heuvelland 2015;
4. Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Maastricht-Heuvelland 2015;
5. Verordening individuele studietoelage Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015;
6. Verordening handhaving Participatiewet, IOAW en IOAZ Maastricht-Heuvelland 2015.

Door de colleges / het DB Pentasz worden aanvullend de volgende beleidsregels vastgesteld:

1. Uitvoeringsbesluit individuele inkomenstoeslag Maastricht-Heuvelland 2015;
2. Uitvoeringsbesluit woonsituatie en schoolverlaters Maastricht-Heuvelland 2015;
3. Uitvoeringsbesluit individuele studietoelage Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015.

Naast deze beleidsstukken is er ook een aantal bestaande beleidsdocumenten dat voorsnog zal gaan gelden binnen de Participatiewet maar dat in de eerste helft van 2015 zal worden geactualiseerd. Het betreft:

1. Uitvoeringsplan hoogwaardig handhaven WWB;
2. Debiteurenbeleid WWB;
3. Uitvoeringsbesluit inkomstenvrijlating parttime werkzaamheden.

7.7. Cliëntenparticipatie

De bestaande cliëntenraden WWB en WSW, maar ook de WMO-raden, hebben een belangrijke adviserende rol gespeeld bij de totstandkoming van dit beleidsplan, de verordeningen en uitvoeringsbesluiten. Ook zullen zij een belangrijke rol spelen bij de vormgeving van de uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht-Heuvelland.

Op grond van artikel 47 Participatiewet dient, ook weer bij verordening, de cliëntenparticipatie te worden geregeld. Momenteel worden de bijstandsccliënten in Maastricht-Heuvelland vertegenwoordigd door diverse cliëntenraden. Met het oog op een toekomstige gezamenlijke sociale dienst Maastricht-Heuvelland, wordt het raadzaam gevonden de vaststelling van een nieuwe Verordening cliëntenparticipatie door te schuiven naar 1 juli 2015. Het overgangsrecht van de Participatiewet biedt die mogelijkheid. Een ander argument vormt ook de bredere nieuwe doelgroep van de Participatiewet. Het gaat daarbij om meer mensen met een arbeidsbeperking. Verder is er de wens om binnen de drie decentralisaties in het Sociaal Domein meer integraal met elkaar af te stemmen. Dit alles maakt het noodzakelijk de gehele cliëntenparticipatie in Maastricht-Heuvelland de komende tijd goed onder de loep te nemen.

In 2015 zal worden onderzocht hoe de cliëntenparticipatie Participatiewet verder is vorm te geven. In dit onderzoek wordt de integraliteit met de cliëntenparticipatie Wmo2015 en Jeugdzorg mee genomen.

8. Armoede

8.1. Inleiding

De decentralisaties versterken de rol van de gemeenten om burgers te ondersteunen en meer te laten participeren in de maatschappij. Vanuit hun nieuwe verantwoordelijkheid in het sociale domein krijgen de gemeenten de opdracht om maatwerk te leveren en op individueel niveau te bezien hoe mensen kunnen blijven meedoen aan de samenleving. Het voorkomen dan wel wegnemen van armoede- of schuldenproblematiek is een belangrijke voorwaarde om überhaupt te kunnen participeren in de samenleving. Door armoede en schulden een stevige positie te geven binnen de aanpak van de decentralisaties, wordt de zelfredzaamheid van burgers versterkt.

Door de zes gemeenten in Maastricht-Heuvelland is het besluit genomen om het armoedebeleid gezamenlijk vorm te geven en te uniformeren. De uitwerking hiervan vindt plaats via de thema's: minimabeleid, schuldhelpverlening en beleidsregels bijzondere bijstand. Voor deze uniformering is gekozen vanwege de rechtsgelijkheid van de burgers van de regio.

Om het armoede- en schuldenbeleid verder te intensiveren heeft het kabinet besloten voor 2014 € 70 miljoen en voor 2015 en verder € 90 miljoen extra beschikbaar te stellen. Deze extra middelen worden niet geormerkt. Gemeenten dienen de middelen wel zo gericht mogelijk in te zetten voor het doel waarvoor ze bestemd zijn.

Hiermede rekening houdend is vanuit het project Maastricht-Heuvelland werkt de werkgroep Armoede geformeerd en deze werkt een drietal opdrachten uit, te weten:

1. Onderzoek de harmonisatiemogelijkheden van het armoede- en schuldenbeleid Maastricht-Heuvelland.
2. Onderzoek de scenario's hoe invulling te geven aan de maatwerkvoorziening inkomensondersteuning Maastricht-Heuvelland.
3. Onderzoek op welke wijze de extra rijksmiddelen kunnen worden ingezet ter intensivering van het armoede- en schuldenbeleid Maastricht-Heuvelland.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de opdrachten –en indien van toepassing- de juridische vastlegging van beleid in beleidsregels en verordeningen etc. , in 2015 nader worden uitgewerkt, zulks conform het gestelde in het Plan van aanpak Maastricht-Heuvelland werkt (drie fasen model).

8.2. Uitwerking opdrachten

Opdracht 1

Een onderzoek aangaande de harmonisatiemogelijkheden van het armoede- en schuldenbeleid van de gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland vloeit voort uit de wens om een eenduidig pakket aan regelingen te realiseren; hetzelfde aanbod in alle gemeenten. Een geharmoniseerd armoede- en schuldenbeleid wordt van belang geacht:

- voor de doorzichtigheid en de eenvoud van de regelingen voor de burgers;
- voor de uitvoering van de regelingen, die voor nagenoeg dezelfde doelgroep zijn bestemd en
- vanuit het oogpunt van de controle op de rechtmatigheid en doelmatigheid.

Uitwerking van de opdracht heeft geresulteerd in een inventarisatie en een overeenkomsten en verschillenanalyse van het bestaande armoede- en schuldenbeleid van de gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland. Hieruit is gebleken dat zowel tussen hetgeen schriftelijk is vastgelegd als datgene wat in de praktijk wordt toegepast nagenoeg geen verschillen bestaan. Slechts enkele regelingen zijn anders of gedeeltelijk anders ingevuld. Voor deze regels heeft de werkgroep beleidsregels en richtlijnen geformuleerd met regionale uniformiteit. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de wens van de gemeenten. Vereenvoudiging, afstemming en harmonisatie van het armoede- en schuldenbeleid kan namelijk leiden tot een meer doelmatige uitvoering en een beter bereik van de regelingen die voortvloeien uit het armoede- en schuldenbeleid.

Opdracht 2

Mensen met een chronische ziekte of een handicap konden voor de (veronderstelde) meerkosten die zij maakten ten opzichte van niet chronisch zieken of gehandicapten een compensatie krijgen via de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg) en de Compensatie eigen risico (CER). Onlangs heeft het Rijk besloten deze regelingen af te schaffen, omdat met deze regelingen niet altijd de mensen bereikt werden die bereikt moesten worden. Zo waren er mensen die een tegemoetkoming kregen terwijl zij geen extra zorgkosten hadden. Maar omgekeerd waren er ook chronisch zieken en gehandicapten met extra zorgkosten die hiervoor geen tegemoetkoming kregen. Gemeenten hebben in verband met de afschaffing van de Wtcg en de CER de bevoegdheid gekregen om een maatwerkvoorziening inkomensondersteuning te organiseren. Dit kan binnen de beleidskaders van de Wmo dan wel de beleidskaders van de WWB. De gemeenten hebben de vrijheid om zelf te bepalen hoe zij deze maatwerkvoorziening willen en kunnen inrichten. Dit laatste vanuit de overtuiging dat gemeenten beter zicht hebben op de individuele situatie van burgers en daardoor beter in staat zijn gericht maatwerk te bieden aan burgers die dat echt nodig hebben. Volledigheidshalve wordt nog opgemerkt dat de gemeenten minder middelen beschikbaar krijgen voor de uitvoering van deze nieuwe regeling. Het rijk heeft hier namelijk op bezuinigd.

Voor de invulling van de maatwerkvoorziening inkomensondersteuning is een aantal scenario's uitgewerkt en uiteindelijk is besloten om de maatwerkvoorziening vorm te geven via het addendum Wmo2015 van de gemeenten.

Opdracht 3

Het rijk wil het armoede- en schuldenbeleid verder intensiveren en om armoede- en schuldenproblematiek tegen te gaan hebben de gemeenten meer financiële armslag gekregen. Het rijk heeft voor de intensivering van het armoede- en schuldenbeleid in 2014 € 70 miljoen en vanaf 2015 structureel € 90 miljoen per jaar extra middelen ter beschikking gesteld. Het grootste deel van deze middelen gaat naar de gemeenten. Deze middelen zijn niet geoormerkt. Gemeenten dienen de middelen wel zo gericht mogelijk in te zetten voor het doel waarvoor ze bestemd zijn, te weten:

- bestrijding van armoede bij kinderen en
- versterking van preventie en vroegsignalering van schulden.

Momenteel worden de verschillende mogelijkheden gezien op welke wijze vorm gegeven kan worden aan de intensivering van het armoede- en schuldenbeleid oftewel op welke wijze de extra middelen kunnen worden ingezet.

In 2015 zullen voorstellen worden gedaan voor de verdere invulling/uitvoering van vorenstaande opdrachten.

9. Financiën

Voor de Participatiewet ontvangen de gemeenten twee budgetten, het Participatie- en het BUIG-budget (de Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten). Het Participatiebudget is bedoeld voor re-integratie (huidige en nieuwe doelgroep) en de sociale werkvoorziening (afbouw WSW). Voor het Participatiebudget is een nieuw verdeelmodel ontwikkeld waarvoor een ingroeiperiode van 3 jaar gehanteerd wordt, waarbij het macrobudget de komende jaren fors afneemt. Het BUIG-budget is bedoeld voor bekostiging van de bijstand. Ook ten aanzien van dit budget gaat een nieuw verdeelmodel gelden.

Bij de verdeling van de bijstandsbudgetten wordt vanaf 1 januari 2015 gebruik gemaakt van het nieuw gekozen 'multiniveau-model'. Dit model houdt rekening met alle objectieve kenmerken van de huishoudens in een gemeente, die van belang zijn voor de kans dat een huishouden een bijstandsuitkering ontvangt. Dan gaat het om het type huishouden, waarbij onder andere wordt gekeken naar gezinssamenstelling, leeftijd, opleiding en het wel of niet hebben van gezinsleden met een arbeidsbeperking. Ook wordt specifieke informatie over de regionale arbeidsmarkt betrokken bij het vaststellen van het budget. Op basis van deze gegevens wordt uiteindelijk het budget van in totaal 5,5 miljard euro onder gemeenten verdeeld.

Om de effecten die met de overgang naar een nieuw model gepaard gaan te beperken, is er een overgangsregeling, waarbij rekening wordt gehouden met de historische uitgaven van gemeenten. Na twee jaar wordt de overgangsregeling geëvalueerd. Voor gemeenten waar omvangrijke tekorten ontstaan, blijft er een vangnetregeling bestaan.

Zorgpunt hierbij is dat mensen die met behulp van een loonkostensubsidie (op grond van artikel 10d Participatiewet) zijn uitgestroomd, niet langer meetellen in de verdeling van het budget in volgende jaren. Hierdoor is geen budget meer beschikbaar, terwijl de verplichting om de loonkostensubsidie te betalen wel doorloopt.

Nieuw onder de Participatiewet is dat ook de voorziening structurele loonkostensubsidie (waarmee ook het instrument beschut werk wordt vorm gegeven) uit het BUIG-budget betaald gaat worden. Dit toont weer aan dat er een nauwe samenhang bestaat tussen de middelen voor inkomen en re-integratie; de middelen voor re-integratie dienen zo ingezet te worden dat de uitgaven voor inkomen beheersbaar blijven. Het is dan ook van eminent belang dat de primaire inzet gericht is op regulier werk.

In de hiernavolgende tabel wordt een overzicht gegeven van de gebundelde budgetten voor de gemeenten in Maastricht-Heuvelland voor de jaren 2014 en 2015. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat het voor 2015 om indicatieve budgetten gaat.

Gemeente	I-deel 2014 (€)	I-deel 2015 (€)	Vershil (€)
Eijsden-Margraten	2.910.339	2.999.650	+89.311
Gulpen-Wittem	1.902.650	1.796.680	-105.970
Maastricht	57.678.155	60.725.028	+3.046.873
Meerssen	3.127.591	2.928.731	-198.860
Vaals	4.753.413	4.449.880	-303.533
Valkenburg aan de Geul	4.523.457	4.442.047	-81.410

Tevens is bekend hoeveel middelen de gemeenten vanuit het Participatiebudget ontvangen. Het Participatiebudget vormt het belangrijkste budget om ondersteuning van werkzoekenden te realiseren, maar is in de afgelopen jaren reeds fors verminderd. Uit dit budget dienen alle re-integratie-activiteiten te worden gefinancierd. Ook de re-integratie activiteiten die de gemeenten zelf uitvoeren worden ten laste van dit budget gebracht. De afgelopen jaren is er voor gekozen om hier meer op in te zetten. Dat betekent dat de middelen voor (aanvullende) voorzieningen al beperkt zijn, wat onder de Participatiewet wordt versterkt doordat de ontschotting van de budgetten voor re-integratie en WSW ervoor zorgt dat tekorten op de WSW-uitvoering ook (deels) ten laste van het Participatiebudget kunnen worden gebracht. Overigens ontstaan de tekorten op de WSW voor een groot deel als gevolg van de bezuinigingen die het rijk op het WSW-budget toepast, terwijl de loonkosten voor de SW-ers niet overeenkomstig dalen. Het verschil tussen de loonkosten (ca. € 32.000,-) en de beschikbare subsidie (ca. € 22.000,-) loopt zo op tot ca. € 10.000,- per SW-er.

Voor de regio Maastricht-Heuvelland ziet het Participatiebudget 2015 als volgt uit:

Gemeente		Wsw-budget (€)	Re-integratie-budget (€)	Totaal Participatie-budget (€)	Vershil (€)
Eijsden-Margraten	2015	2.359.259	340.697	2.699.956	
	2014	2.367.101	349.311	2.716.412	
	verschil				-16.456
Gulpen-Wittem	2015	2.799.428	196.495	2.995.923	
	2014	2.957.120	200.581	3.157.701	
	verschil				-161.778
Maastricht	2015	24.383.161	6.138.362	30.521.523	
	2014	25.465.249	6.089.584	31.554.833	
	verschil				-1.033.310
Meerssen	2015	2.283.839	339.297	2.623.136	
	2014	2.291.430	357.498	2.648.928	
	verschil				-25.792
Vaals	2015	1.994.342	512.694	2.507.036	
	2014	1.919.320	481.667	2.400.987	
	verschil				+106.049
Valkenburg ad Geul	2015	2.492.112	498.838	2.990.950	
	2014	2.665.101	492.583	3.157.684	
	verschil				-166.734

In de tabel is een vergelijking gemaakt tussen 2015 en 2014.

Naast het Participatie- en BUIG-budget ontvangen de gemeenten via het gemeentefonds een budget voor uitvoeringskosten. Hierin zitten extra middelen voor de uitvoering van de nieuwe taken van de Participatiewet. Deze middelen dienen hiervoor te worden bestemd.

Verder heeft het Europees Sociaal Fonds € 114 miljoen vrijgemaakt voor de ondersteuning van arbeidsmarktregio's bij het invoeren van de Participatiewet. Dit budget kan bijvoorbeeld ingezet worden voor ondersteuning van werkloze jongeren, oudere en langdurige werklozen of mensen met een arbeidsbeperking. Ook is een deel van het budget bestemd voor (ex)leerlingen van het voortgezet speciaal onderwijs. Voor de regio Maastricht-Heuvelland is voor de jaren 2014-2016 een bedrag van ca. € 1,5 miljoen beschikbaar en een aanvraag hiervoor is in voorbereiding.⁷

⁷ De aanvraag dient per 1 november 2014 ingediend te zijn bij het Agentschap SZW. De gemeente Heerlen is hierbij -als trekkergemeente van de arbeidsmarktregio- de aanvrager.

10. Uitvoering

De uitvoering is uiteraard nauw betrokken bij de totstandkoming van het beleidsplan, de verordeningen en de uitvoeringsbesluiten. Naast de diverse werkgroepen die intensief aan de slag zijn gegaan met het maken van het beleidsplan, de verordeningen en de uitvoeringsbesluiten is er ook een implementatieteam geformeerd. Dit implementatieteam heeft tot doel het implementeren van de veranderingen in de wet- en regelgeving in de uitvoering van de drie sociale diensten. De wijzigingen die het nieuwe beleidsplan, de nieuwe verordeningen en de uitvoeringsbesluiten met zich meebrengen moeten tijdig worden doorgevoerd in systemen en documenten.

Veranderingen vinden immers nooit vanzelf hun beslag. Deze moeten worden uitgedragen om effect te sorteren. Het implementatieteam speelt hierin een rol. Burgers worden geïnformeerd over de wijzigingen die zich voor gaan doen. Dit betreft zowel algemene informatie via een folder aan alle uitkeringsgerechtigden als heel specifieke informatie via gerichte brieven. De medewerkers die met de wet- en regelgeving aan de slag gaan, worden uitgebreid geïnstrueerd.

Met deze aanpak wordt er voor gezorgd dat burgers tijdig zijn geïnformeerd, medewerkers klaar zijn voor het uitvoeren van hun veranderde taak en ze daar ook voldoende bij worden gefaciliteerd.

Daarbij vindt uiteraard ook deskundigheidsbevordering van de medewerkers plaats. Deze richt zich naast de wettelijke aspecten voor een belangrijk deel op houdingsaspecten en het goed integraal kunnen toepassen van beleid en instrumenten over het sociaal domein heen.

De aanscherping van de WWB leidt tot meer werkzaamheden in de uitvoering. Dat is nu al zichtbaar bij het opleggen van boetes. De verwachting is dat eenzelfde effect te zien zal zijn bij schending van de uniforme verplichtingen. Anders dan bij invoering van de boetes stelt het rijk geen structurele middelen beschikbaar voor dit meerwerk (het bedrag voor de boetes is overigens ontoereikend gebleken, waardoor een deel van de kosten ten laste van de debiteurenopbrengsten komen).

Voor uitvoering en kosten van de studietoelage wordt door het rijk wel een extra bedrag beschikbaar gesteld. Omdat bij de individuele inkomensloze toelage gekoerst wordt op het waar mogelijk voortzetten van het bestaande beleid (vooral wat betreft het criterium 'langdurig laag' en de hoogte van de toelage) worden hier geen grote financiële gevolgen verwacht. De uitgaven in voorgaande jaren vormen hier de leidraad.

Voor het uitvoeren van de andere belangrijke wijzigingen zoals de kostendelersnorm en de aanpassingen van de norm voor alleenstaande ouders, ontvangt de gemeente geen extra middelen. Wel stelt het rijk gelden beschikbaar, omdat vanaf 1 januari 2015 de gemeentelijke doelgroep groter wordt door de komst van mensen met een arbeidsbeperking.

Het kabinet voegt voor de uitvoeringskosten ten behoeve van de genoemde nieuwe doelgroep middelen toe aan de algemene uitkering. Voor de periode na 2019 geldt dat de omvang, mede in het licht van de geleidelijke toename van de doelgroep

Participatiewet, integraal zal worden gezien binnen de dan geldende financieringssysteem.

Voor wat betreft de bijzondere bijstand is van belang om te vermelden dat het afschaffen van de mogelijkheid om bijstand categoriaal te verstrekken tot een verzwaring van de uitvoeringstaken en dus lasten voor de gemeenten betekent.

11. Risico's

De Participatiewet moet de gemeenten de instrumenten bieden om de taakstellingen op het gebied van bijstandsvolume en WSW te realiseren. De lokale werkgelegenheidsgroei in combinatie met een excellente uitvoering van de wet, biedt kansen voor onze doelgroepen. Als we hiermee de landelijke ontwikkeling voor weten te blijven, kunnen we mogelijk overschotten op het BUIG-budget realiseren en een ombuiging verwezenlijken. Tegelijkertijd zijn een aantal risico's zichtbaar die het resultaat kunnen beïnvloeden.

Wegvallen van bedrijvigheid ten gevolge van de economische crisis kan gevolgen hebben voor de participatiegraad van onze doelgroepen. Voor de toeleiding naar regulier werk van werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt is het commitment van werkgevers noodzakelijk; commitment over de wijze waarop de doelgroep moet worden toegerust voor de arbeidsmarkt en over het bieden van regulier werk aan die doelgroep.

Tevens is van belang dat de garantiebanen voor werkzoekenden met een arbeidsbeperking er daadwerkelijk komen. Het rijk rekent de realisatie hiervan immers onverkort door in het macro BUIG-budget.

Tenslotte vormt de afbouw van de budgetten bestemd voor de subsidiëring van SW-werknemers (en SW-bedrijven) een apart risico.

12. Consultatie

Dit beleidsplan en de verordeningen zijn tot stand gekomen in samenwerking met de raden / het AB Pentasz en de colleges / het DB Pentasz van de zes gemeenten, de inspraakorganisaties van de zes gemeenten alsmede verbonden partijen. Op 14 en 26 mei 2014 zijn de raden in een gezamenlijke sessie geïnformeerd over de Participatiewet, de voortgang van de beleidsvoorbereiding, in- en uitvoering binnen Maastricht-Heuvelland. Tijdens die sessies is door de raadsleden de wens geuit om vroeg in het proces betrokken te blijven. Deze betrokkenheid is vormgegeven tijdens de themasessie van 25 augustus 2014 en de input van die bijeenkomst is verwerkt in dit beleidsplan en de verordeningen met bijbehorende uitvoeringsbesluiten.

Op 12 en 30 juni 2014 heeft een themasessie Re-integratie plaatsgevonden waarbij, naast de inspraakorganisaties, vertegenwoordigers van uitvoering en beleid van de gemeenten en verbonden partijen zijn betrokken. Ook de input daarvan is verwerkt in de genoemde stukken. Op 1 september 2014 heeft een vergelijkbare sessie plaatsgevonden met de cliëntenraden WWB over de onderwerpen Inkomen en Armoede.

Op 2 oktober 2014 heeft vervolgens een informatiesessie met de WMO-raden van de zes gemeenten alsmede de Commissie Integratie en Mondialisering Maastricht, de Jongerenraad Maastricht en de Ouderenraad Maastricht plaatsgevonden, om hen te informeren over het beleidsplan, de verordeningen en de uitvoeringsbesluiten.

Op dezelfde dag heeft een inspraaksessie plaatsgevonden met de Cliëntenraad Mergelland (WWB), de Raad voor Uitkeringsgerechtigden Maastricht en de WSW-Raad Gulpen-Wittem, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Deze drie organisaties leveren de formele inspraak op het beleidsplan, de verordeningen en de uitvoeringsbesluiten.

Naast deze consultatie is de besluitvormingsprocedure in het project Transformatie Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland doorlopen. Op 9 oktober j.l. zijn het beleidsplan met de bijbehorende stukken getoetst op integraliteit van de 3 D's in de Integrale Projectgroep. De IPG heeft geconcludeerd dat de integraliteit voldoende gewaarborgd is. Vervolgens zijn op 15 oktober j.l. het onderhavige beleidsplan, verordeningen en uitvoeringsbesluiten in de Directiegroep besproken en (na aanpassingen) akkoord bevonden. Alvorens de stukken aan de colleges/het DB Pentasz en de raden/het AB Pentasz zijn aangereikt, zijn deze besproken in het Portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland.

13. Lijst van afkortingen

AB	Algemeen bestuur
AMvB	Algemene maatregel van bestuur
Anw	Algemene nabestaanden wet
AOW	Algemene ouderdomswet
BUIG	Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten
BV	Besloten vennootschap
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CER	Compensatieregeling eigen risico
DB	Dagelijks bestuur
DWC	Diagnostisch werkcentrum
HAVO	Hoger algemeen voortgezet onderwijs
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
nugger	niet uitkeringsgerechtigde
NV	Naamloze vennootschap
nWW	niet werkende werkzoekende
SUWI	Wet structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen
SW	Sociale werkvoorziening
SZW	Sociale zaken en werkgelegenheid
TWB	Transfèrium Werk en Bijstand
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Wajong	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
WML	Wettelijk minimum loon
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WSW	Wet sociale werkvoorziening
Wtcg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
WWB	Wet werk en bijstand

BIJLAGE

2

VOLGNUMMER

132-2014

Overzicht beleidstukken Participatiewet 2015			
	Bestaand beleid	Nieuw beleid	Opmerkingen
Verordeningen			
Verordening re-integratie en tegenprestatie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015	Voortzetten inzet bestaande instrumenten	Tegenprestatie, Loonkostensubsidie 10d, Beschut werk	Verordening is wettelijk voorgeschreven. Uitbreiding doelgroep en inzet nieuwe instrumenten vergt beleidsaanpassing.
Afstemmingsverordening Participatiewet 2015	Voortzetting bestaand beleid bij schending niet uniforme verplichtingen.	Geeft invulling aan wettelijke plicht tot sanctionering bij schending uniforme verplichtingen. 100% maatregel. Mogelijk deze over 3 maanden te verrekenen	Verordening is wettelijk voorgeschreven. Maatregel kan ook 3 maanden 100% zijn, maar advies is hier eerst een keuze te maken voor de meer gematigde variant.
Afstemmingsverordening IOAW en IOAZ 2015	Vrijwel volledig voortzetten bestaand beleid, wel met noodzakelijke tekstuele aanpassingen	Niet voldoen aan tegenprestatie opgevoerd als maatregelwaardige gedraging	Verordening is wettelijk voorgeschreven.
Verordening individuele inkomensvoetstuk 2015	Bestaand beleid Langdurig laag inkomen voortgezet: 3 jaar 100% bijstandsnorm. V.w.b. deze norm is de verordening wel aangepast aan nieuwe Kostendelerssystematiek	Er is naast de verordening wettelijk ook een uitvoeringsbesluit vereist waarin de individuele toetsing is geregeld of belanghebbende zich voldoende heeft ingespannen tot inkomensverbetering te komen.	Verordening is wettelijk voorgeschreven.

Raadsbesluit

BIJLAGE

2

VOLGNUMMER

132-2014

Verordeningen			
Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015	Inhoudelijke voortzetting bestaand beleid. Was eerst onderdeel van oude Afstemmingsverordening WWB 2013.	Om uitvoeringstechnische redenen regels in aparte Verordening vastgelegd	Verordening is wettelijk voorgeschreven.
Verordening studietoelage Participatiewet 2015		Verordening is geheel nieuw. Regelt een studietoelage voor studenten met een arbeids- of medische urenbeperking. Voor beleid is aansluiting gezocht bij regeling UWV	Verordening is wettelijk voorgeschreven.
Verordening handhaving Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015	Grotendeels voortzetting bestaand beleid	Vanwege de aanscherping van de verplichtingen in de Participatiewet nog meer nadruk op preventie o.a. doormiddel van gerichte voorlichting.	Verordening is wettelijk voorgeschreven.

Raadsbesluit

BIJLAGE
2

VOLGNUMMER
132-2014

	Bestaand beleid	Nieuw beleid	Opmerkingen
Uitvoeringsbesluiten			
Uitvoeringsbesluit diagnostiek Maastricht-Heuvelland 2015	Voortzetting bestaand beleid. Diagnose vindt plaats in TWB in een reële werkomgeving	De wet vergt een indeling van cliënten naar arbeidsvermogen	Grotendeels omklap van bestaand beleid dat Participatiewetproof is gemaakt
Uitvoeringsbesluit loonkostensubsidies en loonwaarde Maastricht-Heuvelland 2015		Nieuw beleid loonkostensubsidie voor werkgever ten behoeve van werknemer (50-80% arbeidsvermogen) die niet zelf 100% WML kan verdienen	Nieuw beleid
Uitvoeringsbesluit gesubsidieerde arbeid Maastricht-Heuvelland 2015	Voortzetting bestaand beleid groeibanen (ontzorgen werkgever en ontwikkeling kandidaat) en uitstroombesubsidies (stimuleren werkgever)	Nieuw beleid voor detachingsfaciliteit (ontzorgen werkgever) en loonkostensubsidies Maastricht-Heuvelland (30-50% arbeidsvermogen)	Deels nieuw, deels omklap bestaand beleid
Uitvoeringsbesluit werken met behoud van uitkering Maastricht-Heuvelland 2015	Voortzetting bestaand beleid		
Uitvoeringsbesluit tegenprestatie Maastricht-Heuvelland 2015	Voortzetting bestaand beleid	Nieuw is dat raad regels stelt bij verordening en college beleid ontwikkelt over het verrichten van een tegenprestatie	Er is geen geld beschikbaar voor de uitvoering van het instrument
Uitvoeringsbesluit scholing Maastricht-Heuvelland 2015	Voortzetting bestaand beleid om mensen voor te bereiden op arbeidsinschakeling		

Raadsbesluit

BIJLAGE
2

VOLGNUMMER
132-2014

	Bestaand beleid	Nieuw beleid	Opmerkingen
Uitvoeringsbesluiten			
Uitvoeringsbesluit No-risk polis Maastricht- Heuvelland 2015		Nieuw beleid om werkgevers (via een verzekering tegen het risico van uitval door ziekte) te ontzorgen bij in dienst nemen werknemer.	Instrument voor specifieke doelgroep
Uitvoeringsbesluit jobcoaching en werkplekaanpassing Maastricht-Heuvelland 2015		Nieuw beleid voor ondersteuning op en aanpassing van werkplek indien noodzakelijk	Instrument voor specifieke doelgroep
Uitvoeringsbesluit Persoonsgebonden re- integratiebudget Maastricht-Heuvelland 2015	Voortzetting bestaand beleid		
Uitvoeringsbesluit nuggers Maastricht- Heuvelland 2015	Voortzetting bestaand beleid		
Uitvoeringsbesluit casemanagement Maastricht-Heuvelland 2015	Deels voortzetting bestaand beleid	Nieuw beleid voor wat betreft nieuwe rol consulenten en organisaties. Andere competenties en andere attitude om de integrale dienstverlening in het brede sociale domein vorm te geven vereist.	Specifieke deskundigeheidsbe- vordering
Uitvoeringsbesluit premies Maastricht- Heuvelland 2015	Voortzetting bestaand beleid om mensen voor te bereiden op arbeidsinschakeling	Bedrag aangepast	

Raadsbesluit

BIJLAGE
2

VOLGNUMMER
132-2014

	Bestaand beleid	Nieuw beleid	Opmerkingen
Uitvoeringsbesluiten			
Uitvoeringsbesluit onkostenvergoedingen Maastricht-Heuvelland 2015	Voortzetting bestaand beleid om mensen voor te bereiden op arbeidsinschakeling		
Uitvoeringsbesluit individuele inkomenstoeslag 2015	Is geen bestaand beleid	Regelt de individuele toets of belanghebbende zich voldoende heeft ingespannen tot inkomensverbetering te komen. Bij maatregel schending re-integratieplicht geen toeslag	Participatiewet vergt een uitvoeringsbesluit
Uitvoeringsbesluit woonsituatie en schoolverlaters 2015	Is voortzetting van bestaand beleid.	Was onderdeel van ingetrokken Verordening toeslagen en verlagingen WWB 2013. Is nu apart uitvoeringsbesluit	Verordening is ingetrokken omdat de Participatiewet geen toeslag of verlaging meer kent maar alleen vaste normen.

Raadsbesluit

BIJLAGE
3

VOLGNUMMER
132-2014

Verordening re-integratie en tegenprestatie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en wethouders van 4 november 2014, organisatieonderdeel BO-Sociaal, no. 2014-42709;

gehoord de commissie Economische en Sociale Zaken;

gelet op de artikelen 6, 7, 8a, 9, 9a, 10, 10a, 10b, 10c, 10d, 10da en 10f van de Participatiewet, de Algemene wet bestuursrecht en de Gemeentewet;

overwegende dat:

- per 1 januari 2015 de Participatiewet in werking treedt, waarmee de Wet werk en bijstand, de Wet sociale werkvoorziening en een deel van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten worden samengevoegd;
- met de komst van de Participatiewet de burger voorop staat en dat hij/zij werkt naar vermogen bij voorkeur bij reguliere werkgevers;
- daarbij de eigen verantwoordelijkheid van mensen centraal staat en van hen wordt gevraagd dat ze vooral zelf op zoek gaan naar werk,
- hierbij wordt aangesloten op het reguliere proces van de (eu)regionale arbeidsmarkt.
- wanneer het burgers niet lukt om zelf werk te vinden de gemeente faciliterend optreedt en daartoe integrale dienstverlening biedt, die maatwerk levert toegesneden op de mogelijkheden van de burger en
- hierbij de route diagnose-plaatsing-ontwikkeling leidend is.

BESLUIT:

vast te stellen: **de "Verordening re-integratie en tegenprestatie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015"**

Artikel 1. Begrippen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. Doelgroep: personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de wet;
- b. Grote afstand tot de arbeidsmarkt: deelname aan de arbeidsmarkt is redelijkerwijs niet mogelijk binnen één jaar;
- c. Korte afstand tot de arbeidsmarkt: deelname aan de arbeidsmarkt is redelijkerwijs mogelijk binnen één jaar;
- d. Wet: Participatiewet.
- e. Voorzieningen: voorzieningen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a Participatiewet, deze verordening en de daarop gebaseerde uitvoeringsbesluiten.

BIJLAGE

3

VOLGNUMMER

132-2014

- f. College: het college van Burgemeester en wethouders van de gemeente.
- g. Gemeenten: de zes gemeenten in Maastricht-Heuvelland, te weten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul.
- h. Uitvoeringsbesluit: een besluit van het college waarbij nadere regels worden gesteld over de invulling van voorzieningen.

Artikel 2. Evenwichtige verdeling

- 1. Het college kan de voorzieningen aanbieden aan personen die behoren tot de doelgroep, die een grote of een korte afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Het college stelt bij uitvoeringsbesluit nadere regels omtrent welke personen onder welke voorwaarden voor voorzieningen in het kader van re-integratie in aanmerking komen. Het college stelt daarbij regels voor specifieke groepen.
- 2. Het college houdt bij het aanbieden van de in deze verordening en in uitvoeringsbesluiten opgenomen voorzieningen rekening met de omstandigheden en functionele beperkingen van een persoon. De omstandigheden hebben in ieder geval betrekking op zorgtaken van die persoon en de mogelijkheid dat hij/zij behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie of gebruik maakt van de voorziening beschut werk. Onder zorgtaken wordt in ieder geval verstaan:
 - a. de opvang van ten laste komende kinderen tot vijf jaar, en
 - b. de noodzakelijkheid van het verrichten van mantelzorg.
- 3. Het college biedt bij de toepassing van lid 1 en 2 maatwerk.

Artikel 3. Subsidie- en budgetplafonds

Het college kan een of meer subsidie- of budgetplafonds vaststellen voor de verschillende activiteiten waarvoor op grond van deze verordening en de daarop gebaseerde uitvoeringsbesluiten subsidie kan worden verstrekt dan wel voorzieningen kunnen worden aangeboden. Het college bepaalt daarbij hoe de beschikbare bedragen worden verdeeld.

Artikel 4. Voorzieningen

- 1. Ter nadere uitvoering van deze verordening wordt een beleidsplan vastgesteld waarin wordt vastgelegd welke voorzieningen, waaronder ondersteunende voorzieningen, het college in ieder geval kan aanbieden.
- 2. Het college kan de volgende voorzieningen aanbieden:
 - a. diagnose,
 - b. werkgeversdienstverlening,
 - c. gesubsidieerde arbeid, waaronder de loonkostensubsidie ex artikel 10d Participatiewet,
 - d. werken met behoud van uitkering,
 - e. beschut werk nieuwe stijl,
 - f. (arbeidsmatige) dagbesteding,
 - g. scholing, waaronder in ieder geval de scholing als bedoeld in artikel 10a Participatiewet,
 - h. no risk polis,
 - i. jobcoaching,
 - j. premies, waaronder in ieder geval de premie als bedoeld in artikel 10a Participatiewet,
 - k. onkostenvergoedingen,
 - l. ondersteuning bij leerwerk-trajecten en
 - m. andere door het college noodzakelijk geachte voorzieningen om de doelstelling van de wet en het beleid van de gemeente te realiseren.

Raadsbesluit

BIJLAGE

3

VOLGNUMMER

132-2014

3. Het college stelt bij Uitvoeringsbesluit nadere regels over de voorzieningen bedoeld in lid 2 en bepaalt daarin de voorwaarden die daarbij gelden voor zover daarover in deze verordening geen nadere bepalingen zijn opgenomen.
4. Het college kan een voorziening beëindigen als:
 - a. de persoon die aan de voorziening deelneemt zijn verplichting als bedoeld in de artikelen 9 en 17 van de wet, de artikelen 13 en 37 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de artikelen 13 en 37 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen niet nakomt;
 - b. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer behoort tot de doelgroep;
 - c. de persoon die aan de voorziening deelneemt algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een in deze verordening genoemde voorzieningen, tenzij het betreft een persoon als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de wet;
 - d. naar het oordeel van het college de voorziening onvoldoende bijdraagt aan een snelle arbeidsinschakeling;
 - e. de voorziening naar het oordeel van het college niet meer geschikt is voor de persoon die gebruik maakt van de voorziening;
 - f. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet naar behoren gebruik maakt van de aangeboden voorziening;
 - g. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer voldoet aan de voorwaarden die in deze verordening worden gesteld om in aanmerking te komen voor die voorziening.
5. De informatie die door de doelgroep aan het college wordt verstrekt ter uitvoering van de verordening, de daarop gebaseerde uitvoeringsbesluiten en het beleidsplan, kan in het kader van de uitvoering van alle regelingen binnen het Sociaal Domein worden gebruikt.

Artikel 5. Tegenprestatie

Het college stelt bij uitvoeringsbesluit nadere regels over het opleggen van onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden die worden verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid en die niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt.

Artikel 6. Toezicht en informatieplicht

Het college kan personen aanwijzen, die zijn belast met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening en de daarop gebaseerde uitvoeringsbesluiten én de verplichtingen genoemd in de Awb.

Aan subsidies op grond van deze verordening en de daarop gebaseerde besluiten is de verplichting verbonden, dat de subsidie-ontvanger aan een toezichthouder alle medewerking verleent, die deze redelijkerwijs kan vorderen bij de uitoefening van zijn bevoegdheden.

Artikel 7. Meldingsplicht bij gewijzigde omstandigheden

De subsidie-ontvanger doet onmiddellijk schriftelijk mededeling aan het college van alle feiten en omstandigheden, die van belang zijn voor de beslissing tot wijziging, intrekking of vaststelling van de subsidie.

Artikel 8. Bewaarplicht

De subsidie-ontvanger bewaart alle bewijsstukken, die aan de subsidieverstrekking ten grondslag liggen, gedurende de in de toekenningsbeschikking bepaalde termijn. De bewijsstukken dienen

BIJLAGE

3

VOLGNUMMER

132-2014

tenminste gedurende drie jaar na de vaststelling van de subsidie te worden bewaard. Alle bewijsstukken dienen op verzoek ter beschikking voor controledoeleinden te worden gesteld.

Artikel 9. Zaken waarin de verordening niet voorziet

In alle gevallen waarin deze verordening en de daarop gebaseerde uitvoeringsbesluiten niet voorziet, beslissen het college.

Artikel 10. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt inwerking op 1 januari 2015 en geldt voor alle gevallen waarvoor vanaf die datum voorzieningen worden aangeboden als bedoeld in artikel 4 van deze verordening.

Artikel 11. Intrekken oude verordening en overgangsrecht

1. De Reïntegratieverordening gemeente Maastricht 2008 wordt ingetrokken.
2. Op voorzieningen en subsidies die zijn verstrekt voor de inwerkingtredingsdatum van deze verordening en die zijn gebaseerd op de "Reïntegratieverordening gemeente Maastricht 2008" blijft deze verordening van toepassing. Bij uitvoeringsbesluit dan wel bij afzonderlijk besluit van het college kan afwijkend worden bepaald.

Artikel 12. Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als "Verordening re-integratie en tegenprestatie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015".

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van 16 december 2014.

De Griffier,

De Voorzitter,

Raadsbesluit

BIJLAGE

3

VOLGNUMMER

132-2014

TOELICHTING

Algemeen

Er is gekozen voor een algemene, kader stellende verordening. Dit heeft te maken met de aard van de opdracht die de raad heeft gekregen, te weten het bij verordening regels stellen waarin het beleid van de gemeente ten aanzien van haar re-integratietaken wordt neergelegd. Hieruit moet onder andere aandacht blijken voor de in de Participatiewet onderscheiden doelgroepen en de daarbinnen te onderscheiden subgroepen. Dit leent zich niet tot het formuleren van gedetailleerde regels die op iedere situatie van toepassing zijn. Immers, re-integratie is maatwerk. Het is helemaal afhankelijk van iemands mogelijkheden en beperkingen wat in het concrete geval een passend re-integratietraject is. Daarom wordt aan het college de bevoegdheid gegeven om op een aantal punten eigen afwegingen te maken. Artikel 10 van de Participatiewet bepaalt dat personen uit de doelgroep aanspraak hebben op ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en de door het college noodzakelijk geachte voorziening binnen de kaders van de re-integratieverordening. Daarom is ervoor gekozen in de verordening de voorzieningen vast te leggen die het college in ieder geval kan aanbieden en daarnaast het college mandaat te verlenen om bij uitvoeringsbesluiten nadere regels te stellen.

Met ingang van 1 januari 2015 treedt de Participatiewet in werking. De Participatiewet voegt de Wet werk en bijstand (WWB), de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en een deel van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) samen. De Participatiewet moet mensen die nu nog aan de kant staan, meer kansen geven om naar vermogen in hun eigen levensonderhoud te voorzien en wanneer dat (nog) niet lukt om naar vermogen mee te doen aan de samenleving. Tegelijk met het inwerking treden van de Participatiewet worden er wijzigingen in de Wet werk en bijstand (WWB) ingevoerd om de bijstand activerender en (financieel) houdbaar te houden. Deze wijzigingen hebben onder andere betrekking op het maatregelenregime bij het niet nakomen van verplichtingen. Bovendien wordt van iedereen die een uitkering ontvangt, verwacht dat er een zogenaamde tegenprestatie naar vermogen wordt geleverd.

De Participatiewet is één van de drie decentralisaties, naast de overdracht van de taken Jeugdzorg en Wmo2015 naar de gemeenten. De decentralisaties hebben voor een deel overlap in de doelgroep. Vanuit alle drie de domeinen wordt gewerkt aan het realiseren van gezonde en zelfredzame burgers die meedoen in de samenleving. De leidende principes hierbij zijn de vier dimensies zoals benoemd in het Beleidskader Participatiewet, te weten 'inzet burgerkracht', 'eigen kracht versterken', 'actief helpen' en 'regie (deels) overnemen'.

Volledigheidshalve wordt nog opgemerkt dat het Beleidsplan Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015 onlosmakelijk deel uitmaakt van de onderhavige verordening.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Enkel die bepalingen die verdere toelichting behoeven worden hieronder behandeld.

Artikel 1. Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, Algemene wet bestuursrecht of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Raadsbesluit

BIJLAGE

3

VOLGNUMMER

132-2014

Doelgroep

De doelgroep wordt gevormd door personen zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de Participatiewet. Het betreft:

- personen die algemene bijstand ontvangen;
- personen als bedoeld in artikel 34a, vijfde lid onderdelen b en c, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA), artikel 35, vierde lid, onderdelen b en c, van de WIA en artikel 36, derde lid, onderdelen b en c, van de WIA tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet is verleend;
- personen als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
- personen met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet (hierna: ANW);
- personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (hierna: IOAW);
- personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (hierna: IOAZ);
- niet-uitkeringsgerechtigden en
- personen die voor de arbeidsinschakeling zijn aangewezen op een door het college aangeboden voorziening.

Korte afstand tot de arbeidsmarkt

Onder een korte afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon redelijkerwijs binnen één jaar geschikt is voor deelname aan de arbeidsmarkt. Zie verder de toelichting bij artikel 2 van deze verordening.

Grote afstand tot de arbeidsmarkt

Onder een grote afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon redelijkerwijs niet binnen één jaar geschikt is voor deelname aan de arbeidsmarkt. Zie verder de toelichting bij artikel 2 van deze verordening.

Voorzieningen

Het begrip voorzieningen ziet op de voorzieningen zoals deze in artikel 7 lid 1 sub a Participatiewet worden genoemd. Het gaat om een breed scala van instrumenten gericht op arbeidsinschakeling, waaronder begrepen sociale activering, die de gemeenten kunnen inzetten. Het gaat om de nieuwe instrumenten loonkostensubsidie, beschut werk nieuw, no riskpolis, jobcoaching, maar ook om alle huidige instrumenten zoals begeleiding, scholing, premies, gesubsidieerde arbeid, etc.. ten aanzien van beschut werk nieuw wordt nog opgemerkt, dat de gemeenten nog een besluit moeten nemen of zij dit instrument in deze vorm wensen in te zetten. Naar verwachting wordt hiervoor een alternatief ontwikkeld.

Artikel 2. Evenwichtige verdeling

Op grond van artikel 8a, tweede lid, onderdeel a, van de Participatiewet moet de gemeenteraad in de verordening de verdeling van de voorzieningen over personen aangeven, waarbij rekening wordt gehouden met de omstandigheden en de functionele beperkingen van die personen. Hierin ligt besloten dat de gemeenteraad ook rekening houdt met de omstandigheden en functionele beperkingen van personen met een handicap. Dit is in overeenstemming met het VN-verdrag inzake

Raadsbesluit

BIJLAGE
3

VOLGNUMMER
132-2014

de rechten van personen met een handicap. De doelstelling van dit verdrag is het bevorderen, beschermen en waarborgen van het volledige genot door alle personen met een handicap van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid en het bevorderen van de eerbiediging van hun inherente waardigheid. In dit artikel is aan het voorgaande uitvoering gegeven.

In dit artikel is bepaald dat het college de voorzieningen kan aanbieden aan personen die behoren tot de doelgroep, die een grote en een korte afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Het college stelt bij Uitvoeringsbesluit nadere regels omtrent welke personen onder welke voorwaarden voor voorzieningen in het kader van re-integratie in aanmerking komen. Het college stelt daarbij regels voor specifieke groepen.

Het college houdt bij het aanbieden van de in deze verordening en in de daarop gebaseerde uitvoeringsbesluiten opgenomen voorzieningen rekening met de omstandigheden en functionele beperkingen van een persoon. De omstandigheden hebben in ieder geval betrekking op zorgtaken van die persoon en de mogelijkheid dat hij behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie of gebruik maakt van de voorziening beschut werk. Onder zorgtaken wordt in ieder geval verstaan:

- a. de opvang van ten laste komende kinderen tot vijf jaar, en
- b. de noodzakelijkheid van het verrichten van mantelzorg.

Het college biedt bij de toepassing van lid 1 en 2 maatwerk.

Artikel 3. Subsidie en budgetplafonds

Door een subsidieplafond aan te brengen in de regeling wordt bewerkstelligd, dat de aanspraken op subsidies worden beperkt tot een bepaald bedrag. Hiermee wordt een open-einde financiering voorkomen. Overschrijding van het budget is op zichzelf geen harde weigeringsgrond. Het enkele feit, dat een begrotingspost is uitgeput, is onvoldoende reden om een subsidie te weigeren. Dit probleem wordt opgelost door een subsidieplafond vast te stellen. Ex artikel 4:25 lid 2 Awb dienen subsidieaanvragen te worden afgewezen als de verstrekking zou leiden tot overschrijding van het subsidieplafond.

Hier wordt de term subsidies geïntroduceerd aangezien voorzieningen in de vorm van subsidies kunnen worden toegekend. Denk hierbij aan de loonkostensubsidie. Dat is ook de reden waarom de artikelen 6, 7 en 8 zijn opgenomen in de verordening.

Voorzieningen in natura en toeleidingstrajecten zijn geen subsidies in de zin van de Awb en vallen dus evenmin onder het subsidieplafond. Teneinde ook ten aanzien van deze voorzieningen een open-einde financiering te voorkomen, is tevens in de mogelijkheid van een budgetplafond voorzien.

Subsidie- en budgetplafond zijn gelijk aan het bedrag, dat op de begroting voor de desbetreffende taak is gereserveerd. Het vaststellen van het betreffende plafond is daarmee een louter administratieve aangelegenheid, die door Burgemeester en wethouders kan worden verricht.

Het subsidie-plafond dient vóór het begin van de periode waarvoor het geldt te worden bekendgemaakt (artikel 4:27 lid 1 Awb). Ex artikel 4:34 lid 1 Awb kan een subsidie worden verleend ten laste van een begroting, die nog niet is goedgekeurd of vastgesteld onder de voorwaarde, dat voldoende gelden ter beschikking worden gesteld (het zogenaamde begrotingsvoorbehoud). Dit is voor de subsidies die in 2015 worden verstrekt van groot belang, aangezien de betreffende begroting(spost) nog niet meteen zal zijn goedgekeurd c.q. vastgesteld.

Raadsbesluit

BIJLAGE

3

VOLGNUMMER

132-2014

Artikel 4. Voorzieningen

De Participatiewet schrijft niet uitputtend voor welke voorzieningen het college aan moet bieden. Het enige criterium is dat de voorziening gericht moet zijn op de arbeidsinschakeling en moet bijdragen aan het (op termijn) mogelijk maken van reguliere arbeid door een persoon. Al naar gelang de afstand van een persoon tot de arbeidsmarkt kan een voorziening gericht zijn op bijvoorbeeld sociale activering en het voorkomen van een isolement (zoals het doen van vrijwilligerswerk met behoud van uitkering), het leren van vaardigheden of kennis, of het opdoen van werkervaring (bijvoorbeeld via gesubsidieerd werk). Ook is het mogelijk dat een gemeente in individuele gevallen een persoonsgebonden re-integratiebudget ter beschikking stelt. Of dit daadwerkelijk ook het geval is, zal nog nader worden bezien.

In lid 2 is een opsomming opgenomen van de voorzieningen (waaronder subsidies) die kunnen worden aangeboden. Deze is niet limitatief. Via sub m kan het college nadere door haar noodzakelijk geachte voorzieningen inzetten. De raad geeft het college het mandaat om bij uitvoeringsbesluit nader regels te stellen aan de voorzieningen. In dat besluit bepaalt het college ook de voorwaarden (doelgroep, omvang, duur, etc.) die gelden voor een voorziening.

Lid 4 geeft aan dat het college een voorziening kan beëindigen en in welke gevallen het dat kan doen. Onder beëindigen wordt hierbij ook verstaan het stopzetten van de subsidie aan een werkgever of het opzeggen van de arbeidsovereenkomst bij een detachingsbaan. Bij deze laatste wijze van beëindigen dienen vanzelfsprekend de toepasselijke bepalingen uit het arbeidsrecht en de eventueel aanwezige rechtspositieregeling in acht te worden genomen.

Het college kan een voorziening beëindigen in de gevallen zoals opgenomen in artikel 4, vierde lid, van deze verordening. Een voorziening wordt bijvoorbeeld beëindigd als een persoon algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt. Voor de persoon zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a onder 2, van de Participatiewet wordt op dit punt een uitzondering gemaakt. Het gaat om de persoon zoals bedoeld in artikel 34a, vijfde lid, onderdelen b en c alsmede 35, vierde lid, onderdelen b en c en 36, derde lid, onderdelen b en c, van de WIA. Voor deze doelgroep geldt dat het college ondersteuning bij de arbeidsinschakeling moet bieden tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie is verstrekt.

De Participatiewet voorziet niet in een terugvorderingsgrond van re-integratiekosten die onnodig zijn gemaakt. Noch van een bijstandsgerechtigde, noch van een niet bijstandsgerechtigde kunnen die kosten worden teruggevorderd. Terugvordering dient te geschieden op grond van het Burgerlijk Wetboek.

De bepaling van lid 5 van dit artikel (dat de informatie die door de doelgroep aan het college wordt verstrekt ter uitvoering van de verordening, de daarop gebaseerde uitvoeringsbesluiten en het beleidsplan, in het kader van de uitvoering van alle regelingen binnen het Sociaal Domein kan worden gebruikt), is opgenomen om de informatie-uitwisseling tussen de diverse uitvoerders binnen het sociaal domein mogelijk te maken. In de diverse gehanteerde modelformulieren zullen passages worden opgenomen waarmee de doelgroep instemt met deze informatie-uitwisseling.

Raadsbesluit

BIJLAGE

3

VOLGNUMMER

132-2014

Artikel 5. Tegenprestatie

In de wet is bepaald dat de raad regels stelt bij verordening over de tegenprestatie. Tegenprestatie is uitdrukkelijk geen re-integratie, aldus de wet. Het is derhalve geen voorziening zoals bedoeld in artikel 4 van deze verordening. De raad mandateert het college om bij Uitvoeringsbesluit nadere regels te stellen over het opleggen van onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden die worden verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid en die niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt. Aangezien de voorzieningen in de vorm van subsidies verstrekt kunnen worden dienen enkele bepalingen aangaande subsidieverlening in de verordening te worden opgenomen. De artikel 6, 7 en 8 zien hierop.

Artikel 6. Toezicht en informatieplicht

Artikel 6 regelt het toezicht van de gemeente en de informatieplicht van de subsidie-ontvanger in dit kader. De gemeente moet in casu op grond van artikel 5:11 Awb een toezichthouder aanwijzen voor de handhaving en het toezicht. In lid 2 is de medewerkingsplicht van de subsidie-ontvanger geregeld. Hiermee is verzekerd dat tegen niet-medewerking kan worden opgetreden door de subsidie lager vast te stellen (art. 4:48 Awb).

In artikel 5:11 e.v. Awb zijn de bevoegdheden van een toezichthouder vermeld (bijvoorbeeld de bevoegdheid om elke plaats te betreden behalve een woning zonder toestemming van de bewoner; artikel 5:15 Awb).

Artikel 7. Meldingsplicht bij gewijzigde omstandigheden

In dit artikel is de inlichtingenverplichting van de subsidie-ontvanger geregeld. Feiten en omstandigheden, die van belang kunnen zijn voor de subsidieverlening, -vaststelling, -wijziging c.q. -intrekking dienen meteen schriftelijk te worden gemeld.

Artikel 8. Bewaarplicht

Ten behoeve van met name controle-doeleinden dient de subsidie-ontvanger alle aan de subsidieverstreking ten grondslag liggende bewijsstukken gedurende tenminste drie jaar te bewaren. Dit is de minimale termijn; bij de toekenningsbeschikking zal worden bepaald welke bewaartermijn geldt. Deze bepaling is opgenomen teneinde in voorkomende gevallen aan te sluiten bij de termijnen van externe financiers.

Artikel 9. Zaken waarin de verordening niet voorziet

Artikel 9 geeft een hardheidsclausule voor die gevallen waarin de verordening niet voorziet. In die gevallen waarin niet is voorzien dan wel waarin sprake is van klaarblijkelijke hardheid, neemt het college een beslissing.

Artikel 11. Overgangsrecht

Met dit artikel wordt de Reïntegratieverordening gemeente Maastricht 2008 ingetrokken. Deze is uiteraard vanaf 2015 voor nieuwe situaties niet meer van toepassing. Op voorzieningen en subsidies die zijn verstrekt voor de inwerkingtredingsdatum van deze verordening en die zijn gebaseerd op de "Reïntegratieverordening gemeente Maastricht 2008" blijft deze oude verordening wel van toepassing. Bij uitvoeringsbesluit dan wel bij afzonderlijk besluit van het college kan afwijkend worden bepaald.

Raadsbesluit

BIJLAGE

4

VOLGNUMMER

132-2014

Afstemmingsverordening Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015

DE RAAD VAN DE GEMEENTE MAASTRICHT,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 4 november 2014, organisatieonderdeel BO-Sociaal, no. 2014-42709;

gelet op artikel 8, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de Participatiewet;

gezien het advies van de raadscommissie Economische en Sociale Zaken;

BESLUIT

vast te stellen de **Afstemmingsverordening Participatiewet**

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begrippen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- benadelingsbedrag: netto-uitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep wordt of is gedaan ten gevolge van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan;
- bijstandsnorm: toepasselijke bijstandsnorm als bedoeld in artikel 5, onderdeel c, van de Participatiewet;
- uitkering: algemene bijstand op grond van de Participatiewet

Artikel 2. Het toepassen van een verlaging

Als de belanghebbende naar het oordeel van het college de uit de wet voortvloeiende verplichtingen niet of onvoldoende nakomt dan wel anderszins tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan betoont wordt overeenkomstig de wet en deze verordening een verlaging toegepast.

Artikel 3. Het besluit tot het opleggen van een verlaging

In het besluit tot het opleggen van een verlaging van de uitkering als bedoeld in artikel 18, tweede, vijfde en zesde lid, van de Participatiewet, wordt in ieder geval vermeld:

- a. de reden van de verlaging;
- b. de duur van de verlaging;
- c. het bedrag of percentage waarmee de uitkering wordt verlaagd, en
- d. indien van toepassing, de reden om af te wijken van de standaardverlaging.

Artikel 4. Afzien van verlaging

1. Het college ziet af van een verlaging als:

- a. elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt, of

- b. de gedraging meer dan één jaar voor constatering daarvan door het college heeft plaatsgevonden.
2. Het college kan afzien van een verlaging als het daarvoor dringende redenen aanwezig acht.
3. Als het college afziet van een verlaging op grond van dringende redenen, wordt een belanghebbende hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld.

Artikel 5. Ingangsdatum en tijdvak van een verlaging

1. Een verlaging wordt toegepast op de uitkering of bijzondere bijstand die is verleend met toepassing van artikel 12 van de Participatiewet over de kalendermaand volgend op de maand waarin het besluit tot het opleggen van de verlaging aan een belanghebbende is bekendgemaakt. Daarbij wordt uitgegaan van de op dat tijdstip voor die belanghebbende geldende bijstandsnorm.
2. Een verlaging kan met terugwerkende kracht worden toegepast op de uitkering over de periode waarop de gedraging betrekking heeft gehad of over de periode waarin de gedraging heeft plaatsgevonden als een verlaging overeenkomstig het eerste lid niet mogelijk is omdat de uitkering is beëindigd of ingetrokken.
3. Voor zover het zelfstandigen betreft die bijstand voor het levensonderhoud in de vorm van een geldlening op grond van het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen hebben ontvangen, kan de maatregel ook met terugwerkende kracht worden betrokken bij de definitieve vaststelling van die bijstand.
4. Als een verlaging niet of niet geheel ten uitvoer kan worden gelegd als gevolg van de beëindiging of intrekking van de uitkering, wordt de verlaging of dat deel van de verlaging dat nog niet is uitgevoerd, alsnog opgelegd als belanghebbende binnen de termijn, bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, opnieuw een uitkering ontvangt.
5. In afwijking van het eerste lid wordt de verlaging toegepast vanaf de ingangsdatum van de bijstand indien de gedraging wordt geconstateerd bij de beoordeling van een aanvraag.

Artikel 6. Berekeningsgrondslag

1. Een verlaging wordt berekend over de bijstandsnorm.
2. In afwijking van het eerste lid kan een verlaging worden toegepast op de bijzondere bijstand als:
 - a. aan belanghebbende bijzondere bijstand wordt verleend met toepassing van artikel 12 van de Participatiewet, of
 - b. de verwijtbare gedraging van belanghebbende in relatie met zijn recht op bijzondere bijstand daartoe aanleiding geeft.
3. Bij toepassing van het tweede lid, onderdeel a, moet in de hoofdstukken 2, 3 en 4 'bijstandsnorm' worden gelezen als 'bijstandsnorm inclusief de op grond van artikel 12 van de Participatiewet verleende bijzondere bijstand'.
4. Bij toepassing van het tweede lid, onderdeel b, moet in de hoofdstukken 2, 3 en 4 'bijstandsnorm' worden gelezen als 'de verleende bijzondere bijstand'.

Hoofdstuk 2. Niet nakomen van de niet geüniformeerde verplichtingen met betrekking tot de arbeidsinschakeling

Artikel 7. Gedragingen Participatiewet

Gedragingen van een belanghebbende waardoor algemeen geaccepteerde arbeid niet wordt verkregen of een verplichting op grond van de artikelen 9, 9a en 55 van de Participatiewet niet of onvoldoende wordt nagekomen, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

- a. eerste categorie: het zich niet tijdig laten registreren als werkzoekende bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen of het niet tijdig laten verlengen van de registratie;

- b. tweede categorie:
- 1°. het niet of onvoldoende meewerken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak als bedoeld in artikel 44a van de Participatiewet;
 - 2°. het onvoldoende nakomen van verplichtingen als bedoeld in de artikelen 9, eerste lid, of 55 van de Participatiewet, voor zover het gaat om een belanghebbende jonger dan 27 jaar, gedurende vier weken na een melding als bedoeld in artikel 43, vierde en vijfde lid, van de Participatiewet, voor zover deze verplichtingen niet worden genoemd in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet;
 - 3°. het niet of onvoldoende verrichten van een door het college opgedragen tegenprestatie naar vermogen als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel c, van de Participatiewet;
- c. derde categorie: het niet naar vermogen proberen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen voor zover dit niet voortvloeit uit een gedraging als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet.

Artikel 8. Hoogte en duur van de verlaging

De verlaging, bij gedragingen als bedoeld in artikel 7, wordt vastgesteld op:

- a. 10% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de eerste categorie;
- b. 50% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de tweede categorie;
- c. 100% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de derde categorie

Hoofdstuk 3. Niet nakomen van de geüniformeerde verplichtingen met betrekking tot de arbeidsinschakeling

Artikel 9. Duur verlaging bij schending geüniformeerde arbeidsverplichting

Als een belanghebbende een verplichting als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet niet of onvoldoende nakomt, bedraagt de verlaging 100% van de bijstandsnorm gedurende één maand.

Artikel 10. Verrekenen verlaging

Bij een verlaging als bedoeld in artikel 9, kan de verlaging worden toegepast over drie maanden waarbij zowel aan de maand van oplegging als aan de twee daaropvolgende maanden een derde van de verlaging wordt toebedeeld.

Hoofdstuk 4. Overige gedragingen die leiden tot een verlaging

Artikel 11. Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid

1. Een verlaging wegens tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan als bedoeld in artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet wordt afgestemd op het benadelingsbedrag.
2. De verlaging wordt vastgesteld op:
 - a. 10% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij een benadelingsbedrag tot € 1000,--;
 - b. 20% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij een benadelingsbedrag vanaf € 1000,- tot € 2000,--;
 - c. 40% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij een benadelingsbedrag vanaf € 2000,- tot € 4000,--;
 - d. 100% procent van de bijstandsnorm gedurende één maand bij een benadelingsbedrag van bijvoorbeeld € 4000,-- of hoger.

3. In afwijking van het eerste en tweede lid en onverminderd het bepaalde in artikel 18, eerste lid Participatiewet wordt de bijzondere bijstand geweigerd indien het beroep op bijzondere bijstand het gevolg is van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid.
4. In afwijking van het eerste en tweede lid en onverminderd het bepaalde in artikel 18, eerste lid Participatiewet wordt, indien belanghebbende geen beroep meer kan doen op een passende en toereikende voorliggende voorziening, omdat deze volledig wordt verrekend met een bestuurlijke boete in het kader van het bij herhaling schenden van de inlichtingenplicht, een verlaging opgelegd van 100% van de geldende bijstandsnorm gedurende de eerste drie maanden gerekend vanaf de start van de verrekening. Met betrekking tot de hier bedoelde verlaging is het bepaalde in artikel 3, van de Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 12. Zeer ernstige misdragingen

Als een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt tegenover personen en instanties die zijn belast met de uitvoering van de Participatiewet als bedoeld in artikel 9, zesde lid, van die wet, wordt een verlaging opgelegd van:

- a. 100% van de bijstandsnorm gedurende één maand, bij het uitoefenen van fysiek geweld tegen de in het eerste lid genoemde personen en bij mondelinge of schriftelijke bedreigingen tegen de in het eerste lid genoemde personen;
- b. 50% van de bijstandsnorm gedurende één maand, bij het uitoefenen van fysiek geweld tegen materiële zaken.

Artikel 13. Niet nakomen van overige verplichtingen

Als een belanghebbende een door het college opgelegde verplichting als bedoeld in artikel 55 van de Participatiewet niet of onvoldoende nakomt, wordt een verlaging toegepast. De verlaging wordt vastgesteld op:

- a. 20% van de bijstandsnorm gedurende één maand, bij het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die strekken tot arbeidsinschakeling;
- b. 20% van de bijstandsnorm gedurende één maand, bij het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die verband houden met de aard en het doel van een bepaalde vorm van bijstand;
- c. 40% van de bijstandsnorm gedurende één maand, bij het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die strekken tot vermindering van de bijstand;
- d. 100% van de bijstandsnorm gedurende één maand, bij het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die strekken tot beëindiging van de bijstand.

Hoofdstuk 5. Samenloop en recidive

Artikel 14. Samenloop van gedragingen

1. Als sprake is van één gedraging die schending oplevert van meerdere in deze verordening of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichtingen, wordt één verlaging opgelegd. Voor het bepalen van de hoogte en duur van de verlaging wordt uitgegaan van de gedraging waarop de hoogste verlaging is gesteld.
2. Als sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van één of meerdere in deze verordening of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichtingen, wordt voor iedere gedraging een afzonderlijke verlaging opgelegd. Deze verlagingen worden gelijktijdig opgelegd, tenzij dit gelet op de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van de belanghebbende niet verantwoord is.
3. Als sprake is van één gedraging die schending oplevert van zowel een in deze verordening of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichting als een in artikel 17, eerste lid,

BIJLAGE

4

VOLGNUMMER

132-2014

van de Participatiewet genoemde verplichting, wordt geen verlaging opgelegd, voor zover voor die schending een bestuurlijke boete wordt opgelegd.

4. Als sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van zowel een in deze verordening of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichting als een in artikel 17, eerste lid, van de Participatiewet genoemde verplichting, waarvoor een bestuurlijke boete kan worden opgelegd, wordt voor iedere gedraging een afzonderlijke verlaging opgelegd, tenzij dit gelet op de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van de belanghebbende niet verantwoord is.

Artikel 15. Recidive

1. Als een belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarmee een verlaging is toegepast vanwege een gedraging als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet, opnieuw schuldig maakt aan een verwijtbare gedraging als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de wet, wordt de termijn van de verlaging zoals bedoeld in artikel 9 van deze verordening vastgesteld op twee maanden.
2. Als een belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarmee een verlaging is toegepast vanwege een gedraging anders dan bedoeld in het eerste lid opnieuw schuldig maakt aan eenzelfde verwijtbare gedraging, wordt telkens de duur van de oorspronkelijke verlaging verdubbeld.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Artikel 16. Intrekken oude verordening

De Afstemmingsverordening WWB 2013, vastgesteld door de gemeenteraad van Maastricht op 22 januari 2013, wordt met ingang van 1 januari 2015 ingetrokken.

Artikel 17. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Afstemmingsverordening Participatiewet 2015.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering 16 december 2014

De voorzitter,

De griffier,

BIJLAGE

4

VOLGNUMMER

132-2014

Toelichting

Algemeen

Opdracht aan gemeenteraad

Op grond van artikel 8, eerste lid, onder a, van de Participatiewet is de gemeenteraad verplicht om bij verordening regels te stellen over het verlagen van de bijstand, bedoeld in artikel 18, tweede lid en de periode van de verlaging van de bijstand bedoeld in artikel 18, vijfde en zesde lid.

Met de Afstemmingsverordening Participatiewet wordt aan deze verplichting gevolg gegeven.

Rechten en plichten in de Participatiewet

De gemeente heeft een verantwoordelijkheid met betrekking tot de invulling van de rechten en plichten van bijstandsgerechtigden. Mede gelet op de rechtszekerheid van een bijstandsgerechtigde moet het gemeentelijk beleid vastgelegd worden in een verordening. Rechten en plichten zijn echter twee kanten van één medaille. Het recht op algemene bijstand is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten om weer onafhankelijk te worden van de uitkering.

Artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet spreekt over het afstemmen van de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van een belanghebbende. In deze bepaling wordt benadrukt dat het vaststellen van de hoogte van de uitkering en de daaraan verbonden verplichtingen voor bijstandsgerechtigden maatwerk is. Daarbij moet recht worden gedaan aan de individuele situatie en de persoonlijke omstandigheden van bijstandsgerechtigden. Artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet legt een directe koppeling tussen de rechten en plichten van uitkeringsgerechtigden: het recht op een uitkering is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten om weer onafhankelijk te worden van de uitkering. Dit betekent dat de vaststelling van de hoogte van de uitkering niet alleen afhangt van de toepasselijke uitkeringsnorm en de beschikbare middelen van de bijstandsgerechtigde, maar ook van de mate waarin de verplichtingen worden nagekomen. De inspanningen die van de bijstandsgerechtigde naar vermogen kunnen worden verwacht, spelen ook een rol.

Wanneer het college tot het oordeel komt dat een bijstandsgerechtigde zijn verplichtingen niet of in onvoldoende mate nakomt, verlaagt het de uitkering. Er is dus geen sprake van een bevoegdheid, maar van een verplichting. Alleen wanneer iedere vorm van verwijtbaarheid ontbreekt, ziet het college af van een dergelijke verlaging. Het college moet niettemin bij de vaststelling van de verlaging rekening houden met de persoonlijke omstandigheden en de individueel vastgestelde verplichtingen. Het college kan dan ook van een verlaging afzien als het college daartoe zeer dringende redenen aanwezig acht.

Met ingang van 1 januari 2015 zijn in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet geüniformeerde arbeidsverplichtingen opgenomen. Voor schending van deze verplichting geldt dat de bijstand in beginsel moet worden verlaagd met honderd procent gedurende één tot drie maanden. In de verordening is de duur van de verlaging vastgelegd (artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet).

Is afgezien van een verlaging wegens het ontbreken van elke vorm van verwijtbaarheid, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van bepalingen ten aanzien van recidive deze gedraging mee te tellen. Is vanwege de afstemming op grond van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet of vanwege dringende redenen afgezien van het opleggen van een verlaging, dan is daarin geen reden gelegen om de betreffende gedraging buiten beschouwing te laten in geval van recidive.

BIJLAGE

4

VOLGNUMMER

132-2014

Het college beoordeelt uiterlijk drie maanden na de datum van de beschikking of de omstandigheden en het gedrag van belanghebbende aanleiding geven de beslissing te herzien (artikel 18, derde lid, van de Participatiewet). Bij een dergelijke herbeoordeling hoeft niet opnieuw een besluit te worden genomen, waarbij alle feiten en omstandigheden opnieuw tegen het licht worden gehouden. Het heeft slechts als doel vast te stellen of belanghebbende tussentijds (binnen de periode waarover de verlaging zich uitstrekt) blij heeft gegeven van een zodanige gedragsverandering of dat sprake is van een zodanige wijziging van omstandigheden, dat aanleiding bestaat de eerder opgelegde verlaging in zwaarte of duur bij te stellen.¹ Artikel 18, derde lid, van de Participatiewet is naar oordeel van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid niet van toepassing als sprake is van schending van een van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen (artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet). Ten aanzien van geüniformeerde arbeidsverplichtingen is artikel 18, elfde lid, van de Participatiewet van toepassing. Verschil tussen artikel 18, derde lid, en artikel 18, elfde lid, van de Participatiewet is dat artikel 18, elfde lid, pas wordt toegepast als belanghebbende daarom vraagt.

Een verlaging krachtens de afstemmingsverordening is een punitieve sanctie voor zover de verlaging wordt opgelegd omdat belanghebbende zich zeer ernstig heeft misdragen.² Als een betreffende gedraging ook een strafbaar feit oplevert, kan belanghebbende hier strafrechtelijk voor worden vervolgd. Deze verlaging en de strafvervolgung kunnen alleen naast elkaar bestaan als sprake is van juridisch te onderscheiden feiten. Bijvoorbeeld: belanghebbende beledigt opzettelijk een ambtenaar. Strafrechtelijk gezien kan een geldboete worden opgelegd of een gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden. Daarnaast is sprake van zich zeer ernstig misdragen zoals bedoeld in artikel 9, zesde lid, van de Participatiewet op grond waarvan de bijstand kan worden verlaagd.

In andere gevallen waarin een verlaging wordt opgelegd krachtens de afstemmingsverordening is sprake van een reparatoire sanctie (bijvoorbeeld bij schending arbeidsverplichting). Als een betreffende gedraging ook een strafbaar feit oplevert, kan belanghebbende hier strafrechtelijk voor worden vervolgd. De verlaging en de strafvervolgung kunnen naast elkaar bestaan omdat het hier gaat om een reparatoire maatregel en een punitieve sanctie.

Niet verlenen van medewerking

Het niet verlenen van medewerking zal niet snel aanleiding geven tot verlaging van de bijstand. Het belangrijkste voorbeeld van de medewerkingsplicht is het toestaan van een huisbezoek. In de praktijk zal het niet toestaan van een huisbezoek echter leiden tot beëindiging of intrekking van het recht op bijstand omdat het recht op bijstand niet kan worden vastgesteld. Het verlagen van de bijstand is in dat geval niet aan de orde. Het niet voldoen aan een oproep om op een bepaalde plaats en tijd te verschijnen in verband met arbeidsinschakeling valt ook onder het niet voldoen aan de medewerkingsplicht. In de praktijk betreft het echter veelal oproepen voor gesprekken om bepaalde inlichtingen te verstrekken zodat het niet verschijnen dan wordt gezien als het niet nakomen van de inlichtingenplicht. Daarom is ervoor gekozen het niet verlenen van medewerking zoals bedoeld in artikel 17, tweede lid, van de Participatiewet niet als verlagingwaardige gedraging op te nemen in deze verordening.

¹ CRvB 19-04-2011, nr. 10/4882 WWB, ECLI:NL:CRVB:2011:BQ3002.

² CRvB 31-12-2007, nrs. 06/4510 WWB, ECLI:NL:CRVB:2007:BC1811, CRvB 29-07-2008, nrs. 07/2262 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BD9023, CRvB 19-08-2008, nrs. 07/2416 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BE8919 en CRvB 19-01-2010, nr. 08/1012 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BL0052.

Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die nadere toelichting behoeven worden hier behandeld.

Artikel 1. Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn ook van toepassing op deze verordening.

Bijstandsnorm

Onder de 'bijstandsnorm' wordt in deze verordening verstaan de in de situatie van belanghebbende geldende bijstandsnorm. Dit is de toepasselijke norm, vermeerderd met toeslagen, en verminderd met verlagingen, alles inclusief vakantietoeslag.

Benadelingsbedrag

Het benadelingsbedrag is de netto-uitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep wordt of is gedaan ten gevolge van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. Voor het bepalen van het benadelingsbedrag wordt uitgegaan van het nettobedrag van de uitkering.

Artikel 2. Het toepassen van een verlaging

Het verlagen van een uitkering vindt met inachtneming van de wettelijke bepalingen en deze verordening plaats door middel van een aan belanghebbende gericht besluit.

Artikel 3. Het besluit tot opleggen van een verlaging

De eisen waaraan een besluit moet voldoen vloeien rechtstreeks voort uit de Algemene wet bestuursrecht. Het motiveringsvereiste houdt onder andere in dat een besluit kenbaar is en van een deugdelijke motivering is voorzien. Tegen een besluit kan een belanghebbende bezwaar en beroep indienen.

Artikel 4. Afzien van verlaging

Afzien van verlagen in verband met ontbreken van verwijtbaarheid.

Het afzien van het opleggen van een verlaging "indien elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt", is overgenomen uit artikel 18, negende lid, van de Participatiewet. Aangenomen moet worden dat hiervan uitsluitend sprake is bij evidente afwezigheid van verwijtbaarheid.³ Het is aan het college te beoordelen of elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt aan het betreffende gedrag. Is vanwege de afwezigheid van elke vorm van verwijtbaarheid afgezien van een verlaging, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van recidive deze gedraging mee te tellen (zie artikel 15 van deze verordening). Is vanwege de afstemming op grond van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet van een verlaging afgezien dan is daarin geen reden gelegen om de betreffende gedraging buiten beschouwing te laten in geval van recidive.

Afzien van verlagen in verband met verjaring

Een andere reden om af te zien van het opleggen van een verlaging is dat de gedraging te lang geleden heeft plaatsgevonden (verjaring). Omwille van de effectiviteit ("lik op stuk") is het nodig dat een verlaging spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd.

³ CRvB 24-07-2001, nr. 99/1857 NABW, ECLI:NL:CRVB:2001:AD4887.

BIJLAGE
4

VOLGNUMMER
132-2014

Om deze reden regelt artikel 4, eerste lid, onderdeel b, van deze verordening dat het college geen verlagingen oplegt voor gedragingen die langer dan één jaar geleden hebben plaatsgevonden. Dit heeft tevens als voordeel dat een uitkeringsgerechtigde niet te lang in onzekerheid wordt gehouden over de vraag of het college overgaat tot het opleggen van een verlaging.

Afzien van verlagen in verband met dringende redenen

In het tweede lid is geregeld dat kan worden afgezien van het opleggen van een verlaging als daarvoor dringende redenen aanwezig zijn. De verordening stelt een algemene verplichting tot het opleggen van een verlaging voorop. Uitzonderingen moeten echter mogelijk zijn als voor de belanghebbende onaanvaardbare consequenties zouden optreden. Uit het woord "dringend" blijkt dat er wel iets heel bijzonders en uitzonderlijks aan de hand moet zijn, wil een afwijking van het algemene principe gerechtvaardigd zijn. Wat dringende redenen zijn, is afhankelijk van de concrete situatie en kan dus niet op voorhand worden vastgelegd. Er kan worden gedacht aan enerzijds een mindere mate van verwijtbaarheid ten aanzien van de gedraging en anderzijds aan de financiële of sociale gevolgen voor belanghebbende en/of diens gezin. Daarbij moet worden opgemerkt dat ernstige financiële gevolgen op zichzelf geen reden zijn om van een verlaging af te zien, omdat dit inherent is aan het verlagen van een uitkering.

Afzien verlagen ook mogelijk bij geüniformeerde arbeidsverplichtingen

De wet schrijft bij overtreding van een geüniformeerde arbeidsverplichting een afstemming voor van honderd procent van de bijstand gedurende één tot drie maanden. Op grond van artikel 18, tiende lid, van de Participatiewet moet het college een op te leggen maatregel of een opgelegde maatregel afstemmen op de omstandigheden van een belanghebbende en diens mogelijkheden om middelen te verwerven. Dit als - volgens het college - dringende redenen daartoe noodzaken, gelet op bijzondere omstandigheden. Op grond van bijzondere omstandigheden kan het college besluiten de maatregel op een lager niveau, voor een kortere duur of op nul vast te stellen.

Schriftelijke mededeling in verband met recidive

Het doen van een schriftelijke mededeling in een beschikking dat het college afziet van het opleggen van een verlaging wegens dringende redenen is van belang in verband met eventuele recidive (artikel 4 derde lid). Het opleggen van een verlaging bij recidive is geregeld in artikel 15.

Artikel 5. Ingangsdatum en tijdvak van een verlaging

Het verlagen van de uitkering die in de nabije toekomst wordt verstrekt, is de gemakkelijkste methode van het opleggen van een verlaging. Dan hoeft niet te worden overgegaan tot herziening van de uitkering en terugvordering van het te veel betaalde bedrag. In de praktijk zal dit meestal inhouden dat een verlaging wordt opgelegd met ingang van de eerste dag van de kalendermaand, die volgt op de kalendermaand waarin het besluit bekend is gemaakt. Voor de berekening van de hoogte van de verlaging moet worden uitgegaan van de voor die maand geldende bijstandsnorm.

Verlagen met terugwerkende kracht (tweede lid)

Het is niet altijd mogelijk om een lopende uitkering af te stemmen. In die gevallen kan de verlaging met terugwerkende kracht worden toegepast. Het afstemmingsbesluit dat in dat geval wordt genomen, is een bijzondere vorm van herziening van de uitkering. Het besluit leidt namelijk tot te veel verstrekte uitkering. De uitkering die op grond van het afstemmingsbesluit te veel is verstrekt kan met toepassing van artikel 58, tweede lid, onderdeel a, van de Participatiewet worden teruggevorderd. Afstemming met terugwerkende kracht is echter niet altijd mogelijk. Als alle uitkering over de betreffende periode is ingetrokken en teruggevorderd, resteert er niets meer om af te stemmen. Is geen duidelijke datum te

BIJLAGE

4

VOLGNUMMER

132-2014

koppelen aan de gedraging van een belanghebbende dan is verlagen met terugwerkende kracht evenmin mogelijk en kan de verlaging uitsluitend naar de toekomst toe worden toegepast.

Verlaging uitvoeren op nieuwe uitkering (vierde lid)

Een verlaging kan niet los worden gezien van het recht op bijstand. Het opleggen van een verlaging is niet mogelijk als een belanghebbende geen recht op bijstand (meer) heeft.⁴ Als een verlaging niet of niet geheel ten uitvoer kan worden gelegd als gevolg van de beëindiging of intrekking van de uitkering, is het ook mogelijk om de verlaging of dat deel van de verlaging dat nog niet is uitgevoerd, alsnog op te leggen als belanghebbende binnen een bepaalde termijn na beëindiging van de uitkering opnieuw een uitkering op grond van de wet ontvangt. Het college moet wel rekening houden met de vervalt termijn voor het opleggen van een maatregel zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdeel b. Een dergelijke maatregel kan vanwege de samenhang met het recht op bijstand niet bij voorbaat worden opgelegd. Het college moet bij het opnieuw toekennen van het recht op bijstand beoordelen in hoeverre er nog aanleiding bestaat om een verlaging toe te passen. Pas dan is sprake van een afstemmingsbesluit en staat de mogelijkheid van bezwaar tegen de maatregel open.⁵

Artikel 6. Berekeningsgrondslag

Bijstandsnorm

In het eerste lid is het uitgangspunt vastgelegd dat een verlaging wordt berekend over de bijstandsnorm. Onder de bijstandsnorm wordt verstaan de wettelijke norm, inclusief gemeentelijke toeslag of verlaging en inclusief vakantietoeslag.

Bijzondere bijstand

In het tweede lid is bepaald dat een verlaging ook kan worden toegepast op de bijzondere bijstand als aan een belanghebbende bijzondere bijstand wordt verleend met toepassing van artikel 12 van de Participatiewet. Personen tussen de 18 en 21 jaar ontvangen een lage jongeren norm, die indien noodzakelijk wordt aangevuld door middel van aanvullende bijzondere bijstand in de kosten van levensonderhoud. Als een verlaging uitsluitend op de lage jongeren norm wordt opgelegd, zou dit leiden tot rechtsongelijkheid ten opzichte van de 21-jarigen. Daarom is in het derde lid, onderdeel a, geregeld dat de berekeningsgrondslag in dat geval bestaat uit de bijstandsnorm inclusief de verleende bijzondere bijstand op grond van artikel 12 van de Participatiewet.

Op grond van het tweede lid, onderdeel b, is het mogelijk dat het college in incidentele gevallen een verlaging oplegt over de bijzondere bijstand. Er moet dan wel een verband bestaan tussen de gedraging van een belanghebbende en zijn recht op bijzondere bijstand. Een verlaging kan uitsluitend worden opgelegd als daadwerkelijk bijzondere bijstand is verstrekt.

Artikel 7. Gedragingen Participatiewet

De artikelen 7 en 8 moeten in onderlinge samenhang worden gelezen. In artikel 7 worden schendingen van verplichtingen uit de Participatiewet geformuleerd. De verwijtbare gedragingen die zijn genoemd in artikel 7 zijn ondergebracht in categorieën. Aan die categorieën wordt in artikel 8 een gewicht toegekend in de vorm van een verlagingspercentage. De categorieën zijn gerangschikt naar toenemende zwaarte en zijn – waar mogelijk – ontleend aan de categorie-indeling met bijbehorende hoogte en duur van verlaging die in de Afstemmingsverordening WWB 2013 van toepassing was.

⁴ CRvB 07-08-2012, nr. 10/3435 WWB, ECLI:NL:CRVB:2012:BX3978.

⁵ CRvB 08-09-2009, nrs. 07/6337 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2009:BJ7732 en CRvB 07-12-2010, nr. 09/1094 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BO6721.

BIJLAGE

4

VOLGNUMMER

132-2014

Niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen

De verwijtbare gedragingen omvatten zowel het niet als het onvoldoende nakomen van diverse verplichtingen. Artikel 18, tweede lid, van de WWB zoals dat luidde vóór 1 januari 2015 bepaalt dat het college moest afstemmen als een belanghebbende de verplichtingen "niet of onvoldoende nakomt". Met het huidige artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet wordt dit gewijzigd in "het niet nakomen van de verplichtingen". Het woord "onvoldoende" valt hiermee weg. Gemeend wordt dat de wetgever hiermee echter geen inhoudelijke wijziging heeft beoogd en dat dit moet worden gelezen als het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen. Om onduidelijkheid hierover te voorkomen is daarom in artikel 7 neergelegd dat sprake is van een verwijtbare gedraging bij het niet of onvoldoende nakomen van de verplichtingen.

Inspanningen in eerste vier weken na de melding (onderdeel b)

De plicht tot arbeidsinschakeling geldt vanaf datum melding (zie artikel 9, eerste lid, van de Participatiewet). Specifiek voor personen jonger dan 27 jaar geldt dat zij worden beoordeeld op hun inspanningen in de eerste vier weken na de melding (artikel 43, vierde en vijfde lid, van de Participatiewet). Is geen enkele inspanning verricht, dan bestaat op grond van artikel 13, tweede lid, onderdeel d, van de Participatiewet geen recht op bijstand. Zijn er wel inspanningen verricht, maar naar het oordeel van het college onvoldoende, dan verlaagt het college de uitkering.

Het niet naar vermogen proberen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen (onderdeel c)

Deze verwijtbare gedraging is niet aan de orde voor zover het gaat om het niet naar vermogen proberen te verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid als dit het gevolg is van een gedraging zoals bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet. In artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet staan de geüniformeerde arbeidsverplichtingen. Voor schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting geldt een apart afstemmingsregime: verlaging van de bijstand met honderd procent gedurende een in de afstemmingsverordening vastgelegde duur van ten minste een maand en ten hoogste drie maanden (artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet). In deze verordening is de duur vastgelegd in artikel 9.

Er is dus geen sprake van een verwijtbare gedraging zoals bedoeld in artikel 7, onderdeel c, als het niet naar vermogen proberen te verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid voortvloeit uit een gedraging zoals bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet zoals:

- het niet naar vermogen verkrijgen van algemene geaccepteerde arbeid in een andere dan de gemeente van inwoning, alvorens naar die andere gemeente te verhuizen;
- het niet verkrijgen of niet behouden van kennis en vaardigheden die noodzakelijk zijn voor het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid, en
- het belemmeren van het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid door kleding, gebrek aan persoonlijke verzorging en gedrag.

Artikel 8. Hoogte en duur van de verlaging

Zie voor de verlagingwaardige gedragingen de toelichting bij de artikel 7.

Met de Wet Maatregelen WWB zijn geüniformeerde arbeidsverplichtingen en bijbehorende maatregelen geïntroduceerd. Zie artikel 18, vierde en vijfde lid, van de Participatiewet. Voor het bepalen van de zwaarte van de afstemming als gevolg van de gedraging zoals omschreven in de derde categorie is aansluiting gezocht bij de verlaging voor het schenden van de geüniformeerde arbeidsverplichting "het naar vermogen verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid in een andere dan de gemeente van inwoning", zoals omschreven in artikel 18, vierde lid, onder c van de wet.

Voor de hoogte en duur van de verlaging bij gedragingen in de eerste en tweede categorie is zoveel mogelijk aangesloten bij het voorheen onder de Wet werk en bijstand geldende afstemmingsbeleid.

Artikel 9. Duur verlaging bij schending geüniformeerde arbeidsverplichting

De eerste keer dat het college het verwijtbaar niet naleven van een geüniformeerde arbeidsverplichting vaststelt, bedraagt de verlaging honderd procent van de bijstandsnorm gedurende een bij deze verordening vastgestelde periode (artikel 18, vijfde lid, eerste volzin, van de Participatiewet). De periode van de verlaging is in deze verordening vastgesteld op de minimale duur van een maand.

Artikel 10. Verrekenen verlaging

Het college heeft de mogelijkheid bij verlaging van de bijstand wegens schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, de verlaging te verrekenen. Dit over de maand van oplegging van de maatregel en ten hoogste over de twee volgende maanden. Over de eerste maand moet minimaal een derde van het bedrag van de verlaging worden verrekend (artikel 18, vijfde lid, tweede volzin, van de Participatiewet). Wanneer belanghebbende tot inkeer komt, wordt de verlaging stopgezet en ontvangt belanghebbende weer de volledige uitkering (artikel 18, elfde lid, van de Participatiewet). Het gaat hier om een facultatieve bepaling.

Verrekenen bij bijzondere omstandigheden

Er is voor gekozen gebruik te maken van de mogelijkheid tot het verrekenen van het bedrag van de verlaging bij een eerste schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting (of een herhaalde schending buiten de recidivetermijn) als bijzondere omstandigheden dit rechtvaardigen. Hierbij kan worden gedacht aan:

- vergroting schuldenproblematiek;
- (dreigende) huisuitzetting;
- afsluiting van gas en elektriciteit.

Geen verrekening bij recidive

Is sprake van een tweede of volgende schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting binnen de recidivetermijn, dan is verrekenen van de maatregel niet mogelijk. Artikel 11 bepaalt immers dat verrekenen uitsluitend mogelijk is bij een gedraging zoals bedoeld in artikel 10 van deze verordening én als sprake is van bijzondere omstandigheden. Recidive is niet geregeld in artikel 10, maar in artikel 16, derde lid, van deze verordening en artikel 18, zesde, zevende en achtste lid, van de Participatiewet. Daarom is verrekenen bij recidive niet mogelijk.

Artikel 11. Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid

Aan de Participatiewet ligt het beginsel ten grondslag dat iedereen in eerste instantie in zijn eigen bestaan (kosten) dient te voorzien. Pas wanneer dat niet mogelijk is, kan men een beroep doen op bijstand. Hoofregel is dus dat iedereen alles zal moeten doen en nalaten om een beroep op bijstand te voorkomen. Leidt een gedraging ertoe dat belanghebbende eerder, langer of voor een hoger bedrag is aangewezen op bijstand, dan is veelal sprake van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. Hiervan is in ieder geval sprake bij de volgende gedragingen (als die er toe leiden dat belanghebbende eerder, langer of voor een hoger bedrag is aangewezen op bijstand):

- het te snel interen van vermogen;
- het door eigen schuld verliezen van het recht op een uitkering;
- het door eigen schuld te laat aanvragen van een voorliggende voorziening.

BIJLAGE

4

VOLGNUMMER

132-2014

Het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid moet worden aangemerkt als een geuniformeerde arbeidsverplichting (zie de artikelen 9, eerste lid, onderdeel a, en 18, vierde lid, onderdeel g, van de Participatiewet). Is sprake van het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid, dan moet afstemming plaatsvinden volgens de regels van artikel 18 van de Participatiewet en artikel 9 en 15 van deze verordening.

Op grond van artikel 11 van deze verordening kan een verlaging worden opgelegd wegens het betonen van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. De ernst van de gedraging komt tot uitdrukking in de hoogte van het benadelingsbedrag. Dat is in dit geval het gedeelte van de uitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep wordt gedaan.

Bijstand in de vorm van een geldlening

Als sprake is van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid kan het college tevens besluiten de bijstand in de vorm van een geldlening te verstrekken. Dit volgt uit artikel 48, tweede lid, onderdeel b, van de Participatiewet. Als het college besluit beide instrumenten te gebruiken (leenbijstand én verlaging) moet het wel voldoende acht slaan op het totale effect hiervan voor de bijstandsgerechtigde.⁶

Artikel 12. Zeer ernstige misdragingen

Onder de term 'zeer ernstige misdraging' dient in elk geval te worden verstaan: elke vorm van ongewenst en agressief fysiek contact met een persoon of het ondernemen van pogingen daartoe. Hieronder valt bijvoorbeeld schoppen, slaan of het (dreigen met) gooien van voorwerpen naar een persoon. Ook het toebrengen van schade aan een gebouw of inventarisonderdeel, evenals het ondernemen van pogingen daartoe in enige vorm wordt als zeer ernstige misdraging gezien. Handelingen die door hun grote en mogelijk blijvende impact op de desbetreffende persoon of personen grote invloed hebben zoals het opzetten van gerichte lastercampagnes, seksuele intimidatie, het tonen van steek- en/of vuurwapens evenals (pogingen tot) opsluiting in een ruimte zijn eveneens als zeer ernstige misdraging te beschouwen.⁷ Ook verbaal geweld valt onder de noemer 'zeer ernstige misdraging'.⁸ Het gaat dus om alle vormen van zeer ernstige misdragingen tegenover de met de uitvoering van de Participatiewet belaste personen en instanties (college, SVB en re-integratiebedrijven) tijdens het verrichten van hun werkzaamheden.⁹ Met de zinsnede 'tijdens het verrichten van de werkzaamheden' wordt aangegeven dat de misdraging dient plaats te vinden in het kader van de uitvoering van de Participatiewet. Dat is anders als betrokkenen elkaar buiten werktijd tegen komen: dan is alleen het strafrecht van toepassing.¹⁰

Voor wat betreft de hoogte van de verlaging als gevolg van een zeer ernstige misdraging, wordt in de verordening onderscheid gemaakt tussen enerzijds vernieling (schade toebrengen aan gebouw of inventaris of pogingen daartoe) en anderzijds het toepassen van fysiek geweld en/of het uiten van mondelinge of schriftelijke bedreigingen. De laatste misdragingen worden in de regel zwaarder

⁶ CRvB 20-03-2007, nrs. 06/515 NABW e.a., ECLI:NL:CRVB:2007:BA2344.

⁷ Kamerstukken II 2013/14, 33 801, nr. 3, blz. 24.

⁸ CRvB 19-08-2008, nrs. 07/2416 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BE8919.

⁹ Kamerstukken II 2013/14, 33 801, nr. 3, blz. 55.

¹⁰ Kamerstukken II 2013/14, 33 801, nr. 3, blz. 25-26.

aangerekend. Het oude beleid dat gold ten tijde van de Wet werk en bijstand wordt hiermee voortgezet. Bovendien sluit het aan op het afstemmingsbeleid voor de IOAW en IOAZ.

Artikel 13. Niet nakomen van overige verplichtingen

De Participatiewet geeft het college de bevoegdheid om personen verplichtingen op te leggen die volledig individueel bepaald zijn. Artikel 55 van de Participatiewet biedt daartoe de mogelijkheid en beperkt deze tot een viertal categorieën, te weten:

1. verplichtingen die strekken tot arbeidsinschakeling;
2. verplichtingen die verband houden met de aard en het doel van een bepaalde vorm van bijstand;
3. verplichtingen die strekken tot vermindering van de bijstand, en
4. verplichtingen die strekken tot beëindiging van de bijstand.

De hoogte van de verlaging is in deze verordening per categorie verschillend vastgesteld. Omdat de verplichtingen die het college op grond van artikel 55 van de Participatiewet kan opleggen een zeer individueel karakter hebben, kan het voorkomen dat de in de verordening vastgestelde verlaging niet is afgestemd op de individuele omstandigheden van een belanghebbende. Het college zal daarom altijd rekening moeten houden met de individualiseringsbepaling van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet. Deze bepaling verplicht het college de bijstand af te stemmen op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van een belanghebbende. In individuele gevallen kan dus worden afgeweken van de in dit artikel vastgestelde verlaging.

Artikel 14. Samenloop van gedragingen

Samenloop bij één gedraging waardoor meerdere verplichtingen worden geschonden

Het eerste lid regelt samenloop als sprake is van één gedraging die schending oplevert van meerdere verplichtingen, die zijn genoemd in deze verordening, artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet of in beide regelingen. In dat geval wordt één verlaging opgelegd. Voor het bepalen van de hoogte en de duur van de verlaging wordt uitgegaan van de gedraging waarop de hoogste verlaging is gesteld.

Samenloop bij meerdere gedragingen waardoor één of meerdere verplichtingen worden geschonden

Het tweede lid regelt samenloop als sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van één of meerdere verplichtingen, die zijn genoemd in deze verordening, artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet of in beide regelingen. Dit wordt 'meerdadse samenloop' genoemd. In dat geval wordt voor iedere gedraging een afzonderlijke verlaging toegepast. Deze verlagingen worden in principe gelijktijdig opgelegd. Dit is anders als dit niet verantwoord is. Hierbij spelen factoren zoals de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van een belanghebbende een rol. Daarvoor moet altijd gekeken worden naar de individuele omstandigheden. De verlaging wordt dan over meerdere maanden uitgesmeerd.

Samenloop met een bestuurlijke boete

Het derde en vierde lid regelen in hoeverre een verlaging kan worden opgelegd als sprake is van een verlagingswaardige gedraging die tevens een boetewaardige gedraging is.

Als sprake is van één gedraging die zowel schending van een in deze verordening opgenomen verplichting als schending van de inlichtingenplicht oplevert, kan de schending van deze verplichtingen niet gezamenlijk worden afgedaan, omdat schending van de inlichtingenplicht (wettelijk) is geregeld in de vorm van een bestuurlijke boete. In het geval zich de situatie voordoet dat er sprake is van samenloop tussen de bestuurlijke boete en afstemming dient het college in het individuele geval te beoordelen welke sanctie wordt opgelegd. Bij eendaadse samenloop ligt het voor de hand één

BIJLAGE

4

VOLGNUMMER

132-2014

sanctie op te leggen. Het college bepaalt of al dan niet een boete wordt opgelegd. Is dit het geval, dan wordt geen verlaging meer opgelegd (derde lid).

Bij meerdaadse samenloop ligt het voor de hand de gedraging te sanctioneren door het opleggen van een bestuurlijke boete voor zover sprake is van een gedraging waarin ook een beboetbare gedraging zit. Daarnaast kan het college in dit geval nog een of meer maatregelen opleggen, waarbij bij de hoogte van de afstemming zo nodig rekening kan worden gehouden met de boete en de eventuele andere maatregelen (vierde lid).

Als sprake is van één gedraging die zowel schending van een in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet benoemde verplichting als schending van de inlichtingenplicht oplevert, is het voorgaande ook van toepassing.

Artikel 15. Recidive

Recidive schending geüniformeerde arbeidsverplichting

Is sprake van het niet of onvoldoende nakomen van een geüniformeerde arbeidsverplichting binnen twaalf maanden nadat aan een belanghebbende een eerste maatregel is opgelegd wegens schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, dan bedraagt de verlaging honderd procent gedurende twee maanden. Dit is geregeld in het eerste lid en valt binnen de in artikel 18, zesde lid, van de Participatiewet gegeven marges.

Bij een derde, vierde en volgende schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, telkens binnen twaalf maanden na oplegging van de vorige maatregel, bedraagt de verlaging honderd procent gedurende drie maanden (artikel 18, zevende en achtste lid, van de Participatiewet).

Recidive wegens herhaling andere verwijtbare gedragingen

Als binnen twaalf maanden na een eerste verwijtbare gedraging wederom sprake is van een verwijtbare gedraging waarmee dezelfde verplichting wordt geschonden, wordt de grotere mate van verwijtbaarheid tot uitdrukking gebracht in een verdubbeling van de duur van de verlaging.

Met de eerste verwijtbare gedraging wordt de eerste gedraging bedoeld die aanleiding is geweest tot een verlaging, ook als wegens dringende redenen – op grond van artikel 4, tweede lid, van deze verordening en eventueel 18, tiende lid, van de Participatiewet – is afgezien van het opleggen van een verlaging. Dit geldt ook als van afstemming op grond van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet is afgezien van het opleggen van een verlaging. Is vanwege de afwezigheid van elke vorm van verwijtbaarheid afgezien van een verlaging, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van recidive deze gedraging mee te tellen. Voor het bepalen van de aanvang van de termijn van twaalf maanden, geldt het tijdstip waarop het besluit waarmee de verlaging is opgelegd, is verzonden.

Recidive op recidive bij niet geüniformeerde arbeidsverplichtingen

Ook in het geval dat een belanghebbende voor een derde of volgende keer een niet geüniformeerde arbeidsverplichting schendt is telkens een verdubbeling van de duur van de verlaging van toepassing. Dit is de verlaging die geldt bij een eerste schending van de verplichting. Er is expliciet niet voor gekozen de hoogte of de duur van de vorige verlaging te verdubbelen. Uitgangspunt is verdubbeling van de hoogte of de duur van de oorspronkelijke verlaging. Hiermee wordt stapeling van verdubbeling van de verlaging voorkomen.

Voor toepassing van de recidivebepaling is hier eveneens vereist dat het opnieuw schenden van dezelfde verplichting plaatsvindt binnen twaalf maanden na bekendmaking van het vorige besluit

BIJLAGE

4

VOLGNUMMER

132-2014

waarmee een verlaging is toegepast. Is in het vorige besluit vanwege de afstemming op grond van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet of vanwege dringende redenen afgezien van het opleggen van een verlaging afgezien dan is toch sprake van recidive wanneer binnen twaalf maanden na bekendmaking van dit vorige besluit dezelfde verplichting wordt geschonden.

Eenzelfde gedraging vereist voor recidive

Voor recidive als bedoeld in het eerste en tweede lid is vereist dat sprake moet zijn van "eenzelfde verwijtbare gedraging" als de gedraging waarvoor de eerste verlaging is opgelegd. Voorwaarde is dus dat dezelfde verplichting wordt geschonden. Is dit niet het geval, dan moet de verwijtbare gedraging worden aangemerkt als een eerste schending van een verplichting. Heeft een persoon zich zeer ernstig misdragen (artikel 12) binnen twaalf maanden nadat een verlaging is opgelegd wegens het zich niet tijdig laten registreren als werkzoekende bij Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (artikel 7, onder a), dan is geen sprake van recidive aangezien het niet "eenzelfde gedraging" betreft. Evenmin is sprake van recidive als een belanghebbende niet meewerkt aan het opstellen van een plan van aanpak (artikel 7, onder b, ten eerste) en vervolgens een opgedragen tegenprestatie niet verricht (artikel 7, onder b, ten vierde). Ook dan is geen sprake van eenzelfde gedraging aangezien twee verschillende verplichtingen zijn geschonden.

BIJLAGE

5

VOLGNUMMER

132-2014

Afstemmingsverordening IOAW en IOAZ Maastricht-Heuvelland 2015

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gelet op

- artikel 147, eerste lid Gemeentewet;
- artikel 35, eerste lid, onderdeel b en artikel 20, tweede lid IOAW, alsmede artikel 35, eerste lid; onderdeel b en artikel 20, eerste lid IOAZ;

gezien de in werkingtreding van de Participatiewet;

gelet op het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d. 4 november 2014, organisatieonderdeel BO-Sociaal, no. 2014-42709;

gehoord de commissie "Economische en Sociale Zaken".

BESLUIT:

vast te stellen: de Afstemmingsverordening IOAW en IOAZ 2015.

Hoofdstuk 1: algemene bepalingen

Artikel 1: Begripsomschrijving

1. In deze verordening wordt verstaan onder:
 - a. IOAW: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
 - b. IOAZ: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
 - c. de IOAW/IOAZ: de IOAW alsmede de IOAZ, beiden voor zover zij op de belanghebbende van toepassing zijn;
 - d. Wet SUWI: Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen;
 - e. uitkering: de uitkering, bedoeld in artikel 5, eerste lid IOAW/IOAZ;
 - f. grondslag: de voor de werkloze werknemer dan wel gewezen zelfstandige toepasselijke grondslag bedoeld in artikel 5, derde, vierde en vijfde lid van de IOAW, onderscheidenlijk artikel 5, vierde lid van de IOAZ;
 - g. maatregel: het verlagen van de grondslag op grond van artikel 20, tweede lid IOAW en artikel 20, eerste lid IOAZ alsmede het blijvend (gedeeltelijk) weigeren van een uitkering op grond van artikel 20, eerste lid IOAW en artikel 20, tweede lid IOAZ;
 - h. inkomen: inkomen als bedoeld in artikel 8 IOAW/IOAZ;
 - i. het college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maastricht.
2. Zover niet anders is bepaald, worden begrippen in deze verordening gebruikt in dezelfde betekenis als in de IOAW en IOAZ.

Artikel 2: Het opleggen van een maatregel
(*verlaging uitkering*)

1. Als de belanghebbende naar het oordeel van het college een verplichting als bedoeld in artikel 13, tweede en vierde lid IOAW/IOAZ of een op grond van hoofdstuk III IOAW/IOAZ aan de uitkering verbonden verplichting -anders dan de verplichting, bedoeld in artikel 37, eerste lid, onderdeel a en c IOAW/IOAZ- schendt, wordt overeenkomstig deze verordening een maatregel opgelegd. Daarnaast wordt tevens een maatregel opgelegd indien belanghebbende onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de IOAW/IOAZ zich jegens het college zeer ernstig misdraagt.

(*weigering uitkering*)

2. Indien naar het oordeel van het college bij belanghebbende sprake is van een situatie bedoeld in artikel 20, eerste lid IOAW en artikel 20, tweede lid IOAZ, welke niet is omschreven in het eerste lid, wordt eveneens overeenkomstig deze verordening een maatregel opgelegd.

Artikel 3: De berekeningsgrondslag en de ingangsdatum

De maatregel in de vorm van een verlaging wordt toegepast op de grondslag.

Artikel 4: Afstemming en duur van de maatregel

1. Een maatregel bedoeld in artikel 2, eerste lid, wordt afgestemd op de ernst van de gedraging, de mate waarin de belanghebbende de gedraging kan worden verweten en de omstandigheden waarin hij verkeert.
2. Tenzij in de verordening anders is bepaald bedraagt de duur van de maatregel een maand.
3. De duur van de maatregel als bedoeld in het tweede lid wordt verdubbeld, indien de belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarbij een maatregel is opgelegd, opnieuw schuldig maakt aan een verwijtbare gedraging van dezelfde of hogere categorie. Met een besluit waarmee een maatregel is opgelegd wordt gelijkgesteld het besluit om daarvan af te zien op grond van dringende redenen, bedoeld in artikel 5, tweede lid.

Artikel 5: Afzien van het opleggen van een maatregel

1. Het college ziet af van het opleggen van een maatregel, bedoeld in artikel 2, eerste lid, indien:
 - a. elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt; of
 - b. de gedraging meer dan één jaar vóór constatering van die gedraging door het college heeft plaatsgevonden.
2. Het college kan afzien van het opleggen van een maatregel indien het daarvoor dringende redenen aanwezig acht.
3. Indien het college afziet van het opleggen van een maatregel op grond van dringende redenen, wordt de belanghebbende daarvan schriftelijk mededeling gedaan.

Artikel 6: Ingangsdatum en tijdvak

1. De maatregel wordt opgelegd met ingang van de eerstvolgende kalendermaand, volgend op de datum waarop het besluit tot het opleggen van de maatregel aan de belanghebbende is bekendgemaakt. Daarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende grondslag.
2. In afwijking van het eerste lid kan de maatregel met terugwerkende kracht worden opgelegd, voor zover de uitkering nog niet is uitbetaald.

Artikel 7: Samenloop van gedragingen

1. Indien sprake is van één gedraging die schending oplevert van meerdere in de IOAW/IOAZ genoemde verplichtingen, wordt één maatregel opgelegd. Indien voor schending van die

verplichtingen maatregelen van verschillende hoogten gelden, wordt de hoogste maatregel opgelegd.

2. Indien sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van één of meerdere in de IOAW/IOAZ genoemde verplichtingen, wordt voor iedere gedraging een afzonderlijke maatregel opgelegd. Deze maatregelen worden in één kalendermaand ten uitvoer gelegd. Indien de maatregelen niet in één kalendermaand kunnen worden geëffectueerd, worden de maatregelen na het besluit tot opleggen van de maatregel achtereenvolgend ten uitvoer gelegd.

Hoofdstuk 2: geen of onvoldoende medewerking verlenen aan het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid

Artikel 8: Indeling in categorieën

Gedragingen van de belanghebbende waardoor de verplichtingen op grond van artikel 37 van de IOAW/IOAZ, anders dan de verplichting, bedoeld in artikel 37, eerste lid, onderdeel c IOAW/IOAZ, niet of onvoldoende zijn nagekomen, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

1. Eerste categorie:
het zich niet dan wel niet tijdig laten registreren als werkzoekende bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen of het niet dan wel niet tijdig laten verlengen van de registratie.
2. Tweede categorie:
 - a. het niet of in onvoldoende mate meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling;
 - b. het niet of onvoldoende nakomen van de verplichting tot gebruik maken van een aangeboden voorziening, waaronder begrepen sociale activering gericht op arbeidsinschakeling, voor zover dit niet heeft geleid tot het geen doorgang vinden of tot voortijdige beëindiging van de voorziening
 - c. het niet of onvoldoende verrichten van een door het college opgedragen tegenprestatie naar vermogen als bedoeld in artikel 37, eerste lid, onderdeel f, van de IOAW of van de IOAZ.
3. Derde categorie
 - a. het niet naar vermogen trachten algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen;
 - b. gedragingen die de inschakeling in de arbeid belemmeren;
 - c. het niet of onvoldoende nakomen van de verplichting tot gebruik maken van een aangeboden voorziening gericht op arbeidsinschakeling, waaronder begrepen sociale activering, als dit heeft geleid tot het geen doorgang vinden of tot voortijdige beëindiging van de voorziening.

Artikel 9: Hoogte van de maatregel

1. Onverminderd artikel 4, eerste lid, wordt de maatregel vastgesteld op:
 - a. tien procent van de grondslag bij gedragingen van de eerste categorie;
 - b. vijftig procent van de grondslag bij gedragingen van de tweede categorie;
 - c. honderd procent van de grondslag bij gedragingen van de derde categorie.

Hoofdstuk 3: Het door eigen toedoen verliezen van algemeen geaccepteerde arbeid, het nalaten algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden alsmede het door eigen toedoen niet verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid.

Artikel 10: Door eigen toedoen verliezen van algemeen geaccepteerde arbeid

1. Onverminderd artikel 4, eerste lid, legt het college, met in achtneming van artikel 20, vierde lid IOAW/IOAZ, blijvend een maatregel op indien de belanghebbende door eigen toedoen een inkomen uit of in verband met arbeid is verloren en:

BIJLAGE

5

VOLGNUMMER

132-2014

- a. aan de beëindiging van zijn dienstbetrekking een dringende reden ten grondslag ligt in de zin van artikel 678 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek; dan wel
 - b. de dienstbetrekking is beëindigd door of op verzoek van de belanghebbende zonder dat aan de voortzetting ervan zodanige bezwaren waren verbonden, dat deze voortzetting redelijkerwijs niet van hem zou kunnen worden gevegd.
2. De hoogte van de maatregel is gelijk aan het door dit gedrag verloren inkomen.

Artikel 11: Niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid

1. Onverminderd artikel 4, eerste lid, legt het college blijvend een maatregel op indien de belanghebbende een uitkering ontvangt op basis van de IOAW/IOAZ en hij weigert de hem aangeboden algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden.
2. De hoogte van de maatregel is gelijk aan het door eigen toedoen niet verkregen inkomen uit deze arbeid.

Artikel 12: Door eigen toedoen geen algemeen geaccepteerde arbeid verkrijgen

1. Onverminderd artikel 4, eerste lid, legt het college blijvend een maatregel op indien de belanghebbende een uitkering ontvangt op basis van de IOAW/IOAZ en hij door eigen toedoen geen algemeen geaccepteerde arbeid verkrijgt.
2. De hoogte van de maatregel is gelijk aan het door eigen toedoen niet verkregen inkomen uit deze arbeid.

Hoofdstuk 4: niet nakomen van de medewerkingsplicht

Artikel 13: Niet of onvoldoende meewerken

Onverminderd artikel 4, eerste lid, legt het college een maatregel op van tien procent van de grondslag, indien belanghebbende de verplichting op grond van artikel 13 IOAW/IOAZ, tweede lid niet is nagekomen door niet of onvoldoende de desgevraagde medewerking te verlenen die nodig is voor de uitvoering van de IOAW/IOAZ.

Hoofdstuk 5: overige gedragingen die leiden tot een maatregel

Artikel 14: Zeer ernstige misdragingen

1. Indien de belanghebbende zich jegens het college of zijn medewerkers zeer ernstig misdraagt legt het college een maatregel op. In een op directieniveau vast te stellen protocol wordt nader aangegeven wanneer sprake is van zo'n zeer ernstige misdrijving.
2. Onverminderd artikel 4, eerste lid, wordt de maatregel bepaald op:
 - a. vijftig procent van de grondslag gedurende een maand indien de gedraging gekwalificeerd kan worden als vernieling;
 - b. honderd procent van de grondslag gedurende een maand indien de gedraging gekwalificeerd kan worden als bedreiging, belaging of mishandeling.

Hoofdstuk 6: slotbepalingen

Artikel 15: Inwerkingtreding en Intrekking

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2015. De bestaande Afstemmingsverordening IOAW en IOAZ, vastgesteld op 22 januari 2013, wordt per 1 januari 2015 ingetrokken.

BILJAGE

5

VOLGNUMMER

132-2014

Artikel 16: Citeerregel

Deze verordening wordt aangehaald als: de Afstemmingsverordening IOAW en IOAZ 2015.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering 16 december 2014

De Griffier,

De Voorzitter,

BIJLAGE

5

VOLGNUMMER

132-2014

Algemene toelichting

Met de inwerkingtreding van de Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten (Wet BUIG) op 1 januari 2010, werd het aantal landelijke regels rondom bijstand en de kleinere regelingen IOAW, IOAZ en Bbz verder ingeperkt en werd aan gemeenten gevraagd zelf beleidsregels op te stellen, zo ook voor het afstemmingsbeleid voor de IOAW/IOAZ, dat voorheen geregeld was bij AMvB.

De Afstemmingsverordening IOAW/IOAZ bevat nog de nodige verwijzingen naar de Wet werk en bijstand die per 1 januari 2015 wordt vervangen door de Participatiewet.

Deze nieuwe afstemmingsverordening is daarom vooral tekstueel aangepast aan de komende Participatiewet.

Inhoudelijk sluit de verordening zo veel mogelijk aan bij het afstemmingsregime dat onder de WWB gold en straks ook onder de Participatiewet zal gelden. Een uitzondering vormt de afstemming na schending van zogenoemde uniforme verplichtingen. Afstemming berust hier exclusief op de Participatiewet.

Daar staat tegenover dat de IOAW en IOAZ nog steeds, dus ook in afwijking van de komende Participatiewet, een aantal situaties onderscheiden waarbij het mogelijk is de uitkering (gedeeltelijk) blijvend te weigeren. De IOAW en IOAZ vormen immers nog steeds specifieke wetten waarin werkloosheid een centrale rol speelt en hebben daarmee niet het sluitstukarakter van de Participatiewet. Verwijtbare werkloosheid, het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid of het door eigen toedoen niet verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid worden daardoor zwaar aangerekend. Dat kwam destijds ook tot uitdrukking in de oude AMvB (Maatregelenbesluit Abw, IOAW en IOAZ). Bij weigering van de uitkering blijft de Participatiewet natuurlijk altijd het vangnet.

Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 1: algemene bepalingen

Artikel 1: Begripsomschrijving

Dit artikel bevat de verschillende begripsomschrijvingen. Een aantal omschrijvingen verdient enige extra aandacht.

Onder c. de IOAW/IOAZ

Gekozen is voor een definitie die gelijktijdig naar beide wetten verwijst nu een groot deel van de bepalingen in beide wetten identiek is qua nummering en inhoud en aldus voorkomen wordt dat steeds specifiek naar elke afzonderlijke wet verwezen moet worden.

Onder f. grondslag

De Participatiewet werkt met verlagingen op de netto bijstand. Bij de IOAW en IOAZ wordt gewerkt vanuit een bruto benadering. Het uitkeringssysteem is hier ook op ingericht. De verlagingen kunnen daarom alleen worden toegepast op de grondslag. Eigenlijk net als onder het regime van het oude Maatregelbesluit Abw, IOAW en IOAZ. Dit neemt niet weg dat bij het bepalen van de hoogte van de maatregelen IOAW/IOAZ toch zoveel mogelijk aansluiting is gezocht bij de percentages en verlagingen op de netto bijstand in het kader van de Participatiewet.

Onder g. maatregel

In afwijking van de Participatiewet wordt ook het blijvend (gedeeltelijk) weigeren van de uitkering binnen deze verordening als maatregel aangemerkt. Dit houdt verband met de extra mogelijkheden binnen de IOAW en IOAZ op dit vlak.

Onder h. inkomen

BIJLAGE

5

VOLGNUMMER

132-2014

Qua inkomensbegrip wordt aangesloten bij het inkomensbegrip binnen de IOAW en IOAZ. Dit wijkt af van het binnen de Participatiewet gehanteerde inkomensbegrip.

Artikel 2: Het opleggen van een maatregel

Dit artikel bundelt in het eerste lid het bepaalde in artikel 20, tweede lid IOAW en artikel 20, eerste lid IOAZ, met uitzondering van het bepaalde dat doelt op artikel 13, eerste en derde lid IOAW/IOAZ. In het derde lid wordt het bepaalde in artikel 20, eerste lid IOAW en artikel 20, tweede lid IOAZ gebundeld.

Artikel 3: De berekeningsgrondslag en de ingangsdatum

Zoals reeds aangegeven wordt de maatregel toegepast op de grondslag.

Artikel 4: Afstemming en duur van de maatregel

In deze afstemmingsverordening zijn voor de diverse gedragingen standaardmaatregelen vastgesteld. Desalniettemin dient bij het opleggen van een maatregel, bedoeld in artikel 2, eerste lid, te worden beoordeeld of als gevolg van de ernst van het feit en de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van belanghebbende een andere maatregel gepast is.

Zo kan bijvoorbeeld afhankelijk van de zwaarte van de gedraging en de omvang van de gevolgen of bij een zoveelste recidive van de standaardmaatregel worden afgeweken. Deze kan dan hoger (tot maximaal 100%) of juist lager worden vastgesteld.

De maatregel kan op basis van het eerste lid in voorkomende gevallen ook over een langere periode worden gespreid. De standaard maatregel is dan bijvoorbeeld één maand 100%, maar wordt vervolgens verdeeld over twee maanden 50%.

Het eerste lid is niet van toepassing wanneer de maatregel bestaat uit het blijvend (gedeeltelijk) weigeren van de uitkering (artikel 2, derde lid). Hier is afstemmen immers niet opportuun. Het is of weigeren volgens de voorgeschreven systematiek of afzien van het opleggen van een maatregel.

In het tweede lid van dit artikel is de algemene duur van een maatregel vastgesteld op 1 maand, tenzij in de verordening anders is bepaald. Dit voorbehoud duidt met name op situaties waarbij de maatregel bestaat uit het blijvend (gedeeltelijk) weigeren van de uitkering. Duur is hier immers geen bepaalde termijn maar staat gelijk aan blijvend weigeren.

Door voor de overige gevallen de duur van de maatregel in de algemene bepalingen op te nemen, wordt voorkomen dat overall waar een maatregel wordt genoemd steeds weer moet worden aangegeven dat deze voor 1 maand wordt opgelegd.

Het derde lid maakt hier weer een algemene uitzondering op, door bij recidive de duur te verdubbelen.

Artikel 5: Afzien van het opleggen van een maatregel

Bij het opleggen van een maatregel bedoeld in artikel 2, eerste lid, dient ook de mate van verwijtbaarheid in de beoordeling te worden meegenomen. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre belanghebbende op de hoogte was/kon zijn van zijn verplichtingen, alsmede de psychische gesteldheid van belanghebbende. Bij het ontbreken van iedere verwijtbaarheid wordt er geen maatregel opgelegd. De vraag of elke verwijtbaarheid ontbreekt heeft gezien het bepaalde in artikel 20 IOAW/IOAZ alleen betrekking op maatregelen bedoeld in artikel 2, eerste lid.

Een andere reden om af te zien van het opleggen van een maatregel bedoeld in artikel 2, eerste lid, is verjaring. Omwille van de effectiviteit van een maatregel is het geboden dat deze zo snel mogelijk nadat de gedraging heeft plaatsgevonden wordt opgelegd ("lik op stuk"). Deze verjaringstermijn wordt vastgesteld op één jaar.

BIJLAGE

5

VOLGNUMMER

132-2014

Bij het afzien van een maatregel wegens dringende redenen is in principe al geconcludeerd dat een maatregel op zijn plaats is. Echter wegens dringende redenen wordt deze maatregel niet opgelegd. Wat dringende redenen zijn, is afhankelijk van de concrete situatie en kan dus niet op voorhand worden vastgelegd. Belanghebbende ontvangt een beschikking dat er is afgezien van het opleggen van een maatregel wegens dringende redenen. Een volgende verwijtbare gedraging zal als recidive worden beschouwd.

Artikel 6: Ingangsdatum en tijdvak

Net als in de afstemmingverordening Participatiewet, wordt een maatregel in de regel naar de toekomst opgelegd. Hiermee wordt voorkomen dat het recht herzien moet worden en de teveel verstrekte uitkering moet worden teruggevorderd. De maatregel wordt opgelegd met ingang van de eerst volgende kalendermaand nadat het besluit is genomen.

In voorkomende situaties kan het praktisch zijn om de maatregel te verrekenen met het bedrag dat nog moet worden uitbetaald. In dat geval moet de uitkering wel worden herzien en teruggevorderd.

Artikel 7: Samenloop van gedragingen

De bepaling in het eerste lid geldt dus voor één bepaalde gedraging die verschillende schendingen van verplichtingen met zich meebrengt. Is daarvan sprake dan dient bij het bepalen van de maatregel te worden uitgegaan van de schending van de verplichting waarop de zwaarste maatregel van toepassing is.

De bepaling in het tweede lid heeft betrekking op verschillende gedragingen die (min of meer) gelijktijdig plaatsvinden.

Hoofdstuk 2: geen of onvoldoende medewerking verlenen aan het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid

Artikel 8: Indeling in categorieën

In deze bepaling is geen gedraging opgenomen in de vorm van het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid. Dit houdt verband met het feit dat juist bij deze gedraging de IOAW en IOAZ de mogelijkheid bieden tot tijdelijke of blijvende (gedeeltelijke) weigering van de uitkering. Dit is dan ook apart geregeld in artikel 11. Het tijdelijk of blijvend (gedeeltelijk) weigeren van de uitkering kan overigens ook nog in een tweetal andere situaties. Die zijn omschreven in artikel 10 en 12.

Eerste categorie

De eerste categorie betreft de formele verplichting om zich als werkzoekende (tijdig) te laten registreren bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) of die registratie (tijdig) te laten verlengen.

De gemeente hecht een groot belang aan de plicht tot arbeidsinschakeling. De inschrijving bij het UWV is een eerste, relatief eenvoudige stap op weg naar re-integratie in het arbeidsproces. Het niet dan wel niet tijdig ingeschreven staan bij het UWV betekent onvermijdelijk een vertraging van de re-integratie.

Tweede categorie

Bij toekenning van de uitkering of in een later stadium kan aan de belanghebbende, die niet in staat is om op eigen kracht weer in zijn levensonderhoud te voorzien, de verplichting worden opgelegd om mee te werken aan een (diagnostisch) onderzoek naar zijn mogelijkheden en naar de inzet van re-integratie-instrumenten waaronder deelname aan een concreet re-integratietraject dat uiteindelijk moet

BIJLAGE

5

VOLGNUMMER

132-2014

leiden tot uitstroom of zelfstandige maatschappelijke participatie. De arbeidsinschakeling wordt direct geschaad, wanneer de belanghebbende deze verplichting niet of onvoldoende nakomt, hetgeen gevolgen kan hebben voor de duur van de aanspraak op een uitkering.

Wordt een re-integratievoorziening aangeboden dan rust op belanghebbende de verplichting zich hier volledig voor in te zetten. Gebeurt dit onvoldoende dan zal dit leiden tot vertraging van het traject. De gedragingen in deze categorie hebben echter niet tot gevolg dat het traject (definitief) geen doorgang vindt of moet worden beëindigd. Van onvoldoende medewerking is in ieder geval sprake als de belanghebbende niet op afspraken bij het re-integratiebedrijf verschijnt of opdrachten in het kader van scholing niet naar behoren uitvoert.

Het Transferium Werk en Bijstand vormt binnen het onderzoeks- en re-integratiegebeuren een bijzondere plek. Binnen deze setting gelden bepaalde huisregels die ertoe moeten bijdragen dat het diagnostisch onderzoek zo goed mogelijk kan verlopen. Overtreding van die regels -bijvoorbeeld een herhaalde weigering een hoofdtelefoon af te zetten- zou kunnen worden opgevat als een gedraging van de tweede categorie. Het zonder meer toepassen van de daarbij behorende maatregel van één maand 50% wordt echter als een te zware sanctie ervaren. Het is dan toch mogelijk om een maatregel te baseren op artikel 8, tweede lid, maar vervolgens de hoogte te matigen met toepassing van artikel 4, eerste lid van de verordening.

Natuurlijk dient helder te zijn dat belanghebbende, voorafgaand aan het opleggen van een maatregel eerst een duidelijke schriftelijke waarschuwing heeft gehad (overigens niet te verwarren met de waarschuwing bedoeld in artikel 13).

In deze tweede categorie is ook de verplichte tegenprestatie opgenomen, d.w.z. de door burgemeester en wethouders opgedragen onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden als bedoeld artikel 37, eerste lid, onderdeel f, van de IOAW of van de IOAZ.

Derde Categorie

In de derde categorie gaat het om gedragingen die direct een aanleiding vormen tot een beroep op uitkering of het zonder noodzaak langer voortduren daarvan. Het gaat hier om het stellen van niet verantwoorde beperkingen ten aanzien van de aanvaardbare arbeid en om gedragingen die de kansen op arbeidsinschakeling verminderen.

Bij onderdeel a gaat het om de actieve sollicitatieplicht. De belanghebbende is verplicht een minimaal aantal sollicitaties te verrichten en hiervan op verzoek de bewijsstukken te tonen. Het exacte minimum aantal verplichte sollicitaties zal onder andere afhangen van het aanbod van algemeen geaccepteerde arbeid. Met de enkele mededeling van mondelinge sollicitaties wordt in beginsel geen genoegen genomen, tenzij kan worden geverifieerd dat deze ook daadwerkelijk hebben plaatsgevonden.

Bij onderdeel b wordt geduïd op negatieve gedragingen bij sollicitaties.

Bij onderdeel c gaat het om dezelfde soort gedragingen als bedoeld in de tweede categorie onder b, echter met dit belangrijke verschil dat de gedraging heeft geleid tot het (definitief) geen doorgang vinden of afbreken van een reïntegratie-traject. In de praktijk zal beëindiging van zo'n traject veelal pas plaatsvinden nadat de belanghebbende door zijn gedrag herhaaldelijk heeft laten blijken niet mee te willen meewerken aan instrumenten gericht op een zo spoedig mogelijke inschakeling in het arbeidsproces. Ook kan een zeer ernstige gedraging, bijvoorbeeld diefstal tijdens een proefplaatsing, tot beëindiging van het traject leiden. In alle gevallen betreft het gedragingen die de kans op uitstroom voor langere tijd vrijwel onmogelijk maken. Zonder traject is inschakeling in arbeid voor de desbetreffende belanghebbende immers niet mogelijk.

Artikel 9: Hoogte van de maatregel

Bij het bepalen van hoogte van de maatregel is hier aansluiting gezocht bij de afstemmingsverordening Participatiewet. Verschil is dat als gevolg van de andere uitkeringsystematiek van IOAW/IOAZ (bruto-benadering) hier wordt uitgegaan van een percentage van de grondslag, terwijl bij de Participatiewet een percentage geldt van de bijstandsnorm (netto). Dit kan ertoe leiden dat de uiteindelijk op te leggen maatregel qua hoogte van het bedrag iets afwijkt van die binnen de Participatiewet.

Hoofdstuk 3: Het door eigen toedoen verliezen van algemeen geaccepteerde arbeid, het nalaten algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden alsmede het door eigen toedoen niet verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid**Artikel 10: Door eigen toedoen verliezen van algemeen geaccepteerde arbeid**

In deze bepaling is de mogelijkheid die de IOAW en IOAZ biedt om bij verwijtbare werkloosheid de uitkering blijvend of tijdelijk geheel of gedeeltelijk te weigeren, volledig uitgewerkt. Vanwege het specifieke uitkeringsregime van IOAW en IOAZ is gekozen voor het blijvend (gedeeltelijk) weigeren van de uitkering. Verwijtbare werkloosheid wordt de belanghebbende hier dus zwaar aangerekend.

Bij een volledige weigering van de uitkering, kan de belanghebbende in wezen per direct aankloppen voor (aanvullende) bijstand ingevolge de Participatiewet. Binnen het kader van de Participatiewet zal dan moeten worden beoordeeld of belanghebbende recht heeft op bijstand (in afwijking van de IOAW en IOAZ kent de Participatiewet een beperkte vermogensvrijlating en een ruimer inkomensbegrip) en in hoeverre het maatregelwaardige gedrag ook binnen de Participatiewet tot een verlaging zou hebben geleid. Hoewel alle besluiten zorgvuldig moeten worden genomen geldt -juist omdat het hier gaat om een ingrijpende sanctie- dat bij de besluitvorming uiterste zorgvuldigheid moet worden betracht. Daarbij moet met name aandacht uitgaan naar het beginsel van hoor en wederhoor. Overigens geldt dit evenzeer bij toepassing van artikel 11 en 12.

Artikel 11: Niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid

Anders dan binnen de Participatiewet kan in het kader van de IOAW en IOAZ bij het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid de uitkering blijvend of tijdelijk geheel of gedeeltelijk worden geweigerd. Net als voorgaand artikel is ook hier vanwege het specifieke uitkeringsregime van de IOAW en IOAZ gekozen voor het blijvend (gedeeltelijk) weigeren van de uitkering. Het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid weegt dus eveneens zwaar.

Bij het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid gaat het concreet om het weigeren van een aangeboden dienstverband. Het kan hierbij om allerlei soorten arbeid gaan, gesubsidieerd of regulier, fulltime of parttime, tijdelijk of voor onbepaalde duur. Essentieel is dat de belanghebbende door de werkweigering afziet van een concrete kans om geheel of gedeeltelijk uit de IOAW of IOAZ te komen. Bij een volledige weigering geldt eenzelfde handelswijze als hiervoor bij artikel 10 is geschetst.

Artikel 12: Door eigen toedoen geen algemeen geaccepteerde arbeid verkrijgen

IOAW en IOAZ bieden ook wanneer sprake is van het door eigen toedoen niet verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid de mogelijkheid de uitkering blijvend of tijdelijk geheel of gedeeltelijk te weigeren. Geheel in lijn van de voorgaande artikelen wordt ook hier de uitkering blijvend (gedeeltelijk) geweigerd.

BIJLAGE
5

VOLGNUMMER
132-2014

Het gaat in deze om een meer ernstige variant van de gedraging bedoeld in artikel 8, derde lid onder b. De belanghebbende die een IOAW- of IOAZ-uitkering ontvangt moet blijk geven van dusdanig belemmerend gedrag dat kan worden gesproken van het "door eigen toedoen niet verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid".

Het door eigen toedoen niet verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid moet overigens niet worden verward met het niet naar vermogen trachten algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen bedoeld in artikel 8, derde lid onder a. Daar gaat het om schending van de actieve sollicitatieplicht.

Hoofdstuk 4: niet nakomen van de medewerkingsplicht

Artikel 13: Niet of onvoldoende meewerken

Dit artikel heeft betrekking op het niet of onvoldoende nakomen van de medewerkingsplicht.

Voorbeelden hiervan zijn het niet tonen van het identiteitsbewijs, niet meewerken aan een huisbezoek en niet meewerken aan een onderzoek naar de juistheid en volledigheid van de verstrekte gegevens. Indien belanghebbende niet binnen de daartoe gestelde termijn de informatie verstrekt of anderszins onvoldoende medewerking verleent, wordt het recht op uitkering op grond van artikel 17 van de IOAW/IOAZ opgeschort en wordt belanghebbende verzocht het verzuim binnen een gestelde termijn te herstellen (de zogenaamde hersteltermijn). Indien de informatie of medewerking alsnog wordt verstrekt of verleend, wordt een maatregel toegepast. Indien belanghebbende het verzuim niet herstelt, wordt het recht op uitkering beëindigd met ingang van de eerste dag waarover dat recht is opgeschort.

Een bijzondere vorm van schending van de medewerkingsplicht is het niet of in onvoldoende mate meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling. Omdat het hier gaat om het niet nakomen van een verplichting in het kader van de arbeidsinschakeling, wordt deze specifieke gedraging niet gesanctioneerd op basis van dit artikel maar op grond van artikel 8, tweede categorie onder a. De gedraging blijft overigens wel een schending van de medewerkingsplicht ex artikel 13 tweede lid IOAW/IOAZ, waardoor -althans ten aanzien van belanghebbenden aan wie al een uitkering is toegekend- ná de maatregelwaardige gedraging de hierboven geschetste weg van artikel 17 IOAW/IOAZ kan worden gevolgd.

Ten aanzien van oproepen door een Re-integratiebedrijf (RIB) kan hier nog worden aangegeven dat de hiervoor bedoelde hersteltermijn niet gaat lopen vanaf het moment dat belanghebbende dient te verschijnen op een afspraak van het RIB, maar pas na de daaropvolgende oproep van de Sociale Dienst. Deze oproep vindt in de regel plaats nadat belanghebbende niet is verschenen op de afspraak van het RIB. Geeft belanghebbende ook geen gehoor aan de oproep van de Sociale Dienst dan geldt voor de hersteltermijn de datum van deze oproep.

Hoofdstuk 5: overige gedragingen die leiden tot een maatregel

Artikel 14: Zeer ernstige misdragingen

Onder de term 'zeer ernstige misdragingen' kunnen diverse vormen van agressie worden verstaan, waarbij sprake is van gedrag dat in het normale menselijke verkeer in alle gevallen als onacceptabel kan worden beschouwd. In de verordening is aangegeven dat agressief gedrag van een uitkeringsgerechtigde aanleiding vormt voor het opleggen van een maatregel.

Een nadere uitwerking van wat onder "het zeer ernstig misdragen" kan worden verstaan, vindt plaats in het zogenoemde Agressieprotocol. Dit protocol geldt ook voor de Participatiewet. Daarom is voor

BIJLAGE

5

VOLGNUMMER

132-2014

wat betreft de systematiek in deze verordening waar mogelijk aansluiting gezocht bij de betreffende artikelen van de Participatiewet.

Het is in ieder geval duidelijk dat het moet gaan om ernstige misdragingen tegenover medewerkers van de gemeente en medewerkers van andere organisaties die belast zijn met de uitvoering van de IOAW/IOAZ. In afwijking van de Participatiewet is voor de IOAW/IOAZ de voorwaarde blijven gelden dat de ernstige misdraging moet hebben plaatsgevonden onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van deze wet.

Het doen van aangifte van een strafbaar feit is geen voorwaarde voor het opleggen van een maatregel wegens vernieling, bedreiging, belaging of mishandeling. Of aangifte wordt gedaan conform het agressieprotocol staat dus los van het opleggen van een maatregel. Ook een veroordeling door de strafrechter is geen voorwaarde voor toepassing van deze bepaling. Een maatregel vanwege een ernstige misdraging is niet bedoeld om de eventueel door die misdraging veroorzaakte schade te vergoeden.

Artikel 15 en 16

In het kader van de inwerkingtreding kan worden opgemerkt dat de Afstemmingsverordening IOAW en IOAZ 2013, die is vastgesteld op 22 januari 2013, op het moment dat de nieuwe Afstemmingsverordening IOAW en IOAZ 2015 in werking treedt, wordt ingetrokken. Dat is ingaande 1 januari 2015.

BIJLAGE

6

VOLGNUMMER

132-2014

Verordening individuele inkomenstoelage Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015

DE RAAD VAN DE GEMEENTE MAASTRICHT,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 4 november 2014, organisatieonderdeel BO-Sociaal, no. 2014-42709;

Gelet op artikel 36 van de Participatiewet;

Gezien het advies van de commissie "Economische en Sociale Zaken;

BESLUIT

vast te stellen: de **Verordening individuele inkomenstoelage 2015**.

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. de wet: de Participatiewet
- b. college: het college van burgemeester en wethouders
- c. peildatum: de datum waarop een individuele inkomenstoelage wordt aangevraagd
- d. Referteperiode: een onafgebroken periode van 36 maanden voorafgaand aan de peildatum
- e. Inkomen: het inkomen zoals bedoeld in artikel 32 van de Participatiewet danwel de ontvangen bijstandsnorm
- f. Laag inkomen: een inkomen niet hoger dan 100% van de voor belanghebbende(n) van toepassing zijnde bijstandsnorm.
- g. bijstandsnorm: de norm bedoeld in artikel 5 onderdeel c van de wet
- h. de gehuwdennorm: de norm bedoeld in artikel 21, onder b van de wet

Artikel 2. Indienen verzoek

Een verzoek als bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de wet, wordt ingediend middels een door of namens het college vastgesteld formulier.

Artikel 3 Voorwaarden

Onverlet het bepaalde in artikel 36 van de wet komt in aanmerking voor de individuele inkomenstoelage de belanghebbende die gedurende de referteperiode beschikte over een laag inkomen en op de peildatum niet beschikt over een vermogen hoger dan de vermogensgrens zoals bedoeld in artikel 34 van de wet.

Artikel 4 Hoogte van de toeslag

1. De individuele inkomenstoelage bedraagt per jaar:
 - a. voor gehuwden: 39 % van de gehuwdennorm;
 - b. voor alleenstaande ouders: 33% van de gehuwdennorm;
 - c. voor alleenstaanden: 28 % van de gehuwdennorm.

BIJLAGE

6

VOLGNUMMER

132-2014

2. Voor toepassing van het eerste lid is de situatie van de belanghebbende op de peildatum bepalend.
3. Indien één van de gehuwden op de peildatum ingevolge artikel 11 of artikel 13, eerste lid van de wet is uitgesloten van het recht op bijstand, komt de belanghebbende echtgenoot in aanmerking voor een inkomenstoelage naar de hoogte die voor hem als alleenstaande zou gelden.
4. De hoogte van de gehuwendnorm, vermeld in het eerste lid, is het bedrag dat van toepassing is op 1 januari van het kalenderjaar waarin de peildatum valt. De procentuele berekening wordt telkens naar boven afgerond op hele euro's.

Artikel 5 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de aanvrager afwijken van de bepalingen van deze verordening, indien strikte toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 6 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.
2. Gelijktijdig met de inwerkingtreding van deze verordening wordt de verordening langdurigheidstoelage Wet werk en bijstand 2013 ingetrokken.

Artikel 7 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening individuele inkomenstoelage 2015.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van 16 december 2014.

De Griffier,

De Voorzitter,

Toelichting

Algemeen

Aan de bijstand ligt het uitgangspunt ten grondslag dat het normbedrag, bedoeld ter voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan met inbegrip van een component reservering, in beginsel toereikend is. Toch kan de financiële positie van mensen die langdurig op een minimuminkomen zijn aangewezen onder druk komen te staan als er na verloop van tijd geen enkel perspectief lijkt te zijn om door inkomen uit arbeid het inkomen te verhogen. Om die reden is bij de invoering van de Wet werk en bijstand (hierna: WWB) in 2004 de langdurigheidstoelage in het leven geroepen. Sinds 1 januari 2009 is de langdurigheidstoelage gedecentraliseerd. Ook is de langdurigheidstoelage sinds die datum een bijzondere vorm van (categoriale) bijzondere bijstand. Per 1 januari 2015 vervangt de individuele inkomensvoorschot de langdurigheidstoelage. Sindsdien is het verlenen van de toelage geen gebonden bevoegdheid meer, maar een discretionaire bevoegdheid. Dit betekent dat het college een individuele inkomensvoorschot kan verlenen als een persoon voldoet aan de voorwaarden daarvoor. Het college kan in beleidsregels aangeven welke groepen niet in aanmerking komen voor individuele inkomensvoorschot en in welke gevallen personen uitzicht hebben op inkomensverbetering. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan personen aan wie in de referentieperiode een maatregel is opgelegd wegens een schending van een arbeidsverplichting of een re-integratieverplichting of aan personen die uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgen.

Vast te leggen regels in verordening

De individuele inkomensvoorschot is niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het is een inkomensondersteunende maatregel voor bepaalde personen die langdurig een laag inkomen hebben en daarbij, gelet op de omstandigheden van die persoon, geen uitzicht hebben op inkomensverbetering (artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet). Bij verordening moeten regels vastgesteld worden over het verlenen van een individuele inkomensvoorschot als bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet. Deze regels moeten in ieder geval betrekking hebben op de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen 'langdurig' en 'laag inkomen'. Op grond van deze verordening is geen sprake van een laag inkomen bij een inkomen hoger dan 100% van de toepasselijke bijstandsnorm. Daarnaast moet bij verordening de hoogte van de individuele inkomensvoorschot bepaald worden.

Het college kan in (wet interpreterende) beleidsregels aangeven wanneer sprake is van 'geen uitzicht op inkomensverbetering'. Gelet op de tekst van artikel 8, tweede lid, van de Participatiewet hoeft dit criterium niet te worden vastgelegd in de verordening. Bij de beoordeling van het criterium 'geen uitzicht op inkomensverbetering' moet het college rekening houden met de omstandigheden van de persoon. In artikel 36, tweede lid, van de Participatiewet is bepaald dat tot die omstandigheden in ieder geval worden gerekend:

- de krachten en bekwaamheden van de persoon, en
- de inspanningen die de persoon heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 (Begripsbepalingen)

De begrippen die in de Participatiewet voorkomen en die deels in deze verordening terugkeren, hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet. Voor de overige begrippen geldt een eigen definitie.

BIJLAGE
6

VOLGNUMMER
132-2014

Inkomen

Met laag inkomen wordt bedoeld een inkomen niet hoger dan 100% van de voor belanghebbende(n) van toepassing zijnde bijstandsnorm. Voor de beoordeling van het recht op individuele inkomenstoelage wordt Algemene bijstand in aanmerking genomen als inkomen. Bijzondere bijstand kan niet als inkomen in aanmerking worden genomen. Aangezien een individuele inkomenstoelage een vorm van bijzondere bijstand is, is het niet nodig expliciet te bepalen dat een eerder verstrekte individuele inkomenstoelage buiten beschouwing moet worden gelaten bij de vaststelling van het inkomen. Het wordt niet wenselijk geacht een eerder verstrekte individuele inkomenstoelage in aanmerking te nemen als inkomen, omdat dit het ongewenst effect kan hebben dat een persoon geen recht op een individuele inkomenstoelage heeft omdat hij een te hoog inkomen heeft gehad in de referentieperiode vanwege een eerder verstrekte toeslag. Wat voor een eerder verstrekte individuele inkomenstoelage geldt, dat geldt ook voor een eerder verstrekte langdurigheidstoelage op grond van de WWB zoals die luidde vóór 1 januari 2015.

Peildatum

De peildatum is de datum waartegen een persoon individuele inkomenstoelage aanvraagt (artikel 1 van deze verordening). Het gaat om de datum waarop een persoon langdurig een laag inkomen heeft, geen in aanmerking te nemen vermogen heeft als bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet en, gelet op de omstandigheden van die persoon, geen uitzicht op inkomensverbetering heeft. De peildatum komt meestal overeen met de meldingsdatum. De peildatum kan in beginsel niet liggen vóór de dag waarop een persoon zich heeft gemeld om individuele inkomenstoelage aan te vragen, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden. Dit volgt uit artikel 44, eerste lid, van de Participatiewet en de jurisprudentie rondom artikel 44 van de Participatiewet.

Artikel 2 (Indienen verzoek)

Op grond van artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet kan een persoon een verzoek tot verlening van individuele inkomenstoelage indienen. Voorheen was de langdurigheidstoelage alleen op aanvraag verkrijgbaar. Onder aanvraag wordt verstaan: een verzoek van een persoon, een besluit te nemen (artikel 1:3, derde lid, van de Awb). Een aanvraag dient in beginsel schriftelijk te worden ingediend (artikel 4:1 Awb).

Om onduidelijkheid te voorkomen over de wijze waarop het verzoek moet worden ingediend, bepaalt artikel 2 van deze verordening dat het verzoek moet worden gedaan middels een door het college vastgesteld formulier. Een verzoek wordt dan gezien als een aanvraag zoals bedoeld in afdeling 4.1.1 van de Awb. Het gaat dan om een schriftelijke aanvraag (artikel 4:1 van de Awb) die wordt ondertekend door de aanvrager en ten minste de naam en het adres van de aanvrager bevat, de dagtekening en een aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd (artikel 4:2, eerste lid, van de Awb). De aanvrager verschaft ook de gegevens en bescheiden die voor de beslissing op de aanvraag nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen (artikel 4:2, tweede lid, van de Awb). Een mondeling verzoek kan hiermee dus niet worden aangemerkt als een verzoek om individuele inkomenstoelage zoals bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet.

Artikel 3 (Voorwaarden)

Aan de begrippen langdurig laag inkomen is invulling gegeven door te bepalen dat het inkomen gedurende een onafgebroken periode van 36 maanden voorafgaand aan de peildatum (referentieperiode) niet hoger mag zijn geweest dan de van toepassing zijnde bijstandsnorm. De grens waar artikel 36 van de wet op doelt is een maximale grens. Dit kan worden afgeleid uit de toelichting

BIJLAGE

6

VOLGNUMMER

132-2014

van de wet en de wetsgeschiedenis. Het langdurig laag inkomen bepalen op een lager bedrag is dus toegestaan. De gemeenten binnen Maastricht-Heuvelland hanteren overigens al vanaf invoering van de Langdurigheidstoelage in 2004 de geldende bijstandsnorm als grens.

De duur van de referentieperiode is gehandhaafd op 36 maanden. Er is in het verleden gekozen voor een kortere referentieperiode (van 60 naar 36 maanden) omdat wordt aangenomen (onder meer door het NIBUD) dat na 36 maanden de reserveringsmogelijkheden minimaal worden.

Wat betreft de vermogens eis, kan naar voren worden gebracht dat deze weliswaar al in artikel 36 van de wet is opgenomen, maar dat deze hier nog eens expliciet wordt herhaald, vanwege de beoogde effectieve uitvoering. De belangrijkste toetsingscriteria worden hier immers nog eens nadrukkelijk samen genoemd. Ook wordt in artikel 36 aangegeven dat de belanghebbende geen in aanmerking te nemen vermogen als bedoeld in artikel 34 van de wet mag hebben. De vermogenstoets blijft mitsdien verplicht. Daarnaast bepaalt artikel 36 nog steeds dat een individuele inkomenstoelage maar één keer in de 12 maanden kan worden verstrekt. De minimum leeftijdsgrens voor het in aanmerking komen voor een individuele inkomenstoelage blijft gehandhaafd op 21 jaar. De maximum leeftijd is thans vastgesteld op de pensioengerechtigde leeftijd.

Artikel 4 (Hoogte van de toeslag)

Lid 1

Voor de hoogte van de toeslag is aansluiting gezocht bij het huidige niveau (2014). Om de verordening niet jaarlijks wegens een indexering aan te hoeven passen, zijn de bedragen uitgedrukt in een percentage van de gehuwdenorm zoals die geldt per 1 januari van het betreffend kalenderjaar (zie in dit verband ook lid 4). De afzonderlijke toeslagen die voortkomen uit de procentuele berekeningswijze worden naar boven toe afgerond op hele euro's.

Verder kan hier nog worden opgemerkt dat een belanghebbende maar eenmaal binnen een periode van 12 maanden een toeslag kan krijgen. Dit is uitdrukkelijk in artikel 36 van de wet bepaald.

Lid 2

De situatie op de peildatum is bepalend voor welke individuele inkomenstoelage een belanghebbende in aanmerking wordt gebracht. Is de belanghebbende op dat moment alleenstaande, dan ontvangt hij ook de individuele inkomenstoelage voor een alleenstaande.

Lid 3

In dit lid wordt een regeling overeenkomstig artikel 24 van de wet geboden voor situaties waarin bij gehuwden één van beide partners ingevolge artikel 11 of 13, eerste lid van de wet is uitgesloten van het recht op bijstand (en dus ook van een LDT). De bijstandswet voorziet niet in een afwijzingsgrond voor de rechthebbende echtgenoot. Het toekennen van een toeslag voor gehuwden is echter ook niet opportuun, aangezien de andere echtgenoot géén rechthebbende is. Een concreet voorbeeld in deze is wanneer één echtgenoot op de peildatum in detentie verblijft terwijl de ander een bijstandsuitkering ontvangt.

Het derde lid ziet enkel op de situatie dat er bij één echtgenoot sprake is van een uitsluitingsgrond op basis van artikel 11 of artikel 13, eerste lid van de wet. Indien één van beide gehuwden niet in aanmerking komt voor een LDT wegens het niet voldoen aan de voorwaarden als genoemd in artikel 36 van de wet of in deze verordening, hebben beide echtgenoten geen recht op een LDT. Het recht op LDT komt gehuwden immers gezamenlijk toe. Zij moeten daarom ook allebei, zowel afzonderlijk als gezamenlijk aan de voorwaarden voldoen.

BIJLAGE

6

VOLGNUMMER

132-2014

Lid 4

Zoals in de artikelsgewijze toelichting bij het eerste lid al is vermeld, is de gehuwdennorm die genoemd wordt in het eerste lid de norm die op 1 januari van het betreffende kalenderjaar geldt. Dit betekent dat de bedragen in het eerste lid niet worden aangepast indien in het toepasselijke kalenderjaar de in januari vastgestelde gehuwdennorm in bijvoorbeeld april en/of juli nog wordt gewijzigd.

Artikel 5 (Hardheidsclausule)

Dit artikel bepaalt dat het college in bijzondere gevallen ten gunste van de aanvrager kan afwijken van de bepalingen van deze verordening en dus niet van de in de wet zelf genoemde bepalingen. Verder is met nadruk gemeld: in bijzondere gevallen. Het gebruik maken van de hardheidsclausule moet beschouwd worden als een uitzondering en niet als regel. Het college moet in verband met precedentwerking dan ook duidelijk aangeven waarom in een bepaalde situatie van de verordening wordt afgeweken.

Artikel 6 (Inwerkingtreding)

Met de invoering van de participatiewet en hierin ondergebrachte individuele inkomenstoelage vervalt de langdurigheidstoelage. De verordening m.b.t. de langdurigheidstoelage wordt dan ook ingetrokken per datum van invoering verordening individuele inkomenstoelage.

BIJLAGE

7

VOLGNUMMER

132-2014

Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015

DE RAAD VAN DE GEMEENTE MAASTRICHT,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 4 november 2014, organosaeionderdeel BO-Sociaal, no. 2014-42709;

gelet op artikel 8, eerste lid, onderdeel d, van de Participatiewet;

gezien het advies van de raadscommissie Economische en Sociale Zaken:

BESLUIT

vast te stellen de **Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015**;

overwegende dat het noodzakelijk is de uitoefening van de bevoegdheid tot verrekening als bedoeld in artikel 60b van de Participatiewet bij verordening te regelen;

Artikel 1. Definitiebepaling

In deze verordening wordt onder een recidiveboete, een bestuurlijke boete verstaan als bedoeld in artikel 18a, vijfde lid, van de Participatiewet.

Artikel 2. De uitoefening van de bevoegdheid tot verrekening

Het college verrekent het openstaande boetebedrag met de algemene bijstand gedurende de eerste drie maanden na dagtekening van het besluit tot oplegging van een recidiveboete zonder dat het bepaalde in artikel 4:93, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht in acht wordt genomen.

Artikel 3. Verzoek tot doorbetaling huur/hypotheekrente

1. Belanghebbende kan verzoeken om, in afwijking van het bepaalde in artikel 2, de huur dan wel hypotheekrente na aftrek van huurtoeslag respectievelijk hypotheekrenteafrek, gedurende de in artikel 2 genoemde periode direct vanuit de bijstand te voldoen. Indien dit verzoek wordt toegekend wordt de verrekening daarop aangepast.
2. Een verzoek als bedoeld in het eerste lid wordt in ieder geval afgewezen indien belanghebbende(n) redelijkerwijs over voldoende gelden kan beschikken om de genoemde drie maanden in zijn levensonderhoud te voorzien dan wel redelijkerwijs deze gelden op korte termijn kan verwerven.

Artikel 4. Verrekenen met inachtneming van artikel 4:93, vierde lid van de Algemene wet bestuursrecht

In afwijking van artikel 2 verrekent het college het openstaande boetebedrag met inachtneming van artikel 4:93, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht voor zover:

- a. toepassing van artikel 2 en 3 onaanvaardbare consequenties heeft voor de eventuele minderjarige belanghebbende(n); dan wel

BIJLAGE

7

VOLGNUMMER

132-2014

- b. de gezondheidstoestand van (een van de) belanghebbende(n) naar het oordeel van het college ernstig wordt bedreigd doordat mogelijkheden ontbreken om de noodzakelijke medicatie of behandeling te financieren.

Artikel 5. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015

Artikel 6. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van 16 december 2014.

De griffier,

De voorzitter,

BIJLAGE

7

VOLGNUMMER

132-2014

Algemene toelichting

Per 1 januari 2013 is de Wet aanscherping handhaving- en sanctiebeleid SZW-wetgeving in werking getreden. Op basis van deze wet is het college verplicht om een boete op te leggen indien sprake is van schending van de inlichtingenplicht. Die verplichting blijft ook gelden binnen de nieuwe Participatiewet die per 1 januari 2015 ingaat.

De hoogte van de boete is in beginsel gelijk aan het bedrag dat belanghebbende te veel aan bijstand heeft ontvangen. Is sprake van het bij herhaling schenden van de inlichtingenplicht (recidive) dan wordt deze boete in beginsel verhoogd tot 150% van het te veel ontvangen bedrag. Naast deze verhoging krijgt het college daarbij ook de bevoegdheid om in de eerste drie maanden na oplegging van de boete de bijstand volledig te verrekenen met de openstaande boetevordering.

In eerste instantie had de wetgever voorzien in een *plicht* tot volledige verrekening van de boetevordering. Bij amendement is deze verplichting echter omgezet in een bevoegdheid, zodat de gemeente de mogelijkheid heeft om daar waar volledige verrekening onwenselijke effecten heeft (denk b.v. aan hogere maatschappelijke kosten vanwege uithuisplaatsing) de verrekening aan te passen, dan wel bij de verrekening de beslagvrije voet volledig te respecteren. Net als onder de Wet werk en bijstand wordt in de Participatiewet de gemeenteraad verplicht in dit kader bij verordening nadere regels te stellen met betrekking tot het gebruik van deze bevoegdheid.

Onder de Wet werk en bijstand is ervoor gekozen die nadere regels op te nemen in de bestaande Afstemmingsverordening Wet werk en bijstand 2013. Vanwege de overzichtelijkheid en in aansluiting op de aparte verordeningen van het samenwerkingsverband Pentasz en de gemeente Valkenburg worden de nadere regels rondom verrekening bestuurlijke boete bij recidive nu ook voor Maastricht in een aparte verordening gegoten.

Opgemerkt zij nog dat de verordening enkel de verrekening regelt van bijstandsafhankelijken die te maken krijgen met een door het college *zelf* opgelegde recidiveboete. Is de recidiveboete opgelegd op het moment dat belanghebbende elders bijstand ontvangt, dan kan het boete opleggende college het bijstandsverstreckende college verzoeken om conform de regels van het boete opleggende college tot verrekening over te gaan. Mocht belanghebbende tussentijds het bijstandsverstreckende college verzoeken de beslagvrije voet alsnog te respecteren, dan is dit college bij de verrekening daaraan gehouden.

Artikelsgewijze toelichting separate verordening

Artikel 1

Behoeft geen nadere toelichting

Artikel 2

Artikel 4:93, vierde lid, van Algemene wet bestuursrecht bepaalt dat verrekening niet mogelijk is voorzover beslag op de vordering nietig zou zijn. Concreet houdt dit in dat bij verrekening in beginsel rekening moet worden gehouden met de beslagvrije voet zoals deze zijn regeling vindt in artikel 475c tot en met 475e van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De Participatiewet geeft het college de bevoegdheid om deze bepaling in de eerste drie maanden na oplegging van de boete buiten toepassing te laten. Het college mag dus de openstaande boetevordering (zowel de recidiveboete als een wellicht nog openstaand bedrag in verband met de eerdere boete) in deze

eerste drie maanden volledig met een eventueel bijstandsrecht verrekenen.

In eerste instantie was deze verrekening als een verplichting opgenomen in de Wet werk en bijstand. De Kamer achtte echter - juist bij bijstandsverlening – het risico reëel dat zich situaties zouden kunnen voordoen waarbij de uiteindelijke totale maatschappelijke kosten beduidend hoger zouden liggen dan het met deze invorderingsmethodiek bereikte resultaat. Reden voor de Kamer om de gemeente in dit kader meer handelingsvrijheid te geven, om juist in deze individuele situaties af te kunnen wijken van het principe. Vandaar dat bij de verrekening met de bijstand niet gesproken wordt over een plicht, maar over een bij verordening nader in te kaderen bevoegdheid.

In deze verordening is er voor gekozen om in lijn met deze bedoeling uit te gaan van het principe van volledige verrekening, om vervolgens in artikel 3 en 4 de mogelijkheden te benoemen om van dit principe af te wijken.

Artikel 3

Zoals in de toelichting op artikel 2 aangegeven zijn in artikel 3 en 4 de mogelijkheden om van het in artikel 2 benoemde principe af te wijken nader uitgewerkt. Artikel 3 voorziet daarbij in de mogelijkheid voor belanghebbende om het college te verzoeken om in ieder geval de huur (en bij een eigendomswoning de hypotheekrente onder aftrek van de in dit kader ontvangen belastingteruggave en eventueel ontvangen bijzondere bijstand) via de bijstand te laten doorbetalen. Gedachte hierachter is dat met name moet worden gevreesd dat belanghebbende wanneer hij drie maanden van bijstand verstoken blijft het risico loopt dat hij vanwege de ontstane achterstand in de woonlasten uit huis wordt geplaatst met allerlei eventuele extra kosten voor de maatschappij. Om dit te voorkomen voorziet deze bepaling in de mogelijkheid dat het college het te verrekenen bedrag kan aanpassen, zodat alsnog vanuit de bijstand de woonlasten kunnen worden doorbetaald. Wel is gekozen voor een directe doorbetaling aan de verhuurder/hypotheekverstrekker om te voorkomen dat de bijstand voor andere zaken wordt ingezet, waardoor alsnog het risico van uithuisplaatsing reëel blijft.

In het tweede lid van artikel 3 is daarnaast bepaald dat een verzoek tot doorbetaling zonder meer wordt geweigerd indien belanghebbende in redelijkheid over voldoende gelden kan beschikken om de genoemde drie maanden in zijn levensonderhoud te voorzien dan wel in redelijkheid deze gelden op korte termijn kan verwerven.

Gesproken wordt over gelden, niet over middelen. Van het in de Participatiewet gedefinieerde middelenbegrip zijn immers een aantal posten uitgesloten. Denk dan bijvoorbeeld aan bedragen die belanghebbende heeft ontvangen in het kader van een immateriële schadevergoeding of bedragen waarover belanghebbende wel beschikt, maar die bij saldering met de openstaande schulden geen aan te spreken vermogen opleveren. Dit zijn echter wel gelden die belanghebbende in deze situatie kan aanspreken voor zijn levensonderhoud, voor zover hij er in ieder geval in redelijkheid over kan (gaan) beschikken.

Iemand kan onder andere redelijkerwijs over gelden gaan beschikken, indien het redelijk is dat hij ofwel binnen afzienbare tijd vermogensbestanddelen te gelde weet te maken ofwel op korte termijn werk weet te aanvaarden.

Belanghebbende kan natuurlijk altijd al zijn bezittingen verkopen en op die wijze over gelden gaan beschikken, maar het is niet redelijk dat het college in deze van belanghebbende verlangt dat hij bezittingen verkoopt die naar hun aard en waarde algemeen gebruikelijk zijn (denk aan z'n meubels of bed). En natuurlijk kunnen inkomsten worden verworven door werk te aanvaarden, maar indien de

BIJLAGE

7

VOLGNUMMER

132-2014

afstand van belanghebbende tot de arbeidsmarkt heel groot is, is het niet reëel om te verwachten dat hem dit op zeer korte termijn zal lukken. In dit soort situaties kan dus niet met een beroep op het tweede lid een verzoek tot doorbetaling zonder meer worden afgewezen.

Dat gesproken wordt over een verzoek houdt in dat belanghebbende zelf in actie moet komen zo hij de verrekening wil laten aanpassen. Dat houdt tevens in dat zo'n verzoek ook lopende de drie maanden van verrekening kan worden gedaan, mocht bijvoorbeeld plots blijken dat uithuiszetting dreigt of dat verwachte inkomsten uitblijven.

Artikel 4

In artikel 4 is een tweetal situaties benoemd waarin het college ondanks de in de wet opgenomen bevoegdheid toch de beslagvrije voet bij verrekening in acht neemt. De genoemde omstandigheden betreffen situaties die ook tijdens de parlementaire behandeling expliciet zijn benoemd.

Artikel 5 en 6

Behoeven geen nadere bespreking.

BIJLAGE

8

VOLGNUMMER

132-2014

Verordening individuele studietoelage Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015

DE RAAD VAN DE GEMEENTE MAASTRICHT,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 november 2014, organisatieonderdeel BO-Sociaal, no. 2014-42709;

gelet op artikel 8, eerste lid, onderdeel c, van de Participatiewet;

gezien het advies van raadscommissie Economische en Sociale Zaken;

besluit vast te stellen de Verordening individuele studietoelage Participatiewet 2015.

Artikel 1. Begrippen

college: het college van burgemeester en wethouders

de wet: de Participatiewet

studietoelage: de individuele studietoelage als bedoeld in artikel 36b van de Participatiewet

Artikel 2. Verlening studietoelage

1. Het college kan op aanvraag aan personen die voldoen aan het gestelde in 36b, eerste lid, van de wet, een individuele studietoelage verlenen.
2. Een aanvraag als bedoeld in het eerste lid wordt ingediend door middel van een door of namens het college vastgesteld formulier.

Artikel 3. Hoogte individuele studietoelage

1. De individuele studietoelage bedraagt een percentage van de van toepassing zijn de bijstandsnorm voor gehuwden conform artikel 21 onderdeel b van de wet. Dit percentage is voor personen tot 21 jaar 15%, bij 21 jaar 18%, bij 22 jaar 21% en vanaf 23 jaar 25%.
2. De hoogte van de bijstandsnorm voor gehuwden, vermeld in het eerste lid, is het bedrag dat van toepassing is op 1 januari van het kalenderjaar waarin de aanvraagdatum valt. De procentuele berekening wordt telkens naar boven afgerond op hele euro's.

Artikel 4. Betaling individuele studietoelage

Een individuele studietoelage wordt per maand uitbetaald.

Artikel 5. Toekenning en beëindiging van de individuele studietoelage

1. De individuele studietoelage wordt niet eerder toegekend dan vanaf de eerste dag van de maand waarop de aanvraag is ingediend voor de (resterende) duur van het school- of studiejaar.
2. De individuele studietoelage wordt tussentijds beëindigd zodra de studie wordt gestaakt of betrokkene niet langer voldoet aan het gestelde in art. 36b, eerste lid, onder b, van de wet.

Artikel 6. Nadere regels

Het college kan nadere regels stellen die betrekking hebben op:

BIJLAGE

8

VOLGNUMMER

132-2014

- a. De vaststelling van de doelgroep met name voor de toepassing van artikel 36b onderdeel d van de wet;
- b. De wijze waarop ten aanzien van de doelgroep invulling wordt gegeven aan paragraaf 3.2 van de wet voor zover daarvan afgeweken wordt;
- c. De wijze waarop ten aanzien van de doelgroep invulling wordt gegeven aan paragraaf 3.4 van de wet voor zover daarvan afgeweken wordt;
- d. De verrekening van inkomsten en/of het stellen van een inkomstengrens.

Artikel 7. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.

Artikel 8. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening individuele studietoelage Participatiewet 2015.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering 16 december 2014.

De Griffier,

De Voorzitter,

BIJLAGE

8

VOLGNUMMER

132-2014

Algemene toelichting

De Invoeringswet Participatiewet introduceert een studieregeling in de Participatiewet: de individuele studietoeslag. Hiermee krijgt het college de mogelijkheid mensen, van wie is vastgesteld dat ze niet in staat zijn het minimumloon te verdienen of bij wie een medische urenbeperking is geconstateerd, een individuele studietoeslag te verstrekken als ze studeren. Het afronden van een studie versterkt de positie op de arbeidsmarkt. Een diploma is een bewijs tegenover werkgevers dat iemand gemotiveerd is en veel in zijn mars heeft.

Mensen met een arbeidshandicap hebben volgens de regering een extra steuntje in de rug nodig als het gaat om studeren. Voor hen is de drempel om te lenen een stuk hoger, omdat de kans op een baan later lager is. Een studieregeling stimuleert mensen om toch de stap te zetten om naar school te gaan of een studie te gaan volgen. Ook biedt het een financiële compensatie voor het feit dat het voor deze groep vaak moeilijk is om de studie te combineren met een bijbaan (TK 2013-2014, 33 161, nr. 125, p. 2).

De individuele studietoeslag moet worden aangemerkt als een vorm van bijzondere bijstand (artikel 5, onderdeel d, van de Participatiewet). De individuele studietoeslag is niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het is een inkomensondersteunende maatregel voor mensen van wie is vastgesteld dat ze niet in staat zijn het minimumloon te verdienen of voor wie een medische urenbeperking geldt.

Verordeningsplicht

De Invoeringswet Participatiewet legt de gemeenteraad de verplichting op in een verordening regels vast te stellen over het verlenen van een individuele studietoeslag. Deze verordeningsopdracht is neergelegd in artikel 8, eerste lid, onderdeel c, van de Participatiewet. De regels moeten in ieder geval betrekking hebben op de hoogte en de frequentie van de betaling van de individuele studietoeslag (artikel 8, derde lid, van de Participatiewet).

Discretionaire bevoegdheid

Het verlenen van een individuele studietoeslag is een discretionaire bevoegdheid van het college. Dit betekent dat het college aan personen die voldoen aan de voorwaarden van artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet, een individuele studietoeslag kan toekennen, maar hiertoe niet is gehouden. Het college kan - in aanvulling op artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet - in beleidsregels aangeven wie, wanneer en op grond van welke nadere voorwaarden recht heeft op een individuele studietoeslag.

De artikelen 12, 43, 49 en 52 van de Participatiewet zijn niet van toepassing bij verlening van de individuele studietoeslag (artikel 36b, tweede lid, van de Participatiewet). De aanvraag moet worden ingediend bij het college. Een individuele studietoeslag kan niet als lening worden verstrekt als een persoon met de studietoeslag schulden wil aflossen. Artikel 49 van de Participatiewet is namelijk niet van toepassing op de individuele studietoeslag (artikel 36b, tweede lid, van de Participatiewet). Ook artikel 52 van de Participatiewet is niet van toepassing op de individuele studietoeslag (artikel 36b, tweede lid, van de Participatiewet). Dit maakt dat de individuele studietoeslag niet kan worden verstrekt in de vorm van een voorschot.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begrippen

Deze spreken voor zich.

Artikel 2. Verlening studietoelage

In het eerste lid wordt nog eens benadrukt dat een aanvrager op datum aanvraag moet voldoen aan de voorwaarden genoemd in artikel 36b, eerste lid van de Participatiewet. Eén van de voorwaarden is dat bij de aanvrager moet worden vastgesteld of hij arbeidsbeperkt is of dat bij hem sprake is van een medische urenbeperking. Dat laatste moet door het UWV worden bepaald. Wie moet vaststellen of een aanvrager arbeidsbeperkingen ondervindt, wordt via nadere regels bepaald. Het zal er waarschijnlijk op neerkomen dat dit hetzelfde orgaan is dat ook vaststelt of iemand die bijstand aanvraagt of ontvangt een arbeidsbeperking heeft.

Een andere voorwaarde is dat de aanvrager recht moet hebben op studiefinanciering of een Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten. Dit betekent niet dat de aanvrager ook daadwerkelijk studiefinanciering of een tegemoetkoming moet ontvangen. Het recht op studiefinanciering bestaat, afhankelijk van iemands gekozen opleiding, leeftijd en inkomen. Of van dit recht gebruik gemaakt wordt is niet in de Participatiewet geregeld en is geen vereiste voor het ontvangen van een individuele studietoelage op grond van de Participatiewet. Voor het recht op een individuele studietoelage is het dan ook voldoende dat een persoon recht heeft op studiefinanciering of een tegemoetkoming. De persoon zal - als aanvrager van de toelage - aannemelijk moeten maken dat hij recht op studiefinanciering of een tegemoetkoming heeft, bijvoorbeeld door een beschikking van DUO of door een bewijs van inschrijving bij een bepaalde opleiding te overleggen.

Om onduidelijkheid te voorkomen omtrent de wijze waarop het verzoek als bedoeld in artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet moet worden ingediend, wordt in het derde lid bepaald dat dit moet worden gedaan door middel van een door of namens het college vastgesteld formulier. Een verzoek wordt dan gezien als een aanvraag zoals bedoeld in afdeling 4.1.1 van de Awb. Vandaar ook dat in deze verordening het begrip "aanvraag" wordt gehanteerd en niet "verzoek". Het gaat dus om een schriftelijke aanvraag (artikel 4:1 van de Awb) die wordt ondertekend door de aanvrager en ten minste de naam en het adres van de aanvrager bevat, de dagtekening en een aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd (artikel 4:2, eerste lid, van de Awb). De aanvrager verschaft ook de gegevens en bescheiden die voor de beslissing op de aanvraag nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen (artikel 4:2, tweede lid, van de Awb). Een mondeling verzoek kan hiermee dus niet worden aangemerkt als een verzoek om individuele studietoelage zoals bedoeld in artikel 36b van de Participatiewet.

Artikel 3. Hoogte individuele studietoelage

De individuele studietoelage bedraagt afhankelijk van de leeftijdscategorie, een percentage van de bijstandsnorm voor gehuwden conform artikel 21 onderdeel b van de Participatiewet. Daarmee is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de systematiek die door het UWV wordt toegepast bij toekenning van een vergelijkbare studietoelage. De percentages voor onder de 23 zijn als volgt berekend: $[\text{wettelijk minimumjeugdloon}] / [\text{wettelijk minimumloon vanaf 23}] * 25\%$. Er is niet gekozen voor een percentage van het bruto wettelijk minimumloon omdat het werken met netto-bedragen meer past bij de werkwijze rondom de netto bijstand.

Artikel 4. Betaling individuele studietoeslag

Het ligt voor de hand om de studietoeslag per maand te betalen omdat de toeslag bedoeld is als inkomensaanvullende regeling voor het dekken van algemene kosten van levensonderhoud. Veel van die kosten doen zich maandelijks voor, zoals woonlasten, zorgpremies, etc. Daarnaast vindt betaling vanuit een bijbaan in de regel ook maandelijks plaats. Verder sluit een maandbetaling ook meer aan bij het systeem van in- en uitschrijving bij een studie. Gewoonlijk gebeurt dat per maand (vaak de eerste van de maand).

Artikel 5. Toekenning en beëindiging van de individuele studietoeslag

In het eerste lid is bepaald dat een studietoeslag pas wordt toegekend vanaf de eerste van de maand waarop de aanvraag is ingediend. Het is niet de bedoeling dat een toeslag met terugwerkende kracht, bijvoorbeeld vanaf datum aanvang studiejaar, wordt verstrekt. Bij ongewijzigde omstandigheden loopt de toeslag tot aan het eind van het school- of studiejaar. Belanghebbende kan tegen het einde van school- of studiejaar een nieuwe aanvraag indienen. Het tweede lid maakt duidelijk dat de studietoeslag tussentijds wordt beëindigd zodra de studie wordt gestaakt of belanghebbende niet langer recht heeft op studiefinanciering op grond van de Wet studiefinanciering 2000 of een tegemoetkoming op grond van hoofdstuk 4 van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten.

Artikel 6. Nadere regels

In dit artikel is aangegeven dat het college nog nadere regels kan stellen. Zo moet bijvoorbeeld nog worden bepaald welke organisatie met welk instrumentarium het college gaat adviseren met betrekking tot het oordeel of een belanghebbende met voltijdse arbeid niet in staat is tot het verdienen van het wettelijke minimumloon. Het kan ook dat op dit punt wordt volstaan met de nadere regel dat de vaststelling als bedoeld in artikel 36b, eerste lid, onderdeel d van de Participatiewet, door dezelfde organisatie en op dezelfde wijze plaatsvindt als bij het vaststellen van een evt. arbeidsbeperking bij iemand die bijstand aanvraagt of ontvangt. Ook kan bij nadere regels nog worden gedacht aan het toepassen van een partnertoets en/of met het in bepaalde mate rekening houden met inkomsten anders dan uit studiefinanciering of tegemoetkoming studiekosten. Daarbij kan ook een inkomstengrens worden bepaald; komen de inkomsten anders dan uit studiefinanciering of tegemoetkoming schoolkosten bijvoorbeeld boven een bepaalde grens dan vervalt de aanspraak op een studietoeslag.

Artikel 7 en 8. Inwerkingtreding en Citeertitel

Behoeven geen nadere bespreking.

BIJLAGE
9

VOLGNUMMER
132-2014

Verordening handhaving Participatiewet, IOAW en IOAZ Maastricht-Heuvelland 2015

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gelet op:

- artikel 8b van de Participatiewet;
- artikel 35, eerste lid, onderdeel c van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
- artikel 35, eerste lid, onderdeel c van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
- het in werking treden van de Participatiewet;

gelet op het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d.4 november 2014, organisatieonderdeel B&O-Sociaal, no. 2014-42709;

gehoord de raadscommissie Economische en Sociale Zaken;

BESLUIT:

vast te stellen: de Verordening handhaving Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015.

Artikel 1. Begrippen

1. In deze verordening wordt verstaan onder:
 - a. IOAW: de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
 - b. IOAZ: de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
 - c. uitvoeringsplan: het in artikel 2 van deze verordening genoemde uitvoeringsplan Hoogwaardig Handhaven (waaronder een evt. uitvoeringsplan Debiteuren)
 - d. college: het college van burgemeester en wethouders;
2. Voor zover niet anders is bepaald, worden begrippen in deze verordening gebruikt in dezelfde betekenis als in de Participatiewet, IOAW en IOAZ.

Artikel 2. Vaststelling uitvoeringsplan

Het college stelt in het kader van het bestrijden van het ten onrechte ontvangen van bijstand op grond van de Participatiewet en het ten onrechte ontvangen van een uitkering in het kader van de IOAW en IOAZ, alsmede van misbruik en oneigenlijk gebruik van Participatiewet, IOAW en IOAZ een uitvoeringsplan Hoogwaardig Handhaven vast.

Artikel 3. Visie en aandachtsvelden

Het uitvoeringsplan omvat een gemeentelijke visie op Hoogwaardig Handhaven en vanuit die visie een beschrijving van activiteiten, die evenwichtig worden ontwikkeld binnen de volgende vier aandachtsvelden:

BIJLAGE
9

VOLGNUMMER
132-2014

- a. Vroegtijdige voorlichting/communicatie richting belanghebbenden omtrent rechten en plichten die aan het ontvangen van bijstand of een inkomensvoorziening verbonden zijn en voorts gerichte controle bij aanvraag;
- b. Optimale dienstverlening;
- c. Vroegtijdige opsporing van oneigenlijk gebruik en misbruik en constatering van plichtsverzuim door middel van controles bij aanvraag, tijdens en na beëindiging van de bijstand of bij aanvraag, tijdens en na beëindiging van de inkomensvoorziening;
- d. Daadwerkelijk sanctioneren in geval van oneigenlijk gebruik en misbruik en/of bij schending van overige aan de bijstand of inkomensvoorziening verbonden verplichtingen en/of in situaties waarin de plicht tot arbeidsinschakeling en tegenprestatie niet dan wel onvoldoende wordt nagekomen.

Artikel 4. Invulling bevoegdheid tot terugvordering en verhaal

1. In het uitvoeringsplan wordt aangegeven op welke wijze het college invulling geeft aan de bevoegdheid tot opschorting en de beperkte bevoegdheid tot terugvordering als vermeld in de artikelen 54 en 58 t/m 60 van de Participatiewet, de artikelen 17, 25, 26 en 28 van de IOAW en IOAZ.
2. In het uitvoeringsplan wordt aangegeven op welke wijze het college invulling geeft aan de bevoegdheid tot verhaal als vermeld in de artikelen genoemd in paragraaf 6.5 van de Participatiewet.

Artikel 5. Titulatuur van de verordening

Deze verordening kan worden aangehaald als: de Verordening handhaving Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015.

Artikel 6. Datum inwerkingtreding verordening

De Verordening handhaving Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015 treedt in werking met ingang van 1 januari 2015. De Verordening handhaving WWB, IOAW, IOAZ 2013, vastgesteld op 22 januari 2013, wordt ingaande 1 januari 2015 ingetrokken.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van 16 december 2014.

De Griffier,

De Voorzitter,

BIJLAGE

9

VOLGNUMMER

132-2014

Algemene toelichting

Op 1 januari 2015 treedt de Participatiewet in werking. Deze vervangt de Wet werk en bijstand. Binnen de Participatiewet worden de re-integratieverplichtingen aangescherpt. Zo is in die wet een aantal uniforme verplichtingen opgenomen waarvoor bij niet of onvoldoende nakoming een forse sanctie volgt (100% verlaging van de norm gedurende minimaal een maand).

Naast deze aanscherping is al eerder met de Wet aanscherping handhaving het zware sanctiemiddel boete geïntroduceerd dat bij schending van de inlichtingenplicht moet worden opgelegd.

De wetgever heeft met beide aanscherpingen willen benadrukken dat verwacht wordt dat een ieder zich optimaal inspant om zelfstandig in de kosten van zijn bestaan te voorzien en dat fraude met bijstand onacceptabel is. Alleen door strikte naleving van de regels blijft er, aldus de wetgever, voldoende maatschappelijk draagvlak bestaan voor onze sociale zekerheid.

Om die naleving kracht bij te zetten is een effectief handhavingbeleid van groot belang. Net als onder de Wet werk en bijstand blijft de gemeente ook onder de Participatiewet koersen op de bestaande strategie van Hoogwaardig Handhaven.

De komst van de nieuwe Participatiewet maakt het wel noodzakelijk de verordening te actualiseren. Uitgangspunt binnen Hoogwaardig Handhaven blijft dat een combinatie van zowel preventieve als repressieve activiteiten in de uitvoering van de diverse door de gemeente uit te voeren wetten moet leiden tot een verbeterde handhaving en wel in die zin dat méér cliënten bereid zijn wet- en regelgeving spontaan na te leven.

De op preventie en repressie gerichte activiteiten bestrijken nog steeds de volgende vier aandachtsvelden:

- het vroegtijdig informeren en in de aanvraagfase gericht controleren van cliënten;
- het optimaliseren van de dienstverlening;
- vroegtijdige opsporing van fraude en vaststelling van plichtsverzuim door gerichte controles tijdens en bij beëindiging van de bijstandsverlening;
- daadwerkelijk sanctioneren in geval van geconstateerde fraude.

Ook thans zal weer volgens de doelstellingen van Hoogwaardig Handhaven worden gewerkt; m.a.w. er moet sprake zijn van een zodanige samenhang tussen de vier aandachtsvelden dat deze elkaar versterken waardoor een goede balans ontstaat tussen preventie en repressie.

In het geheel van Hoogwaardig Handhaven, ook met het oog op preventie, past nog steeds een efficiënt en effectief controle-instrumentarium.

Sinds invoering van de WWB is hier mede aan de hand van het uitvoeringsplan Hoogwaardig Handhaven voortdurend aan gewerkt.

Het is de bedoeling dit instrumentarium ook nu weer verder te herijken danwel te blijven verfijnen, waarbij enerzijds gekeken wordt naar nieuwe technische mogelijkheden (denk aan bestandsvergelijkingen) en anderzijds naar "best practises" bij gemeenten elders in het land (nieuwe themacontroles of beproefde samenwerkingsvormen). Daarnaast worden ook de ontwikkelingen gevolgd binnen de handhavingspraktijk van uitvoeringsorganisaties als SVB en UWV.

De verordening moet aan het gehele proces (het verder werken aan en blijven uitdragen van Hoogwaardig Handhaven) op hoofdlijnen sturing geven.

Tot slot is een andere belangrijke factor binnen Hoogwaardig Handhaven dat handhaving een integraal gebeuren is, d.w.z. dat fraude-alertheid en fraudebewustzijn zeker ook vanuit de preventie-gedachte, een zaak is van elke medewerker van de Sociale Dienst.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

In dit artikel wordt een aantal begrippen omschreven, die terugkeren in de verordening en/of de daarbij behorende toelichting.

Artikel 2

Met dit artikel wordt in het kader van het bestrijden van het ten onrechte ontvangen van bijstand of uitkering alsmede van misbruik en oneigenlijk gebruik van de Participatiewet, IOAW en IOAZ aan het college opdracht gegeven een uitvoeringsplan Hoogwaardig Handhaven vast te stellen. Binnen Hoogwaardig Handhaven blijft het van belang dat er een goede balans is tussen de activiteiten binnen de vier aandachtsvelden en dus tussen preventie en repressie. Alleen zo kan het spontaan naleven van wet- en regelgeving (toch het uiteindelijke doel van Hoogwaardig Handhaven) worden nagestreefd. In het uitvoeringsplan Hoogwaardig Handhaven zal, juist omdat de wetgever met de beide aanscherpingen van de wet het zwaartepunt heeft gelegd op repressie, extra aandacht uitgaan naar preventie. In de artikelsgewijze toelichting bij artikel 3 wordt hier verder op ingegaan. In de algemene toelichting is al aangegeven dat zal worden voortgegaan met het herijken en verder verfijnen van het controle-instrumentarium. Daarbij zal ook weer worden gekeken naar succesvolle voorbeelden uit de handhavingspraktijk elders in het land.

Artikel 3

Omdat wordt vastgehouden aan het principe van Hoogwaardig Handhaven blijven visie en aandachtsvelden ongewijzigd. De toelichting verandert daardoor niet.

Een visie op Hoogwaardig Handhaven

Het uitvoeringsplan dient een visie op Hoogwaardig Handhaven te bevatten. Daarin dient in beknopte vorm tot uitdrukking te komen wat Hoogwaardig Handhaven inhoudt en hoe dit binnen de gemeentelijke organisatie en in de samenwerking met partners (bijvoorbeeld het UWV) kan worden verwezenlijkt.

Aandachtsvelden en daarbinnen te ontwikkelen activiteiten.

Wil er sprake zijn van Hoogwaardig Handhaven dan moet telkens van enkele vastomlijnde aandachtsvelden worden uitgegaan. Daarnaast verlangt Hoogwaardig Handhaven dat binnen die velden een evenwichtige ontwikkeling van activiteiten plaatsvindt. Zonder een dergelijke "spreiding" is er een risico dat er onvoldoende samenhang tussen de aandachtsvelden wordt gecreëerd. De kans bestaat dan dat deze elkaar weinig zullen versterken, waardoor er weer minder balans is tussen preventie en repressie. Ook activiteiten die gericht zijn op handhaving van arbeids- en re-integratieverplichtingen moeten om die reden gelijkelijk verdeeld zijn.

Om aan te geven wat onder een evenwichtige ontwikkeling van activiteiten wordt verstaan en om naar het college toe enigszins richtinggevend te zijn, wordt hierna nader op de aandachtsvelden ingegaan. Daarbij zal per veld zoveel mogelijk worden aangegeven naar welke soorten van activiteiten de gedachten uitgaan als het gaat om activiteiten die in ieder geval in het uitvoeringsplan aan de orde moeten komen.

a. Vroegtijdige voorlichting/communicatie richting belanghebbenden omtrent rechten en plichten die aan het ontvangen van bijstand of inkomensvoorziening verbonden zijn en voorts gerichte controle bij aanvraag.

BIJLAGE

9

VOLGNUMMER

132-2014

Een goede voorlichting en communicatie is bij uitstek een preventiemiddel. Belanghebbenden aan wie met name in de aanvraagfase heel duidelijk te verstaan wordt gegeven wat hun rechten maar vooral ook wat hun plichten zijn, zullen eerder geneigd zijn wet- en regelgeving spontaan na te leven. Zeker wanneer ook nog eens kan worden aangegeven wat in principe allemaal kan worden gecontroleerd. Het ligt dan ook voor de hand dat in het uitvoeringsplan op hoofdlijnen wordt beschreven hoe en in welke vorm die voorlichting en communicatie plaatsvindt.

Gelet op de beide aanscherpingen is het vooral van belang dat in het kader van de voorlichting aan "de poort" ook extra nadruk wordt gelegd op het informeren van de cliënt over gevolgen van die aanscherpingen en dan met name de harde consequenties van het schenden van de inlichtingplicht. Bij het vaststellen van de rechtmatigheid in de aanvraagfase zal optimaal gebruik moeten worden gemaakt van eerder bedoeld controle-instrumentarium. Dan gaat het om het toepassen van risicoprofielen maar ook om de inzet van het instrument "internetonderzoek" waarvoor inmiddels een landelijke handreiking is opgesteld. In het uitvoeringsplan dient e.e.a. verder te worden uitgewerkt. Doel is de controle bij aanvraag zo efficiënt en effectief mogelijk uit te voeren. Dit is vooral voor de aanvrager zelf van groot belang. Hij moet zich goed bewust zijn van zijn handelen of nalaten en de eventuele gevolgen daarvan.

Daarnaast blijven ook fraudesignalen een belangrijke factor bij het bepalen van de intensiteit van het controleren. Hier speelt natuurlijk ook de fraudealertheid van de professional een belangrijke rol. Gerichte scholing kan daar een juiste impuls aan geven.

Voorts kan van het aan "de poort" al nauwgezet toezien op de arbeidsplicht en eventuele re-integratieverplichtingen een preventie-effect uitgaan. Een belanghebbende weet dan al vroeg wat op dit punt van hem verlangd wordt en zal daardoor minder snel zijn plichten verzaken. In het uitvoeringsplan moet aandacht worden besteed aan het onmiddellijk handhaven van de naleving van de plicht tot arbeidsinschakeling.

b. Optimalisatie van de dienstverlening.

Met optimalisatie van de dienstverlening wordt bedoeld dat de hier te ontwikkelen activiteiten (aanpassingen) ertoe moeten leiden dat de dienstverlening richting belanghebbenden transparanter wordt en dat onnodige belemmeringen worden weggenomen. Meer concreet kan hierbij worden gedacht aan het niet meer vragen van informatie waarover al wordt beschikt of die via andere, uiteraard legitieme, kanalen kan worden verkregen. Ook zouden bepaalde controle-onderzoeken kunnen worden geschrapt, omdat er meer gericht wordt gecontroleerd. Het optimaliseren van de dienstverlening moet uiteindelijk als doel hebben dat onder belanghebbenden een grotere acceptatie ontstaat van wet- en regelgeving en de daaruit voortvloeiende controlepraktijk. Hoewel sinds invoering van het principe van Hoogwaardig Handhaven onder de WWB al behoorlijke voortgang is gemaakt met het verbeteren van de dienstverlening (bijvoorbeeld door het afschaffen van de periodieke verklaringen voor grote groepen cliënten), blijft een nog verdere optimalisering het streven.

c. Vroegtijdige opsporing van fraude en constatering van plichtsverzuim door middel van controles tijdens en na beëindiging van de bijstand of de inkomensvoorziening.

Binnen dit aandachtsveld zullen de activiteiten vooral gericht moeten zijn op frauderepressie, op handhaving van de naleving van arbeids- en overige re-integratieverplichtingen en op het nakomen van andere aan bijstand, inkomensvoorziening of uitkering verbonden verplichtingen. Het streven is te komen tot een nog beter functionerende controle-systeem, hetgeen moet leiden tot het in een zo vroeg mogelijk stadium opsporen van fraude en tot het snel vaststellen van het niet dan wel

onvoldoende nakomen door belanghebbenden van arbeids-/re-integratieplichten en overige verplichtingen (plichtsverzuim). In het uitvoeringsplan wordt aangegeven of en zo ja wanneer gerichte controles in de re-Integratie-werkprocessen kunnen worden ingepast en zo ja in welke mate en op welke wijze.

Net als bij de controles bij aanvraag is het werken met risicoprofielen in dit veld onontbeerlijk. Sneller opsporen kan alleen als je slim en intensief controleert. Bij vroegtijdige opsporing spelen fraudesignalen eveneens een grote rol. Ook van daaruit en dan eventueel gekoppeld aan een risicoprofiel, kunnen gerichte controles worden opgestart. Het uitvoeringsplan zal dan ook daar waar het gaat om rechtmatigheidscontroles (zowel tijdens als bij beëindiging van bijstand, inkomensvoorziening of uitkering maar natuurlijk ook gedurende de aanvraagfase) moeten getuigen van een goed risicomanagement; d.w.z. dat risico- en signaalsturing en de werkprocessen hieromheen zodanig moet zijn dat de controles op basis hiervan ook efficiënt en effectief blijken.

Om tot een nog meer evenwichtig controlesysteem te komen, zal naast risico- en signaalgestuurde controles, in het uitvoeringsplan ook aandacht moeten uitgaan naar jaarlijkse themacontroles. Hier kunnen belanghebbenden onder vallen die voldoen aan een risicoprofiel maar ook andere belanghebbenden. Verder zal in het uitvoeringsplan aandacht moeten worden besteed aan het houden van a-selecte steekproeven. Dit laatste niet alleen om de effecten van de andere controles te meten, maar ook vanuit het oogpunt van verantwoording richting bestuur. De verwachting is dat, wanneer de activiteiten die binnen dit aandachtsveld worden ontwikkeld een goed repressiemiddel vormen, hier tevens een sterk preventief effect vanuit zal gaan.

d. Daadwerkelijk sanctioneren in geval van geconstateerde fraude en/of bij schending van overige aan de bijstand of inkomensvoorziening verbonden verplichtingen en/of in situaties waarin de plicht tot arbeidsinschakeling en eventuele andere re-integratieverplichtingen (evt. voortvloeiend uit een werkleeraanbod) niet dan wel onvoldoende worden nagekomen.

Dit aandachtsveld benadrukt dat er alleen sprake kan zijn van Hoogwaardig Handhaven wanneer er ook steeds wordt gesanctioneerd. Meer toegespitst betekent dit dat bij vastgestelde fraude, bij niet nakoming van overige aan de bijstand of inkomensvoorziening verbonden verplichtingen en/of in geval van geconstateerde schending van de plicht tot arbeidsinschakeling of mogelijke andere re-integratieverplichtingen, de afstemmingsverordening consequent toepassing vindt en dat bij fraude tevens voortvarend wordt teruggevorderd.

Voor de volledigheid dient dit in het uitvoeringsplan nog eens expliciet tot uitdrukking te worden gebracht. Dit sluit dan ook aan bij de aangescherpte Participatiewet, waarin terugvordering weer verplicht is gesteld.

Net als in voorgaand aandachtsveld, gaat het hier dus in hoofdzaak om frauderepressie en strikte handhaving van arbeids- en re-integratieplichten en andere aan de bijstand of inkomensvoorziening (incl. het werkleeraanbod) verbonden verplichtingen.

Uit consequent terugvorderen vloeit uiteraard voort dat er ook een goede debiteurencontrole moet zijn. Indien bij fraude wel adequaat wordt teruggevorderd, maar vervolgens bij wanbetaling niet snel wordt ingegrepen gaat het repressie-effect grotendeels verloren. Het debiteurenbeleid moet ertoe bijdragen dat consistent en adequaat wordt teruggevorderd. Dit beleid geldt net als deze verordening en het uitvoeringsplan ook voor de IOAW en IOAZ.

BIJLAGE

9

VOLGNUMMER

132-2014

Artikel 4

Invulling bevoegdheid tot opschorting en beperkte bevoegdheid tot herziening, intrekking terugvordering en invulling bevoegdheid tot verhaal.

1. Met de komst van de Participatiewet wordt herziening, intrekking en terugvordering van ten onrechte verstrekte uitkering ingevolge de Participatiewet, IOAW en IOAZ verplicht gesteld. Het college blijft echter in alle gevallen bevoegd tot opschorting. Ook daar waar geen verplichte herziening, intrekking en terugvordering speelt, zal in principe consequent gebruik worden gemaakt van die bevoegdheid. In het debiteurenbeleid Participatiewet (als afgeleide van het uitvoeringsplan) wordt daar nog nader invulling aan gegeven. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het al of niet hanteren van een drempelbedrag bij niet verplichte terugvordering, het weergegeven van een situatie waarbij van niet verplichte terugvordering wordt afgezien, etc.

2. Uit het oogpunt van Hoogwaardig Handhaven is het van belang dat kosten van bijstand en inkomensvoorziening -indien mogelijk- ook feitelijk worden verhaald. Afgezien van het argument dat er inkomsten kunnen worden gegenereerd, kan verhaal ook een preventieve werking hebben, bijvoorbeeld in geval van zogenoemde schijnverlatingen. Neemt niet weg dat verhaal in het kader van Hoogwaardig Handhaven toch een veel geringere positie inneemt dan terugvordering. Net als bij terugvordering zal in het debiteurenbeleid Participatiewet moeten worden vermeld op welke manier invulling wordt gegeven aan de verhaalsbevoegdheid. Ook hierbij kan worden gedacht aan het al dan niet toepassen van een drempelbedrag, het benoemen van een situatie waarin van verhaal wordt afgezien etc.

Artikel 5

Dit artikel betreft de titulatuur van de verordening.

Artikel 6

In dit artikel is aangegeven wanneer de nieuwe verordening in werking treedt. De bestaande Verordening handhaving WWB, IOAW, IOAZ 2013, vastgesteld op 22 januari 2013, wordt ingetrokken ingaande 1 januari 2015.